

جمهوری اسلامی ایران

وزارت امور اقتصادی و دارایی

معاونت سیاست گذاری و راهبردی اقتصادی

پایش توسعه اقتصادی استان لرستان: تحلیل، مقایسه، سیاست گذاری
(سیاست گذاری منطقه ای مبتنی بر داده های اقتصادی)

استان لرستان

بهره‌مندی از موقعیت مکانی و جغرافیایی ممتاز به عنوان گلوگاه شمال - جنوب کشور، وجود زیرساخت‌های مناسب مانند فرودگاه، راه‌آهن، آزاد راه خرم‌آباد- پل زال و خرم‌آباد- بروجرد- اراک، گمرک، منطقه ویژه اقتصادی و ... توان جذب سرریزهای اقتصادی استان‌های همسایه و همجوار با عمده‌ترین کانون‌های جمعیتی و قطبهای صنعتی کشور تنها بخشی از قابلیت‌های لرستان در حوزه اقتصادی است که لرستان را به یک منطقه مهم و فعال بازرگانی در غرب کشور تبدیل ساخته است.

قرارگیری لرستان در مرکز ثقل ترانزیتی کریدور شمال به جنوب و در مسیر قرار گرفتن پایانه مرزی بازرگان در استان آذربایجان غربی به بندر امام خمینی(ره) در استان خوزستان موجب شکل‌گیری ایده راه‌اندازی بندر خشک و بارانداز کالاهای اساسی غرب کشور در این استان شده، ایده‌ای که در صورت پیگیری مسئولان امر می‌تواند منجر به رونق اقتصادی در این استان شود. این درحالیست که با وجود اخذ مجوز راه‌اندازی بندر خشک در مرکز استان (خرم‌آباد) توسط شورای عالی آمایش کشور سال در ۹۳ پس از گذشت چند سال کار خاصی در این خصوص انجام نشده و مسئولان استان هنوز هم درگیر تعیین زمین و سایر مجوزهای لازم برای احداث این پروژه مهم اقتصادی است.

اما آغاز به کار بندر خشک مشتقات نفتی در ایستگاه راه‌آهن دورود پاسخی هوشمندانه به نیازهای لجستیکی صنعت نفت و پتروشیمی کشور است چرا که از دیرباز تاکنون حمل‌ونقل جاده‌ای مشتقات نفتی همواره با چالش‌های متعددی از جمله هزینه‌های گزاف، خطرات ایمنی بالا، ترافیک جاده‌ای و آلودگی‌های زیست‌محیطی همراه بوده اما انتقال این بار سنگین روی ریل آن هم با استفاده از فناوری‌های نوین بسته‌بندی و حمل با ایزوتانک‌ها، نه تنها ریسک‌های صادرات را به حداقل می‌رساند بلکه سرعتی پایدار و برنامه‌ریزی شده به چرخه تامین تزریق می‌کند.

نمای کلی استان در یک نگاه

اینفوگرافیک شاخص‌های کلان اقتصادی استان لرستان در سال ۱۴۰۴

نمای کلی استان در یک نگاه

شاخص های کلان اقتصادی استان لرستان در سال ۱۴۰۴

سهم ارزش افزوده
بخش کشاورزی ۱۴۰۰
استان (میلیارد
ریال): ۲۲,۶ کشور ۵,۶
رتبه: ۱۵

تولید ناخالص داخلی به
قیمت پایه استان (میلیارد
ریال) ۱۴۰۰: ۷۳۸۴۹
کشور ۸۵۳۳۹۲۷
رتبه: ۲۵

تولید ناخالص داخلی
بدون نفت استان
(میلیارد ریال) ۱۴۰۰:
۷۱۸۷,۱
کشور ۶۵۵۳,۷
رتبه: ۲۴

سهم ارزش افزوده
بخش خدمات ۱۴۰۰
استان: ۵۶,۲
درصد کشور ۶۰
درصد رتبه: ۲۰

سهم ارزش افزوده
بخش صنعت ۱۴۰۰
استان: ۲۱,۲
درصد کشور ۳۴,۳
درصد رتبه: ۲۹

سهم ارزش افزوده
بخش خدمات ۱۴۰۰
از کشور: استان
۱,۳۵ درصد

سهم ارزش افزوده
بخش صنعت ۱۴۰۰ از
کشور: استان ۳۷.
درصد

سهم ارزش افزوده
بخش کشاورزی ۱۴۰۰
از کشور: استان ۲,۸۴
درصد

نمای کلی استان در یک نگاه
 شاخص های کلان اقتصادی استان لرستان در سال ۱۴۰۴

سهم اشتغال در بخش
 کشاورزی ۱۴۰۳
 استان ۲۲,۶ درصد
 کشور ۱۴,۴ درصد
 رتبه : ۸

ضریب جینی خانوار
 روستایی ۱۴۰۲ استان
 ۰.۲۷۶۹
 کشور ۰.۳۵۸۳
 رتبه : ۲۶

ضریب جینی خانوار
 شهری ۱۴۰۲ استان
 ۰.۳۵۳۸
 کشور ۰.۳۸۲۰
 رتبه : ۶

سهم اشتغال در بخش
 خدمات ۱۴۰۳
 استان ۵۱,۴ درصد
 کشور ۵۱,۹ درصد
 رتبه : ۱۴

سهم اشتغال در بخش
 صنعت ۱۴۰۳
 استان ۲۶,۱ درصد
 کشور ۳۳,۷ درصد
 رتبه : ۲۷

سهم ارزش افزوده
 بخش صنعت ۱۴۰۰
 استان: ۲۱,۲
 درصد کشور ۳۴,۳
 درصد رتبه: ۲۹

سهم ارزش افزوده
 بخش صنعت ۱۴۰۰
 استان: ۲۱,۲
 درصد کشور ۳۴,۳
 درصد رتبه: ۲۹

سهم ارزش افزوده
 بخش صنعت ۱۴۰۰
 استان: ۲۱,۲
 درصد کشور ۳۴,۳
 درصد رتبه: ۲۹

نمای کلی استان در یک نگاه

شاخص های کلان اقتصادی استان لرستان در سال ۱۴۰۴

سهم استان در ناترازی
انرژی ۱۴۰۰:
۱۹۷۰۰ مگاوات

درآمدهای عمومی
استان ۱۴۰۳: ۳۷۳۲۱
میلیارد ریال درآمدهای
عمومی استان ۱۴۰۴:
۴۴۱۴۴ میلیارد ریال

درآمدهای مالیاتی استان
۱۴۰۳: ۳۴۶۲۴ میلیارد
ریال
درآمدهای مالیاتی استان
۱۴۰۴: ۳۹۸۸۳ میلیارد
ریال

واردات ۱۰ ماهه ۱۴۰۴
استان:
وزن خالص: ۱۹۴۱۲۱۷
ارزش دلاری: ۱۸ میلیون
دلار
ارزش ریالی: ۱۱۶۹۰
میلیارد ریال

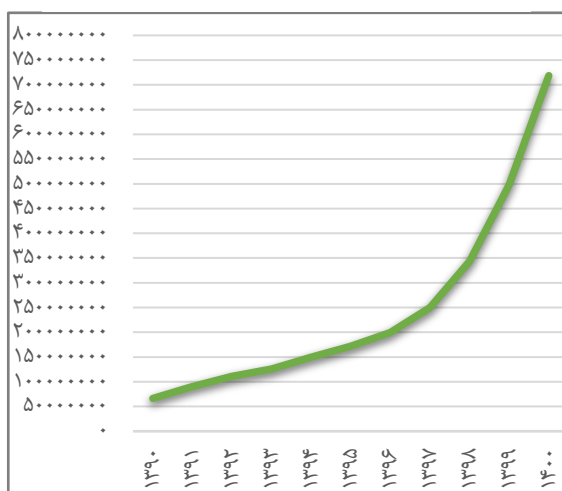
صادرات ۱۰ ماهه ۱۴۰۴
استان:
وزن خالص: ۱۶۵۷۶۲۹۴۰
ارزش دلاری: ۱۲۸
میلیون دلار
ارزش ریالی: ۹۸۶۱۳
میلیارد ریال

شاخص فلاکت
بهار ۱۴۰۴ لرستان:
۴۵,۸
رتبه: ۳

تعداد هتل ها (اقامتگاه
سنتی بومگردی...)
۱۴۰۳:
کشور: ۷۵۰۸
استان: ۵۹
رتبه: ۲۸

نرخ مهاجرت طی دوره
(۹۵-۹۰):
-۳,۶
رتبه ۱

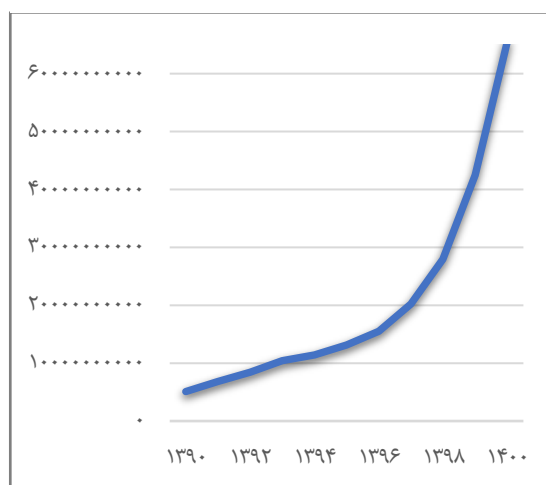
نمودار ۱- روند تولید ناخالص داخلی بدون نفت به قیمت جاری در استان (۱۳۹۰-۱۴۰۰) - واحد:

جدول ۱- تولید ناخالص داخلی بدون نفت به قیمت جاری (۱۳۹۰-۱۴۰۰) - واحد: میلیون ریال

کشور	لرستان	سال
۵۰۹۲۸۸۸۲۰۲	۶۶۲۷۷۵۶۱	۱۳۹۰
۶۸۲۱۰۷۹۴۸۴	۹۰۱۵۹۹۸۳	۱۳۹۱
۸۴۲۸۵۳۴۵۱۸	۱۱۱۲۳۰۸۴۲	۱۳۹۲
۱۰۴۳۸۸۶۰۹۱۳	۱۲۵۸۹۱۷۱۴	۱۳۹۳
۱۱۴۲۷۱۴۶۳۳۰	۱۴۹۹۵۵۳۴۶	۱۳۹۴
۱۳۱۵۶۱۵۸۱۷۹	۱۷۱۵۰۲۹۷۵	۱۳۹۵
۱۵۴۹۱۳۷۰۶۵۴	۱۹۹۶۹۱۱۲۹	۱۳۹۶
۲۰۲۲۱۶۳۱۳۲۹	۲۵۰۱۵۷۱۲۳	۱۳۹۷
۲۷۹۶۴۵۵۹۱۵۵	۳۴۳۸۱۴۵۲۱	۱۳۹۸
۴۲۴۹۳۳۴۵۲۷۴	۴۹۷۵۶۳۰۲۷	۱۳۹۹
۶۵۵۳۷۱۳۹۴۵۸	۷۱۸۷۱۳۶۴۸	۱۴۰۰

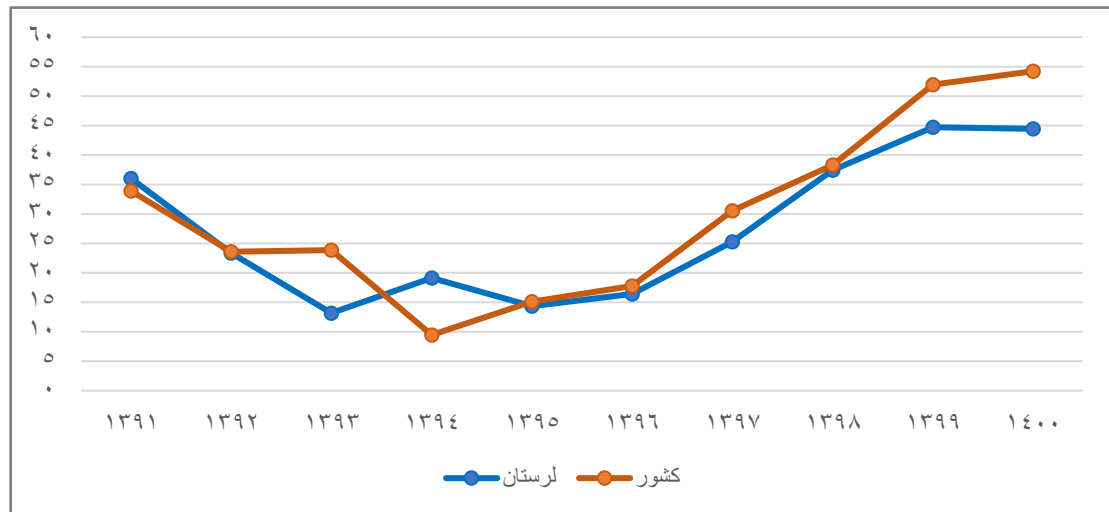
نمودار ۲- روند تولید ناخالص داخلی بدون نفت به قیمت جاری در کشور (۱۳۹۰-۱۴۰۰) - واحد: میلیون ریال

جدول ۲- نرخ رشد سالانه تولید ناخالص داخلی بدون نفت به قیمت جاری

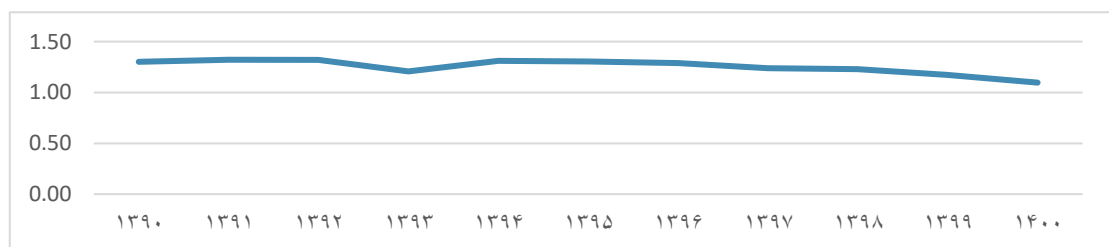
کشور	لرستان	سال
33/93	36/03	۱۳۹۱
23/57	23/37	۱۳۹۲
23/85	13/18	۱۳۹۳
9/47	19/11	۱۳۹۴
15/13	14/37	۱۳۹۵
17/75	16/44	۱۳۹۶
30/53	25/27	۱۳۹۷
38/29	37/44	۱۳۹۸
51/95	44/72	۱۳۹۹
54/23	44/45	۱۴۰۰

نمودار ۳- نرخ رشد سالانه تولید ناخالص داخلی بدون نفت به قیمت جاری (۱۳۹۱-۱۴۰۰)

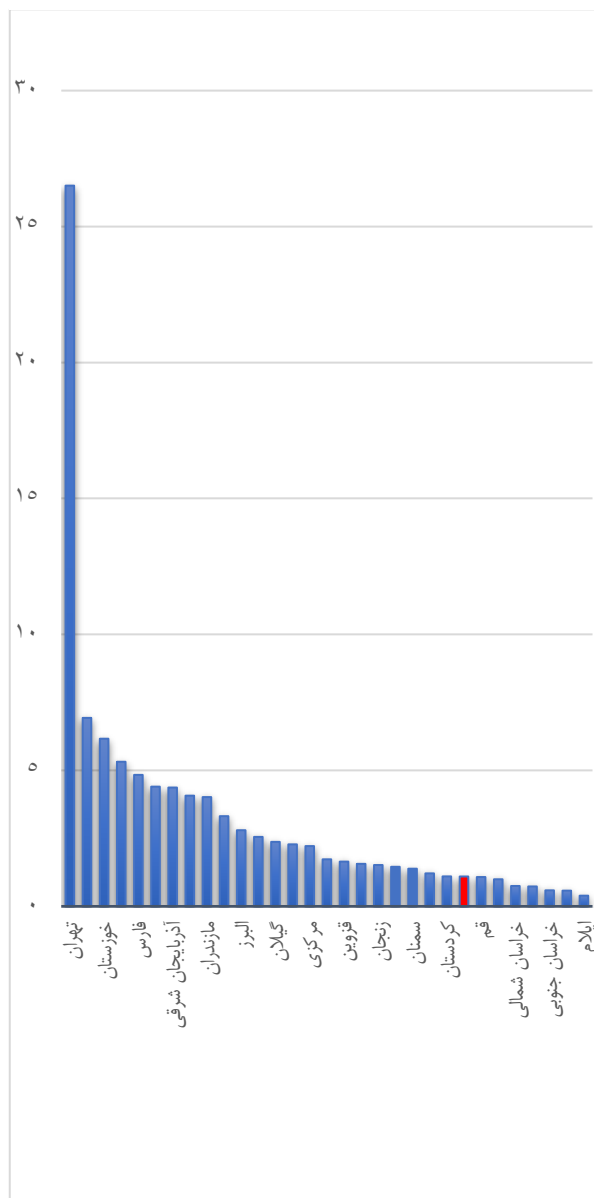

جدول ۴- نسبت تولید ناخالص داخلی بدون نفت به قیمت جاری در استان به کشور (۱۳۹۰-۱۴۰۰)

سال	۹۰	۹۱	۹۲	۹۳	۹۴	۹۵	۹۶	۹۷	۹۸	۹۹	۱۴۰۰
سهم از تولید ناخالص (درصد)	1/30	1/32	1/32	1/21	1/31	1/30	1/29	1/24	1/23	1/17	1/10

نمودار ۳- مقایسه سهم تولید ناخالص داخلی استان های کشور (۱۴۰۰)

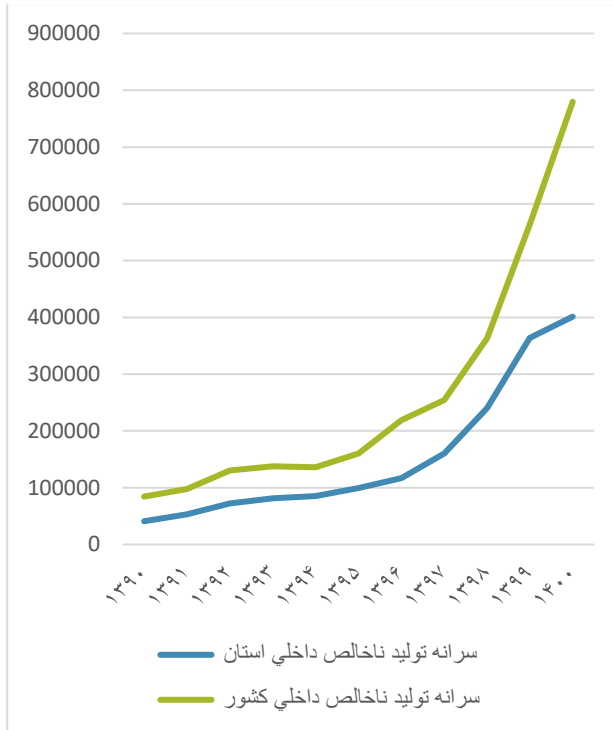

جدول ۵- رتبه تولید ناخالص داخلی بدون نفت استان در کشور در سال ۱۴۰۰

استانها	تولید ناخالص (بدون نفت) سال ۱۴۰۰	رتبه استانها	سهم GDP بدون نفت
کل کشور	65,537,139,458	-	100/00
تهران	17,371,016,832	1	26/51
اصفهان	4,541,660,224	2	6/93
خوزستان	4,039,771,637	3	6/16
خراسان رضوی	3,484,250,386	4	5/32
فارس	3,167,787,107	5	4/83
کرمان	2,884,443,407	6	4/40
آذربایجان شرقی	2,862,875,856	7	4/37
بوشهر	2,667,211,812	8	4/07
مازندران	2,632,784,195	9	4/02
یزد	2,172,659,617	10	3/32
البرز	1,834,072,936	11	2/80
هرمزگان	1,673,172,887	12	2/55
گیلان	1,553,055,566	13	2/37
آذربایجان غربی	1,493,234,056	14	2/28
مرکزی	1,451,769,968	15	2/22
کرمانشاه	1,132,619,835	16	1/73
قزوین	1,077,095,084	17	1/64
همدان	1,023,368,756	18	1/56
زنجان	995,279,881	19	1/52
گلستان	952,552,039	20	1/45
سمنان	906,646,161	21	1/38
سیستان و بلوچستان	793,682,923	22	1/21
کردستان	721,121,405	23	1/10
لرستان	718,713,648	24	1/10
قم	705,591,403	25	1/08
اردبیل	651,534,537	26	0/99
خراسان شمالی	489,948,004	27	0/75
چهارمحال و بختیاری	478,481,138	28	0/73
خراسان جنوبی	384,839,628	29	0/59
کهکیلویه و بویراحمد	377,698,503	30	0/58
ایلام	256,302,240	31	0/39

مأخذ - مرکز آمار ایران

نمودار ۴- روند تولید ناخالص داخلی بدون نفت به قیمت جاری در استان و کشور (۱۳۸۰-۱۴۰۰) - واحد: هزار ریال

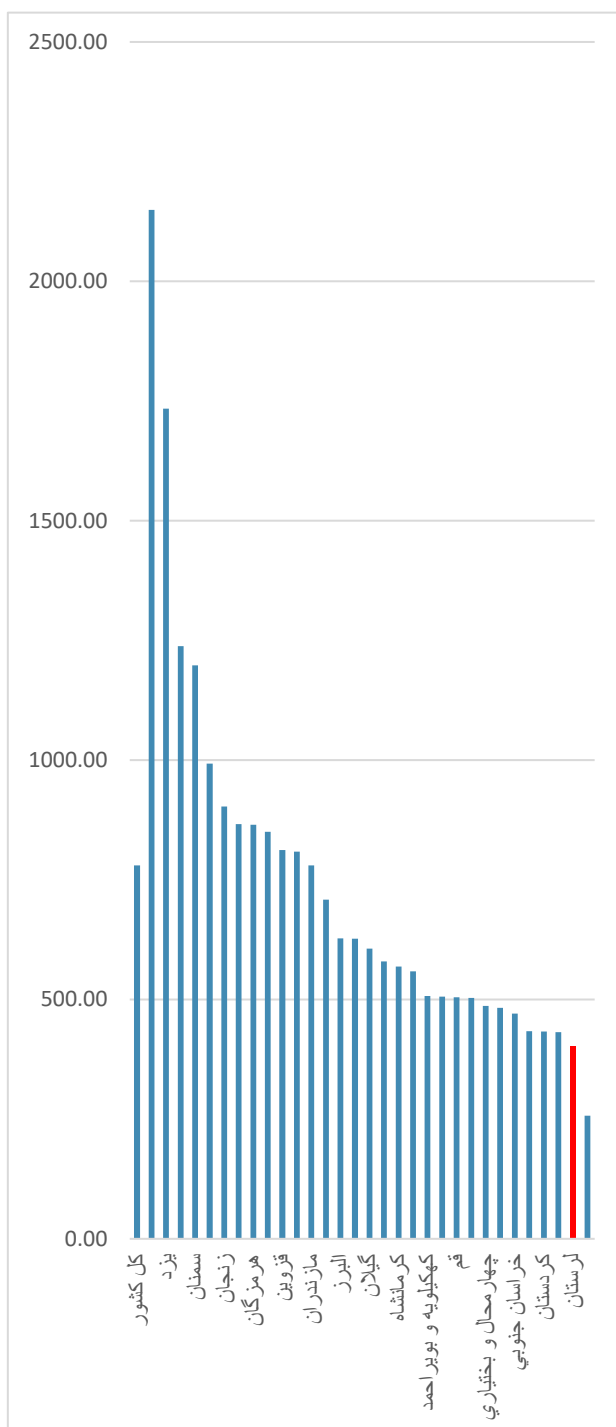

جدول Error! No text of specified style in document.
۶- سرانه تولید ناخالص داخلی بدون نفت به قیمت جاری (۱۳۹۰-۱۴۰۰) - (واحد: هزار ریال)

سال	سرانه تولید ناخالص داخلی استان	سرانه تولید ناخالص داخلی کشور
۱۳۹۰	۴۰۹۰۲	۸۴۳۴۵
۱۳۹۱	۵۳۰۵۷	۹۷۵۹۳
۱۳۹۲	۷۲۳۸۷	۱۳۰۶۰۶
۱۳۹۳	۸۱۵۲۳	۱۳۷۵۴۴
۱۳۹۴	۸۵۰۰۰	۱۳۵۹۰۰
۱۳۹۵	۹۹۱۰۰	۱۶۰۱۰۰
۱۳۹۶	۱۱۶۶۴۳	۲۱۸۸۱۸
۱۳۹۷	۱۶۰۲۸۲	۲۵۴۲۵۵
۱۳۹۸	۲۴۰۲۱۲	۳۶۲۹۱۵
۱۳۹۹	۳۶۳۵۹۶	۵۶۳۱۴۳
۱۴۰۰	۴۰۱۲۹۰	۷۷۹۶۹۰

مأخذ - مرکز آمار ایران

نمودار ۵- مقایسه تولید ناخالص داخلی سرانه بدون نفت
استان‌های کشور (۱۴۰۰)

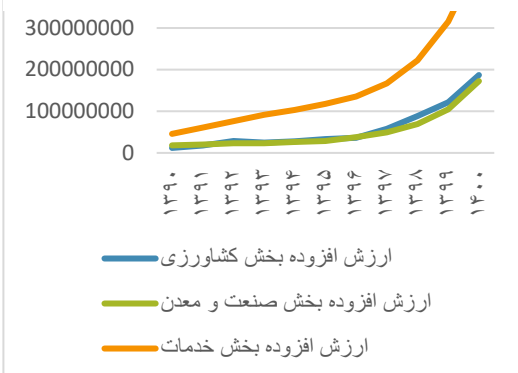

جدول ۷-Error! No text of specified style in document.
رتبه سرانه تولید ناخالص بدون نفت استان در کشور سال
۱۳۹۹ - (واحد: میلیون ریال)

نام استان	سرانه تولید ناخالص داخلی بدون نفت	رتبه
کل کشور	779/69	-
بوشهر	2149/24	۱
یزد	1733/97	۲
تهران	1237/87	۳
سمنان	1197/68	۴
مرکزی	992/32	۵
زنجان	903/16	۶
کرمان	865/94	۷
هرمزگان	865/14	۸
اصفهان	849/86	۹
قزوین	812/29	۱۰
خوزستان	808/93	۱۱
مازندران	779/85	۱۲
آذربایجان شرقی	708/63	۱۳
البرز	627/68	۱۴
فارس	626/66	۱۵
گیلان	605/95	۱۶
همدان	579/48	۱۷
کرمانشاه	568/58	۱۸
خراسان شمالی	558/66	۱۹
کهگیلویه و بویراحمد	506/98	۲۰
خراسان رضوی	505/77	۲۱
قم	504/35	۲۲
اردبیل	503/12	۲۳
چهارمحال و بختیاری	486/26	۲۴
گلستان	482/79	۲۵
خراسان جنوبی	470/46	۲۶
آذربایجان غربی	433/45	۲۷
کردستان	432/85	۲۸
ایلام	431/49	۲۹
لرستان	401/29	۳۰
سیستان و بلوچستان	257/27	۳۱

مأخذ - مرکز آمار ایران

نمودار ۶- روند ارزش افزوده بخشی فعالیت های اقتصادی در استان به قیمت جاری (۱۳۹۰-۱۴۰۰) - (واحد: میلیون

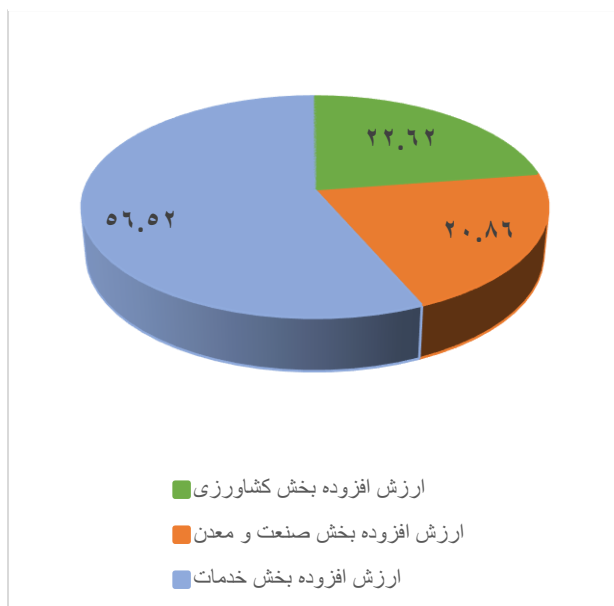
جدول ۸-Error! No text of specified style in document. ارزش افزوده بخشی فعالیت های اقتصادی استان به قیمت جاری

(واحد: میلیون ریال) (۱۳۹۰-۱۴۰۰)

سال	ارزش افزوده بخش کشاورزی	ارزش افزوده بخش صنعت و معدن	ارزش افزوده بخش خدمات	ارزش افزوده کل
۱۳۹۰	11923797/18	18092355/2	45730429/17	75746581/55
۱۳۹۱	17904273/2	20467833/14	61004892/52	99376998/86
۱۳۹۲	28494026/16	22938653/36	75887465/85	127320145/4
۱۳۹۳	24584158/7	23188503/52	91486089/11	139258751/3
۱۳۹۴	28144694/51	25852896/57	103127958/6	157125549/7
۱۳۹۵	32951815	28453458/98	117540357/2	178945631/2
۱۳۹۶	36483309/9	37502396/84	134983213/2	208968920
۱۳۹۷	58072051/8	49092163/23	166906911/5	274071126/5
۱۳۹۸	88332655/05	69087149/74	221919263/6	379339068/4
۱۳۹۹	121585102/8	104509690/1	315198240	541293032/9
۱۴۰۰	186938749/3	172358529/5	467033632/7	826330911/6

مأخذ - مرکز آمار ایران

نمودار ۷- سهم ارزش افزوده بخشهای اقتصادی در استان
لرستان به قیمت جاری (سال ۱۴۰۰)

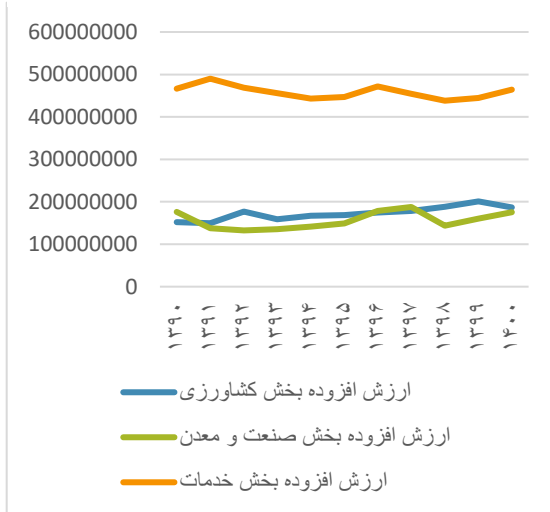

جدول ۹- سهم ارزش افزوده بخشهای اقتصادی
استان به قیمت جاری (۱۳۹۰-۱۴۰۰) - (واحد: درصد)

سال	ارزش افزوده بخش کشاورزی	ارزش افزوده بخش صنعت و معدن	ارزش افزوده بخش خدمات
۱۳۹۰	۱۵/۷۴	۲۳/۸۹	۶۰/۳۷
۱۳۹۱	۱۸/۰۲	۲۰/۶۰	۶۱/۳۹
۱۳۹۲	۲۲/۳۸	۱۸/۰۲	۵۹/۶۰
۱۳۹۳	۱۷/۶۵	۱۶/۶۵	۶۵/۷۰
۱۳۹۴	۱۷/۹۱	۱۶/۴۵	۶۵/۶۳
۱۳۹۵	۱۸/۴۱	۱۵/۹۰	۶۵/۶۸
۱۳۹۶	۱۷/۴۶	۱۷/۹۵	۶۴/۵۹
۱۳۹۷	۲۱/۱۹	۱۷/۹۱	۶۰/۹۰
۱۳۹۸	۲۳/۲۹	۱۸/۲۱	۵۸/۵۰
۱۳۹۹	۲۲/۴۶	۱۹/۳۱	۵۸/۲۳
۱۴۰۰	۲۲/۶۲	۲۰/۸۶	۵۶/۵۲

مأخذ - مرکز آمار ایران

نمودار ۸- روند ارزش افزوده بخشی فعالیت های اقتصادی
در استان به قیمت ثابت (۱۴۰۰-۱۳۹۰) - سال پایه

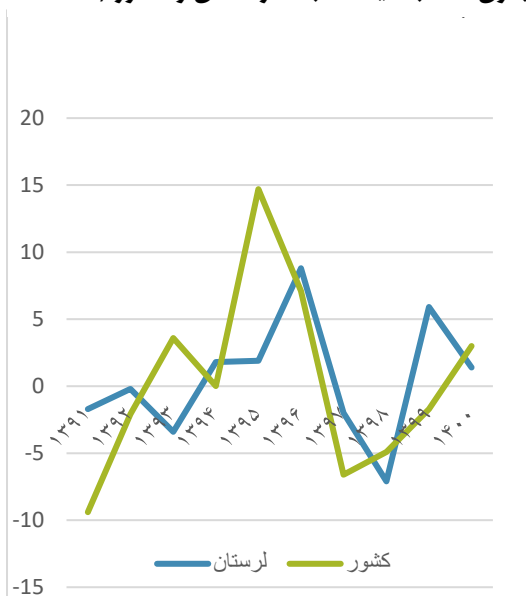

جدول -Error! No text of specified style in document. جدول
ارزش افزوده بخش ها به قیمت ثابت استان لرستان (۱۳۹۹-
۱۳۹۰) - سال پایه ۱۳۹۰

سال	کشاورزی	صنعت	خدمات	جمع
1390	152342817	176444320	466429882	795217019/2
1391	149470549	137730766	490019897	777221211/9
1392	176531129	132548715	468636309	777716153
1393	158638814	135156571	455933400	749728784/4
1394	167359713	141791738	442866572	752018023/4
1395	168311737	149070065	446716989	764098791/7
1396	174590588	178031553	471667450	824289590/6
1397	178619027	187754743	454173158	820546928/6
1398	188262056	143553216	438162898	769978170/1
1399	200902628	160138707	444393384	805434719/3
1400	186938749	175297872	464094290	826330911/6

مأخذ -مرکز آمار ایران

نمودار ۹-مقایسه روند نرخ رشد تولید ناخالص داخلی بدون نفت به قیمت ثابت در استان و کشور (۱۴۰۰-

جدول ۱۱-Error! No text of specified style in document. رشد سالانه تولید ناخالص داخلی بدون نفت به قیمت ثابت (۱۳۹۱-۱۴۰۰) سال پایه ۱۴۰۰

کشور	لرستان	سال
-9/4	-1/7	۱۳۹۱
-2/1	-0/2	۱۳۹۲
3/6	-3/4	۱۳۹۳
0/0	1/8	۱۳۹۴
14/7	1/9	۱۳۹۵
7/1	8/8	۱۳۹۶
-6/6	-2/0	۱۳۹۷
-4/9	-7/1	۱۳۹۸
-1/7	5/9	۱۳۹۹
3/0	1/4	1400

مأخذ-مرکز آمار ایران ۱۴۰۰

فصل اول:

وضعیت بخش های اقتصادی استان

وضعیت بخش های اقتصاد استان

الف) بخش کشاورزی:

استان لرستان با دارا بودن ۱/۱ درصد از مساحت کل کشور، شانزدهمین استان پهناور کشور محسوب می شود. با توجه به وجود ظرفیت های قابل توجه در حوزه منابع طبیعی شامل مراتع گسترده و بارندگی مناسب، استان لرستان از پتانسیل های قابل توجهی در حوزه کشاورزی و دامپروری برخوردار است.

میزان اراضی کشاورزی لرستان: ۷۸۳ هزار هکتار

۵۹۸ هزار هکتار (دیم) برابر با ۷۷ درصد از کل اراضی، ۱۸۵ هزار هکتار آبی برابر با ۲۳ درصد از کل اراضی

سطح زیر کشت محصولات کشاورزی:

محصولات زراعی: ۵۷۶ هزار هکتار ۹ درصد کشور

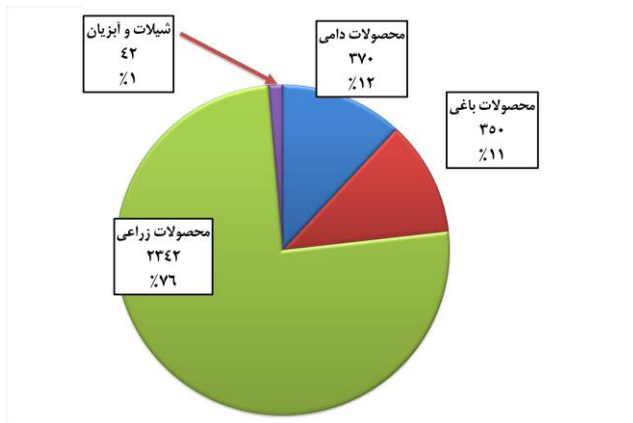
محصولات باغی: ۵۱ هزار هکتار (۱,۶ درصد کشور)

مساحت جنگل و مرتع (هکتار)

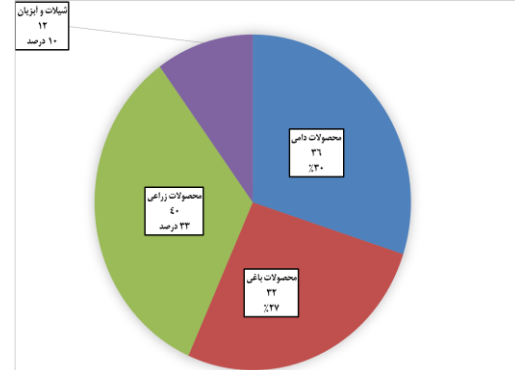
جنگل: ۱۲۱۷۳۱۲ هکتار

مرتع: ۸۸۳۵۰۳ هکتار

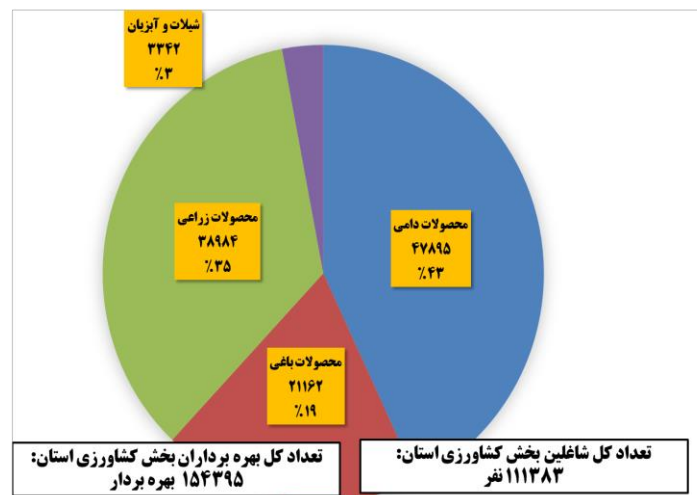
نمودار ۱۰- حجم وزنی تولیدات بخش کشاورزی استان
در سال ۱۴۰۴

نمودار ۱۱- ارزش تولیدات بخش کشاورزی استان
در سال ۱۴۰۴ (همت - هزار میلیارد تومان)

نمودار ۱۲- نقش بخش کشاورزی در اشتغال استان (آمار
مربوط به دیماه ۱۴۰۴)

آمار تولید برخی محصولات شاخص و ویژگیهای برجسته بخش کشاورزی:
تعداد مرغداری‌ها: ۶۱۳ واحد با ظرفیت: ۱۴,۵ میلیون قطعه
میزان جوجه‌ریزی در هر سال (۴۸ میلیون قطعه در سال)
میزان تولید گوشت مرغ: ۱۰۱ هزارتن
میزان تولید گوشت قرمز: ۳۳ هزارتن
میزان تولید شیر خام: ۲۴۲ هزارتن در سال
میزان تولید تخم مرغ: ۱۲ هزارتن در سال
تعداد کل دام استان لرستان: ۵,۵ میلیون واحد دامی
تعداد و ظرفیت مزارع پرورش ماهی: ۶۹۶ مزرعه با ظرفیت اسمی تولید ۴۲ هزارتن در سال
تعداد واحدهای پرورش دام سنگین ۶۱۰ واحد با ظرفیت ۶۵ هزار رأس
میزان تولید گیاهان دارویی: ۶۲۸۴ هکتار با ۲۴ هزارتن
تعداد واحدهای پرورش دام سبک: ۲۷۷ واحد با ظرفیت ۱۵۹ هزار رأس
میزان تولید زعفران: ۵۰۰۰ کیلوگرم در سال
سطح زیر کشت گلخانه‌ها: ۱۱۲ هکتار با ۲۵ هزارتن
میزان تولید گل محمدی: ۴۱۷۶ تن در سال
تولید حبوبات: حدود ۹۵ هزارتن
تولید نخود: ۵۰ هزارتن
میزان تولید انجیر سیاه: ۴۳ هزارتن
میزان تولید انار: ۷۲ هزارتن
میزان تولید گندم: ۶۰۹ هزار تن
میزان تولید سیب زمینی: ۱۹۳ هزارتن
میزان تولید گردو: ۲۴ هزارتن
میزان تولید زرد آلو: ۳۲ هزارتن در سال
میزان اراضی مجهز شده به سیستم های نوین آبیاری تحت فشار: ۵۸,۳ هزار هکتار

اهم اقدامات و دستاوردهای دستگاه در سال جاری:

تدوین سند راهبردی توسعه بخش کشاورزی استان همزمان با شروع به کار دولت چهاردهم با مدیریت استانداری، یک برنامه جامع برای توسعه استان در تمامی بخش‌ها از جمله بخش کشاورزی برای یک دوره ۴ ساله در سه فاز اصلی به شرح ذیل تدوین شده است.

الف- پروژه‌های پیشران:

۱۳ پروژه با اشتغال پیش‌بینی شده ۳۱۸۰ نفر و اعتباری بالغ بر ۴ همت مصوب شده است و در حال حاضر میانگین پیشرفت فیزیکی این طرح‌ها در حدود ۲۵ درصد است.

ب- پروژه‌های اولویت دار اقتصادی و عمرانی:

تعداد ۶۱ طرح اولویت‌دار اقتصادی و عمرانی با اشتغال پیش‌بینی شده ۱۳۴۳ نفر مصوب و ابلاغ شده است. ۱۱ طرح عمرانی ۵۰ طرح اقتصادی در سال ۱۴۰۴ (۶ ماهه نخست) مبلغ ۳۷۹ میلیارد تومان برای بهره‌برداری این طرح‌ها هزینه شده است و میانگین پیشرفت فیزیکی این طرح‌ها ۶۱ درصد است.

ج- شاخص‌های توسعه بخش کشاورزی:

تعداد ۲۹ شاخص استانی (۳۴۸ شاخص شهرستانی) مصوب و ابلاغ شده‌اند که بیشتر در خصوص برنامه‌های مهم سازمان مثل (افزایش سطح گلخانه‌ها، تولیدات زراعی و باغی و دام و طیور و ... می‌باشد. حجم سرمایه‌گذاری صورت گرفته در بخش کشاورزی در سال زراعی گذشته (۱۴۰۳-۱۴۰۴) بالغ بر ۵۷۰۰ میلیارد تومان (۵,۷ همت) به تفکیک:

- بخش خصوصی: مبلغ ۴۹۲۲ میلیارد تومان

- اعتبارات دولتی (ملی و استانی): مبلغ ۲۳۲ میلیارد تومان

- اعتبارات تسهیلات بانکی: مبلغ ۶۸۷ میلیارد تومان

- مکانیزاسیون: مبلغ ۹۳ میلیارد تومان

- تبصره ۱۸: کل اعتبار ۳۲۲ میلیارد تومان میزان جذب مبلغ ۳۱۴ میلیارد تومان

- کمک‌های فنی و اعتباری: ۴,۸ میلیارد تومان

- افزایش گوشت قرمز (پروراندی): کل اعتبار پروراندی: ۳۲۶ میلیارد تومان، میزان جذب ۲۷۶ میلیارد تومان

جدول ۱۲-Error! No text of specified style in document. جدول برنامه پیش بینی شده شاخص های هدف طی سال های

۱۴۰۴-۱۴۰۷

برنامه پیش بینی شده در ۴ سال				واحد	عنوان شاخص هدف
۱۴۰۷	۱۴۰۶	۱۴۰۵	۱۴۰۴	اندازه گیری	
452.6	354.6	267.6	188.4	هکتار	افزایش سطح زیرکشت تولید گیاهان در واحدهای کنترل شده گلخانه ای - تجمعی
16700	16560	16420	16280	تن	افزایش در میزان تولید گیاهان دارویی (به جز زعفران و گل محمدی) - سالانه
4480	4430	4380	4330	هکتار	افزایش سطح زیرکشت گیاهان دارویی (به جز زعفران و گل محمدی) - سالانه
5850	5400	4950	4500	کیلوگرم	افزایش در میزان تولید زعفران - سالانه
1300	1200	1100	1000	هکتار	افزایش سطح زیرکشت زعفران - سالانه
4952	4762	4571	4381	تن	افزایش در میزان تولید گل محمدی - سالانه
1250	1200	1150	1100	هکتار	افزایش سطح زیرکشت گل محمدی - سالانه
450000	420000	390000	370000	تن	افزایش در میزان تولید محصولات باغی - سالانه
65000	60000	55000	50000	هکتار	سطح زیرکشت باغات - سالانه
3077	2903	2739	2584	هزار تن	افزایش در میزان تولید محصولات زراعی - سالانه
605519	599527	593592	587715	هزار هکتار	افزایش سطح زیرکشت محصولات زراعی - سالانه
245	239	234	227	هزار تن	افزایش در میزان تولید گندم آبی - سالانه
44500	44300	44200	44100	هزار هکتار	افزایش سطح زیرکشت گندم آبی - سالانه
410	398	387	374	هزار تن	افزایش در میزان تولید گندم دیم - سالانه
223005	212385	202272	192639	تن	افزایش در میزان تولید جو دیم - سالانه
7700	7500	7300	7100	هکتار	توسعه کشت مزارع چغندر قند - سالانه
109000	108000	107000	105000	هکتار	افزایش سطح زیرکشت حبوبات - سالانه
121441	114567	108082	101964	تن	افزایش در میزان تولید حبوبات - سالانه
404	360	310	283	هزارتن	افزایش در میزان تولید سیب زمینی - سالانه
810	795	779	764	دستگاه	توسعه ناوگان تراکتوری بخش کشاورزی - سالانه
32	30	29	28	دستگاه	توسعه ناوگان ماشین آلات برداشت (انواع کمباین) - سالانه
4607	4471	4339	4216	تن	افزایش در میزان تولید عسل - سالانه
50500	46400	42800	39200	تن	افزایش در میزان تولید گوشت قرمز - سالانه
293545	279566	266256	253575	تن	افزایش در میزان تولید شیر خام - سالانه
130713	122162	114170	106700	تن	افزایش در میزان تولید گوشت مرغ - سالانه
25264	22968	20880	18730	تن	افزایش در میزان تولید تخم مرغ - سالانه
75355	70608	66367	62691	هکتار	افزایش در سطح اراضی تجهیز شده با سیستم های نوین آب یاری-تجمعی
363108	298520	253720	218320	هکتار	افزایش سطح اراضی آبی شده (از طریق احداث ایستگاه های پمپاژ و اجرای شبکه های زیر سدها) - تجمعی
1660	1514	1379	1263	کیلومتر	افزایش طول کانالهای آبر نوسازی شده - تجمعی

فرصت‌ها و مزیت‌های بخش کشاورزی

لرستان با بهره‌مندی از ۱۲,۵ درصد منابع آبی کشور و زمین‌های حاصلخیز، توانایی تبدیل شدن به قطب کشاورزی را دارد. کشاورزی در لرستان فرصت‌های گسترده‌ای برای سرمایه‌گذاری و توسعه دارد:

*** تولید محصولات راهبردی:** لرستان با تولید سالانه ۱۳۰ هزار تن حبوبات، رتبه اول کشور را دارد و در تولید نخود نیز جزو استان‌های برتر است. همچنین، این استان با دارا بودن منابع آبی فراوان، ظرفیت بالایی در پرورش آبزیان و زنبورداری دارد و سالانه حدود ۱۰۰ هزار هکتار اراضی مستعد کشت دانه‌های روغنی مانند کلزا در استان وجود دارد.

*** توسعه صنایع تبدیلی و تکمیلی:** ایجاد صنایع تبدیلی برای محصولات حبوبات، گیاهان دارویی و محصولات دامی، یکی از مهم‌ترین فرصت‌های سرمایه‌گذاری است که می‌تواند ارزش افزوده قابل توجهی ایجاد کند و از خام‌فروشی جلوگیری کند.

*** گیاهان دارویی و انرژی‌های نو:** شرایط اقلیمی لرستان برای کشت و فرآوری گیاهان دارویی بسیار مناسب است و این بخش می‌تواند منبع درآمد عظیمی باشد. علاوه بر این، سرمایه‌گذاری در خشک‌کن‌های خورشیدی محصولات کشاورزی و احداث نیروگاه‌های خورشیدی در اراضی کشاورزی، فرصتی برای استفاده از انرژی پاک و کاهش ضایعات است.

نقش مداخله‌ای وزارت اقتصاد و دستگاه‌های زیرمجموعه ملی در حل مشکلات بخش کشاورزی ایران با وجود پتانسیل بالا، به دلیل موانع ساختاری و مالی با چالش‌های جدی روبروست. رویکردهای پیشنهادی وزارت اقتصاد برای مداخله و حل این مسائل به شرح زیر است:

تأمین مالی و سرمایه‌گذاری : سود تسهیلات بانکی بالا و عدم تمایل بانک‌ها به ارائه اعتبارات بلندمدت، سرمایه‌گذاری در بخش را با مشکل مواجه کرده است. نبود بازارهای مالی تخصصی برای کشاورزی، وابستگی به منابع مالی سنتی را تشدید کرده است.

راهکارهای پیشنهادی وزارت اقتصاد:

توسعه زنجیره تأمین مالی:

- طراحی و اجرای ابزارهای نوین مالی مانند صندوق‌های سرمایه‌گذاری خطرپذیر و صکوک اختصاصی برای بخش کشاورزی.
- ایجاد بانک تخصصی کشاورزی و صنایع غذایی: اختصاص یک بانک تخصصی برای هدایت هدفمند منابع به این حوزه.
بازار و صادرات: نبود نظام بازاریابی مدرن و وجود واسطه‌های غیرضروری، سهم نهایی کشاورز را کاهش داده و ضایعات محصول را افزایش می‌دهد. همچنین، نبود بسته‌های اعتباری مناسب صادراتی، قدرت رقابت در بازارهای جهانی را کم کرده است.

توسعه بورس کالا: تقویت معاملات محصولات کشاورزی در بورس کالا برای کشف قیمت واقعی و شفاف‌سازی بازار.
حمایت صادراتی هوشمند: طراحی بسته‌های اعتباری (مثل لیزینگ صادراتی) برای حمایت از صادرکنندگان محصولات فرآوری شده.

آب و امنیت غذایی: بحران شدید آب، امنیت غذایی کشور را تهدید می‌کند. نظام فعلی قیمت‌گذاری آب و یارانه‌ها به مصرف بهینه تشویق نمی‌کند.

تغییر سیاست یارانه آب: ایجاد مکانیزم برای قیمت گذاری آب بر اساس ارزش افزوده و هزینه فرصت آن و هدفمند کردن یارانه های بخش کشاورزی.

(ب) بخش صنعت و معدن

با توجه به موقعیت زمین شناسی استان لرستان، این استان از لحاظ کانه زایی به سه زون سنندج-سیرجان (شرق استان)، زون زاگرس مرتفع (شمال غرب استان) و زون زاگرس چین خورده تقسیم می شود که هر کدام از این زون ها دارای کانه زایی منحصر به خود می باشند. از جمله می توان به کانی های غیرفلزی با کیفیت بالا به ویژه سنگ ساختمانی مانند آهک، سنگ گچ، گرانیت، مرمریت، سنگ چینی که به کشورهای حوزه خلیج فارس، اروپا، آفریقا و آسیای میانه صادر می گردد و ذخایر تالک، قیر طبیعی، سیلیس، دولومیت و ... اشاره کرد و محصولات اصلی صادراتی از قبیل پلی اتیلن-قیر-روغن ترمز و روغن موتور- محصولات کشاورزی (صیفی جات و گلخانه ای)- پودر میکرونیزه- داروهای انسانی و دامی- محصولات فولادی- فروسیلیسیم را نام برد.

فرصت جذب سرمایه گذار داخلی و خارجی:

لرستان از نظر منابع معدنی و زیرساخت های صنعتی نیز ظرفیت های خوبی دارد:

منابع معدنی: استان دارای ذخایر قابل توجهی از جمله سنگ های تزئینی (مرمریت، تراورتن)، کانی های فلزی و غیرفلزی است. سرمایه گذاری در استخراج مدرن و فرآوری این سنگ ها (برای کاهش خام فروشی) از اولویت هاست.

صنایع پتروشیمی و پایین دستی: با توجه به دسترسی استان به خطوط لوله انتقال گاز و نفت، سرمایه گذاری در صنایع پتروشیمی و تولید محصولات شیمیایی می تواند توجیه اقتصادی داشته باشد.

حمل و نقل و لجستیک: موقعیت جغرافیایی استان به عنوان گذرگاه ارتباطی بین مرکز، جنوب و غرب کشور (کریدور شمال-جنوب و شرق-غرب) باعث شده تا سرمایه گذاری در احداث پایانه های بار، سردخانه های بزرگ و مراکز لجستیک در مجاورت جاده های اصلی (آزادراه خرم آباد - پل زال) بسیار سودآور باشد.

با توجه به شرکت های تولید کننده دارو در استان تولید مواد موثره دارو از فرصت ها بوده همچنین با وجود منابع آب و چشمه سارها تولید انواع آب آشامیدنی و نوشیدنی ها نیز در اولویت است.

تولید کاشی و سرامیک، انواع محصولات از کربنات کلسیم همچون کربنات کلسیم نانو، رسوبی، کاغذ از سنگ و ...

واردات و ترانزیت: به دلیل نزدیکی نسبی به مرزهای غربی (بازی دراز و مهران) و بازار عراق، سرمایه گذاری در ایجاد شهرک های تولیدی صادرات محور (با هدف صادرات به عراق) جذابیت دارد.

جدول Error! No text of specified style in document. -۱۳- فهرست طرح های صنعتی بزرگ استان لرستان و ویژگی های سرمایه گذاری

ردیف	نام واحد	محل اجرای طرح	نوع محصول	ظرفیت اسمی	واحد سنجش	تعداد اشتغال	کل سرمایه گذاری بر اساس مجوز (میلیارد ریال)
1	سیمان دورود	دورود	سیمان خاکستری	280000	تن	545	246
2	نساجی بروجرد	بروجرد	پارچه و نخ	۱۰۰۶۷ تن نخ و ۳۶ میلیون متر مربع پارچه	تن و مترمربع	773	2407
3	پتروشیمی	خرم آباد	پلی اتیلن سبک و سنگین - بوتن ۱	330	هزار تن	901	13902
4	صنایع فروآلباژ	ازنا	فروسلیس - میکرو سیلیکا	33000	تن	587	34239
5	داروسازی اکسیر	بروجرد	انواع داروهای انسانی	81750	تن	69	105
6	زاگرس فارمد پارس	بروجرد	انوع محصولات دارویی	854207000	عدد	65	295
7	شیشه لرستان	الیگودرز	شیشه مطروف	17000	تن	200	154
8	کاشی جم	بروجرد	کاشی دیواری	1500000	متر مربع	120	35
9	سیم لاکي مرکزی	بروجرد	سیم	30000	تن	51	2169
10	صبا ظرف آسیا	بروجرد	ظروف تفلون	2400	تن	74	497
11	شیر یگاه لرستان (سهامی خاص)	خرم آباد	انواع لبنیات	137348	تن	222	379
12	تعاونی زاگرس پوش	بروجرد	پوشاک	17189563	عدد	294	2287
13	قند لرستان	دورود	شکر	76600	تن	400	13000
14	سیمان سفید زاگرس	ازنا	سیمان سفید	220000	تن	50	12876
15	سامان کاشی (خومر تضایی)	بروجرد	کاشی ساختمانی	3000000	متر مربع	170	5112
16	فولاد فخر الیگودرز	الیگودرز	فرو سیلیسیم و پودر میکرو سیلیکا	8450	تن	250	8543

پیشنهادهای برای جذب سرمایه گذار در استان:

- بهبود زیرساخت های ارتباطی و جاده های (به ویژه در مسیرهای منتهی به جاذبه های گردشگری)
- تسهیل فرآیندهای اداری و دریافت مجوزها (مبارزه با بروکراسی زائد)
- تأمین پایدار آب و برق برای واحدهای صنعتی جدید
- ارائه مشوق های سرمایه گذاری بلندمدت و رقابتی

جدول ۱۴-Error! No text of specified style in document. وضعیت پروانه های بهره برداری صنعتی استان و شاخص های سرمایه گذاری و اشتغال

عنوان	تعداد	سرمایه (میلیارد ریال)	اشتغال (هزار نفر)
کل	1309	232643	24.4
واحدهای فعال	1,154	181,417	22
واحدهای غیرفعال	168	15,467	46086
واحدهای فعال (زیر ظرفیت ۵۰ درصد)	218	27,827	46149

جدول ۱۵-Error! No text of specified style in document. وضعیت پروانه های بهره برداری معدن استان و شاخص های سرمایه گذاری و اشتغال

عنوان	کل	فعال	غیرفعال
تعداد	162	128	34
اشتغال	2,221	1,896	325
ظرفیت استخراج (هزار تن)	9,916/70	8,654/95	1,261/75
ذخیره احتمالی (میلیون تن)	78/64	75/56	3/08
ذخیره قطعی (میلیون تن)	927/48	605/17	322/21

استان لرستان با داشتن ۱۶۲ معدن از تعداد ۱۳۳۱۶ معدن کل کشور در جایگاه ۲۰ قرار دارد و از نظر اشتغال در این حوزه با تعداد اشتغال ۲۲۲۱ نفر از مجموع ۱۷۲۹۲۳ در جایگاه ۱۸ قرار دارد.

فرصت ها و مزیت های بخش صنعت و معدن

موقعیت زمین شناسی لرستان در کمربند چین خورده زاگرس، آن را به یکی از استان های غنی از نظر مواد معدنی تبدیل کرده است. پتانسیل های این بخش به شرح زیر است:

***ماده معدنی فاخر سنگ های تزئینی:** لرستان با داشتن حدود یک چهارم ذخایر سنگ های تزئینی کشور، از این نظر جزو سه استان برتر است. فرصت های زیادی در حوزه فرآوری مدرن سنگ و تولید محصولاتی مانند نانوکربنات کلسیم وجود دارد.

*** مواد معدنی استراتژیک:** معادن لرستان دارای مواد معدنی ارزشمندی مانند فسفات، باریت، سیلیس و دولومیت است. به عنوان نمونه، اجرای طرح‌هایی نظیر استحصال منیزیم از دولومیت و تولید سیلیکون متال از جمله فرصت‌های سرمایه‌گذاری کلان محسوب می‌شوند.

*** توسعه شهرک‌های صنعتی و صنایع پایین‌دستی:** وجود مناطق ویژه اقتصادی در ازنا، بروجرد و خرم‌آباد، بستر مناسبی برای جذب سرمایه‌گذار و راه‌اندازی صنایع تبدیلی و تکمیلی در کنار معادن است. احداث کارخانه کاغذ از سنگ (کربنات کلسیم) و فرآوری قیر طبیعی نمونه‌هایی از این صنایع هستند.

*** پتانسیل انرژی‌های تجدیدپذیر:** در کنار معادن، احداث نیروگاه‌های خورشیدی با ظرفیت‌های مختلف (تا ۶۲ مگاوات) یک فرصت سرمایه‌گذاری رو به رشد است که می‌تواند بخش صنعت و معدن را از نظر انرژی پایدار پشتیبانی کند.

نقش مداخله ای وزارت اقتصاد و دستگاه‌های زیرمجموعه ملی در حل مشکلات:

این بخش درگیر مسائل کلانی است که از سیاست‌های کلان اقتصادی تا زیرساخت‌های اولیه را شامل می‌شود. مداخلات وزارت اقتصاد در این حوزه ضروری و فوری است. **تأمین مالی و نظام بانکی:** سهم ناچیز تسهیلات بانکی در اقتصاد (کمتر از ۳۰ درصد) و ناترازی شدید شبکه بانکی، اعتبارات را به سمت فعالیت‌های غیرمولد و دلالت هدایت کرده است.

راهکارهای پیشنهادی وزارت اقتصاد

- اصلاح نظام بانکی: بازسازی ساختار و کارکرد بانک‌ها برای تمرکز بر تأمین مالی تولید.
- تقویت بازار سرمایه: تسهیل انتشار اوراق بدهی و سهام برای بنگاه‌های صنعتی و معدنی
- توسعه تجارت با همسایگان: تسهیل رویه‌های گمرکی و توسعه سوآپ تجاری برای دور زدن تحریم‌ها.
- حمایت از صادرات: ارائه یارانه صادراتی هدفمند و ایجاد صندوق‌های ضمانت صادرات توسط نهادهای زیرمجموعه.
- ناترازی انرژی و زیرساخت: ناترازی حاد انرژی (برق، گاز و آب) که به دلیل فرسودگی تجهیزات و کمبود سرمایه‌گذاری تشدید شده، صنایع را با توقف و کاهش تولید مواجه کرده است.
- سیاست‌گذاری مالی برای بهینه‌سازی: طراحی مدل‌های تأمین مالی برای نوسازی صنایع انرژی‌بر (مالیات سبز، اوراق انرژی) توسط سازمان امور مالیاتی.
- توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر: ایجاد بسته‌های تشویقی سرمایه‌گذاری برای صنایع معدنی در حوزه انرژی‌های پاک.
- فضای کسب و کار: قوانین و مقررات دست و پاگیر و تغییرات مکرر آنها، سردرگمی سرمایه‌گذاران را افزایش داده و مانع ورود آنها به بخش معدن و صنعت شده است.
- اجرای کامل قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار: این قانون به عنوان نقشه راه، قوانین مزاحم را حذف و فرآیندها را شفاف می‌کند.

ج) خدمات و گردشگری

استان لرستان در محور گردشگری زاگرس نقش مهمی را ایفا می نماید و یکی از قدیمی ترین زیستگاه های بشری با قدمت سکونت ۶۳ هزار ساله می باشد. همچنین دارای بیش از ۵ هزار اثر تاریخی و فرهنگی و طبیعی است که ۲۶۰۰ اثر آن تا کنون در فهرست آثار ملی ثبت شده است. از جمله این آثار می توان به آبشارها (بیشه، آب سفید، تاف، نوژیان، گریت، وارک)، پل های تاریخی چند هزار ساله (پل شکسته، پل دختر، پل گاومیشان، پل کشکان)، رودخانه های پرآب (کشکان، سزار، سیمره، کاکارضا و دریاچه گهر) و قلعه تاریخی فلک الافلاک در شهر خرم آباد که تنها اندکی از جاذبه های گردشگری استان است اشاره نمود.

جدول ۱۶-جاذبه های گردشگری استان لرستان به تفکیک شهرستان

ردیف	شهرستان	تعداد جاذبه گردشگری
1	خرم آباد	39
2	ازنا	6
3	الیگودرز	20
4	بروجرد	24
5	پلدختر	22
6	چگنی	15
7	دلفان	24
8	دورود	13
9	رومشکان	7
10	سلسله	10
11	کوهدشت	26
12	معمولان	5

۲۱۱

جمع

همانطور در جدول ۱-۵ تعداد جاذبه های گردشگری موجود در هر یک از شهرستان های استان لرستان را نشان می دهد، که بر اساس آن شهرستان خرم آباد با ۳۹ جاذبه در صدر قرار دارد و شهرستان های و معمولان با ۵ جاذبه کمترین تعداد را دارند. مجموع تعداد جاذبه های گردشگری در این استان ۲۱۱ است، که نشان دهنده تنوع و غنای جاذبه های فرهنگی، تاریخی و طبیعی در سطح شهرستان های مختلف استان است. این آمار می تواند مبنایی برای برنامه ریزی های توسعه گردشگری، تبلیغات و سرمایه گذاری در حوزه توریسم استان لرستان باشد.

جدول ۱۷-Error! No text of specified style in document. -بسته های سرمایه گذاری تکمیل شده حوزه گردشگری

استان لرستان

ردی ف	عنوان بسته سرمایه گذاری	نوع تاسیسات گردشگری	محل اجرای پروژه	نوع فرصت	صاحب فرصت سرمایه گذاری	مساحت پروژه (متر مربع)	زیربنا (متر مربع)	درصد میزان پیشرفت فیزیکی	حجم سرمایه - گذاری مورد نیاز (میلیون ریال)
1	احیاء و بهره برداری از خانه تاریخی ایرانیپور	اقامتگاه سنتی	بروجرد	تبدیلی	میراث فرهنگی	۸۱۶	۶۱۴	۳۰	۵۰,۰۰۰
2	احیاء و بهره برداری از خانه تاریخی غروی	اقامتگاه سنتی	بروجرد	تبدیلی	میراث فرهنگی	۴۴۵	۴۶۷	۳۰	۴۰,۰۰۰
3	احیاء و بهره برداری از خانه تاریخی مستجاب الدعوه	اقامتگاه سنتی	بروجرد	تبدیلی	میراث فرهنگی	۸۲۶	۵۵۷	۴۰	۵۰,۰۰۰
4	احیاء و بهره برداری از خانه تاریخی حاتمی	اقامتگاه سنتی	بروجرد	تبدیلی	میراث فرهنگی	۱,۱۰۱	۱,۳۲۸	۴۰	۱۳۰,۰۰۰
5	احیاء و بهره برداری از خانه تاریخی حریری	اقامتگاه سنتی	بروجرد	تبدیلی	میراث فرهنگی	۵۵۶	۴۴۲	۵۰	۷۰,۰۰۰
6	احداث مجتمع گردشگری زاهد شیر کمالوند	مجتمع گردشگری	خرم آباد	ایجاد	راه و شهرسازی	۴۰,۰۰۰	۲۰,۰۰۰	۰	۴,۵۰۰,۰۰۰
7	احداث مجتمع گردشگری سد حوضیان	مجتمع گردشگری	الیگودرز	ایجاد	راه و شهرسازی	۱,۱۶۰,۰۰۰	۴۰,۰۰۰	۰	۱۱,۰۰۰,۰۰۰
8	احداث مجتمع گردشگری پیرامون سد ایوشان	مجتمع گردشگری	خرم آباد	ایجاد	آب منطقه ای	۴,۳۵۲	۵,۰۰۰	۰	۱,۶۰۰,۰۰۰
9	احداث مجتمع گردشگری پیرامون سد حوضیان	مجتمع گردشگری	الیگودرز	ایجاد	آب منطقه ای	۲۰,۰۰۰	۷,۰۰۰	۰	۲,۴۵۰,۰۰۰
10	احداث مجتمع گردشگری پیرامون سد خان آباد	مجتمع گردشگری	الیگودرز	ایجاد	آب منطقه ای	۱۴,۹۸۴	۷,۰۰۰	۰	۲,۶۰۰,۰۰۰
11	احداث مجتمع گردشگری پیرامون سد کزنار	مجتمع گردشگری	الیگودرز	ایجاد	آب منطقه ای	۱۰,۰۰۰	۴,۰۰۰	۰	۱,۵۰۰,۰۰۰
12	احداث مجتمع گردشگری پیرامون سد مروئک	مجتمع گردشگری	دورود - اراضی پیرامون سد مروئک	ایجاد	آب منطقه ای	۲۰۰,۰۰۰	۲۰,۰۰۰	۰	۵,۳۰۰,۰۰۰
13	احداث مجتمع گردشگری پیرامون سد هاله	مجتمع گردشگری	کوهدشت	ایجاد	آب منطقه ای	۲۰,۰۰۰	۵,۰۰۰	۰	۱,۸۵۰,۰۰۰

۴۸۰,۰۰۰	۲۰	۳,۰۰۰	۵۰,۰۰۰	آقای شاهرویی	مشارکت در توسعه و بهره برداری	ازنا	مجتمع گردشگری	مشارکت در تکمیل و توسعه مجتمع خدماتی رفاهی آقای شاهرویی	14
۷۰۰,۰۰۰	۳۰	۲,۰۰۰	۱۳,۰۰۰	شهرداری خرم آباد	مشارکت در بازسازی و بهره برداری	خرم آباد، ورودی خرم آباد، جنب بام	مجتمع گردشگری	تکمیل و توسعه مجتمع گردشگری مهر	15
۱,۳۰۰,۰۰۰	۴۰	۱۲,۰۰۰	۲,۵۰۰	شرکت	مشارکت در ساخت و بهره برداری	خرم آباد، کوی آبشارها	مجتمع گردشگری	مشارکت در تکمیل احداث هتل بیمارستان فردوسی	16
۳,۰۰۰,۰۰۰	۶۰	۱۲,۰۰۰	۲۶,۳۵۰	آقای لطیف ناصری	مشارکت در تکمیل و بهره برداری	خرم آباد	هتل	مشارکت در تکمیل هتل صدف	17
۴۰,۰۰۰	۰	۳۰۰	۵۰۰	آقای حسینی	احداث، بهره برداری از اعیانی	الیگودرز	واحد پذیرایی	احداث واحد پذیرایی	18
۴۰,۰۰۰	۰	۳۰۰	۵۰۰	شهرداری دوره چگنی	احداث، بهره برداری از اعیانی	تیه زیتون شهر دوره چگنی	واحد پذیرایی	احداث واحد پذیرایی	19
۴۰,۰۰۰	۰	۳۰۰	۵۰۰	شهرداری چالانچولان	احداث، بهره برداری از اعیانی	دورود، پارک گلستان شهر چالانچولان	واحد پذیرایی	احداث واحد پذیرایی	20
۴۰,۰۰۰	۰	۳۰۰	۵۰۰	شهرداری الشتر	احداث، بهره برداری از اعیانی	تیه شهدای گمنام شهر الشتر	واحد پذیرایی	احداث واحد پذیرایی	21
۴۰,۰۰۰	۰	۳۰۰	۵۰۰	شهرداری الیگودرز	احداث، بهره برداری از اعیانی	الیگودرز	واحد پذیرایی	احداث واحد پذیرایی	22
۱,۱۰۰,۰۰۰	۲۰	۵۰,۰۰۰	۶,۲۴۰,۰۰۰	منابع طبیعی	احداث، بهره برداری از اعیانی	خرم آباد	مجتمع گردشگری	تکمیل و توسعه مجتمع گردشگری بام خرم آباد	23
۲,۰۰۰,۰۰۰	۰	۵,۰۰۰	۵۰,۰۰۰	شرکت شهرک های صنعتی	احداث، بهره برداری از اعیانی	ازنا	مجتمع گردشگری	مجتمع گردشگری شهرک صنعتی ازنا	24
۲,۴۰۰,۰۰۰	۰	۶,۰۰۰	۶۰,۰۰۰	شرکت شهرک های صنعتی	احداث، بهره برداری از اعیانی	الیگودرز	مجتمع گردشگری	مجتمع گردشگری شهرک صنعتی الیگودرز	25
۳,۵۰۰,۰۰۰	۰	۱۰,۰۰۰	۱۵۰,۰۰۰	شرکت شهرک های صنعتی	احداث، بهره برداری از اعیانی	بروجرد	مجتمع گردشگری	مجتمع گردشگری شهرک صنعتی بروجرد	26
۴,۰۰۰,۰۰۰	۰	۲۰,۰۰۰	۱۵۰,۰۰۰	شرکت شهرک های صنعتی	احداث، بهره برداری از اعیانی	کوهدشت	مجتمع گردشگری	مجتمع گردشگری شهرک صنعتی خوشناموند کوهدشت	27
۲,۰۰۰,۰۰۰	۰	۵,۰۰۰	۲۰,۰۰۰	شرکت شهرک های صنعتی	احداث، بهره برداری از اعیانی	خرم آباد	مجتمع گردشگری	مجتمع گردشگری شهرک صنعتی شماره دو خرم آباد	28

51,820,000 237,90 8,237,43 جمع
8 0

فرصت ها و مزیت های بخش گردشگری

لرستان با دارا بودن ۵ هزار اثر تاریخی و طبیعی، به عنوان "بهشت سرمایه گذاری" توصیف می شود. ظرفیت های این بخش عبارتند از:

* **جاذبه های طبیعی و تاریخی:** قلعه فلک الافلاک، آبشارهای بیشه و نوژیان، دره شیرز، دشت لاله های واژگون و دریاچه گهر تنها نمونه ای از جاذبه های بی نظیر لرستان هستند که پتانسیل طبیعت گردی و تاریخی گردی بالایی دارند.

* **زیرساخت های اقامتی و پذیرایی:** فرصت های زیادی برای سرمایه گذاری در ساخت هتل های مدرن، اقامتگاه های بوم گردی و مجتمع های رفاهی-خدماتی در کنار جاذبه های گردشگری وجود دارد تا استان را به مقصدی برای اقامت گردشگران تبدیل کند.

* **گردشگری سلامت و تخصصی:** احداث دهکده گردشگری سلامت در مخمل کوه خرم آباد و راه اندازی شهرک های تخصصی گردشگری سلامت و کشاورزی، فرصت های جدیدی را برای جذب گردشگران داخلی و خارجی ایجاد کرده است. ثبت جهانی دره خرم آباد توسط یونسکو نیز می تواند موتور محرک این حوزه باشد.

* **گردشگری کشاورزی و صنایع دستی:** لرستان مستعد توسعه گردشگری کشاورزی (آگروتوریسم) است و می تواند با ایجاد بازارچه های صنایع دستی و خانه های خلاق، زنجیره درآمدزایی را برای جوامع محلی تکمیل کند. لرستان استانی با پتانسیل های خفته در سه حوزه کلیدی است. اگرچه تاکنون از این ظرفیت ها به طور کامل بهره برداری نشده است، اما تدوین برنامه های جامع توسعه با تمرکز بر جذب سرمایه گذاری خصوصی، چشم انداز روشنی را برای تبدیل لرستان به یکی از قطب های اقتصادی کشور ترسیم می کند برای برنامه ریزی دقیق تر در هر یک از این حوزه ها، مطالعه روی کدام یک از بخش های کشاورزی، صنعت یا گردشگری برایتان در اولویت است؟

نقش مداخله ای وزارت اقتصاد و دستگاه های زیرمجموعه ملی در حل مشکلات:

صنعت گردشگری ایران علی رغم داشتن ظرفیت های عظیم تاریخی و طبیعی، در توسعه زیرساخت ها و جذب سرمایه با موانع جدی روبروست.

- **سرمایه گذاری و زیرساخت:** زیرساخت های گردشگری (هتلداری، حمل و نقل و...) نیازمند سرمایه گذاری عظیمی است که به دلیل تحریم ها و نبود امنیت سرمایه گذاری جذب نمی شود.

راهکارهای پیشنهادی وزارت اقتصاد

- **توسعه بازار سرمایه گردشگری:** تأسیس صندوق های سرمایه گذاری املاک و مستغلات و انتشار اوراق صکوک برای پروژه های بزرگ گردشگری

- **ایجاد منطقه ویژه گردشگری مالی:** تعریف مناطق آزاد گردشگری با معافیت های مالیاتی و گمرکی بلندمدت.

- **بازاریابی و برندینگ:** فقدان برند قدرتمند بین المللی و تصویر مخدوش از ایران در رسانه های خارجی، ورود گردشگران خارجی را با مشکل مواجه کرده است.

- تدوین برند ملی گردشگری و کمپین تبلیغاتی بین‌المللی: انجام این کار با مشارکت بخش خصوصی و وزارت امور خارجه و تخصیص ردیف بودجه مشخص.
- نظام پرداخت و بیمه: گردشگران خارجی با چالش جدی برای استفاده از کارت‌های اعتباری بین‌المللی و خدمات آنلاین مواجه هستند و امکان بیمه مسافرتی مناسب نیز برای آنها فراهم نیست.
- توسعه نظام پرداخت گردشگری: راه‌اندازی درگاه‌های پرداخت مستقل و تسهیل صدور بیمه‌نامه‌های معتبر بین‌المللی برای گردشگران توسط شبکه بانکی و بیمه کشور.

فصل دوم

تسهیلات بانکی جذب شده در بخش های اقتصادی استان

تسهیلات بانکی جذب شده در بخش های اقتصادی استان

جدول -Error! No text of specified style in document.-۱۸- مصارف بانک ها

ردیف	بخش های اقتصادی	مبلغ	درصد
1	بازرگانی و خدمات	719,056,989	62%
2	مسکن و ساختمان	247,981,633	21%
3	صنعت و معدن	112,373,505	10%
4	کشاورزی	84,552,636	7%
	جمع کل	1,163,964,763	100%

جدول -Error! No text of specified style in document.-۱۹- سهم منابع و مصارف بانک های استان لرستان

ردیف	شهرستان	منابع	مصارف
1	خرم آباد	۳۶۴,۵۴۶,۱۳۳	۴۳۴,۰۵۳,۷۸۶
2	بروجرد	۲۳۳,۰۱۱,۰۱۶	۱۹۵,۶۸۹,۹۰۱
3	دورود	۹۳,۵۷۱,۶۵۵	۸۵,۷۸۴,۴۴۷
4	الیگودرز	۸۳,۴۱۹,۸۸۷	۷۵,۸۵۹,۲۲۷
5	کوهدشت	۷۲,۵۲۵,۹۱۱	۹۰,۵۳۰,۸۳۱
6	نورآباد	۴۶,۵۱۹,۱۳۷	۶۱,۱۸۶,۳۵۷
7	ازنا	۴۲,۰۹۷,۶۹۱	۴۳,۱۴۵,۱۰۶
8	پلدختر	۳۵,۰۲۳,۳۱۰	۵۳,۶۲۲,۵۳۵
9	الشتر	۳۵,۲۵۲,۲۵۰	۴۵,۵۸۷,۴۰۸
10	رومشگان	۲۰,۶۹۵,۴۶۵	۳۵,۵۵۸,۱۳۳
11	چگنی	۷,۷۰۵,۳۴۴	۱۴,۰۶۸,۶۴۳
12	مومن آباد ازنا	۴,۹۳۷,۸۹۶	۱,۹۶۹,۷۲۱
13	اشترینان	۵,۳۰۹,۹۴۳	۴,۶۹۶,۱۶۱
14	درب گنبد	۴,۱۸۵,۵۶۸	۴,۹۶۶,۸۴۲
15	زاغه	۲,۹۶۳,۴۱۶	۳,۳۳۱,۲۵۲
16	سپیددشت	۲,۳۹۱,۶۹۶	۳,۵۲۳,۴۹۶
17	کوهنانی	۵,۳۷۱,۹۶۹	۶,۸۲۷,۴۳۲
18	گراب	۲,۷۲۲,۲۱۱	۳,۵۶۳,۴۸۵
	جمع	۱,۰۶۲,۲۵۰,۴۹۸	۱,۱۶۳,۹۶۴,۷۶۳

چالش‌های عدم جذب تسهیلات در بخش‌های اقتصادی استان

چالش‌های کلی

- عدم وجود نقدینگی در شرکت‌های تولیدی و محدودیت در ارائه خدمات به مشتریان فاقد میانگین
- تاخیر در تخصیص ارز و به تبع آن تعلل تامین مواد اولیه خارجی شرکت‌های تولیدی
- تورم بالا و عدم صرف رسوب وجوه نقد در حساب بانکی و در نتیجه عدم شمول برای دریافت تسهیلات
- عدم وجود طرح توجیهی قوی و دانش لازم برای تدوین آن
- کمبود مهارت‌های مدیریت و بازاریابی در کارآفرینان
- سختگیری در تأمین وثایق و تضامین سنتی (ضامن رسمی)
- طولانی بودن فرآیند بررسی و تأیید طرح‌ها
- عدم انطباق طرح‌ها با سند آمایش و سبد مشاغل
- مشکل در زیرساخت‌های فناوری (اینترنت مناطق دورافتاده)
- طولانی بودن فرآیند تخصیص ارز از بازار متشکل ارزی
- مشکلات مربوط به رفع تعهدات ارزی برای واحدهای تولیدی صادراتی استان
- تحریم‌های اقتصادی و مشکلات مربوط به خرید تکنولوژی‌های روز و فرآیند طولانی مربوطه
- عدم امکان استفاده مجدد از منابع تکلیفی بانک‌ها بدلیل محدودیت‌های قانونی (بعنوان مثال امکان استفاده مجدد از منابع تبصره (۱۸) برای واحدها وجود ندارد)
- تبیین موضوع و اهداف تبصره (۱۸) قانون بودجه سال ۱۴۰۲ و اجزاء (۳) و (۴) بند (ب) تبصره (۲) قانون بودجه سال ۱۴۰۳ یکی از اقدامات اساسی دبیرخانه استانی در راستای تعامل سازنده با دستگاه‌های اجرایی و اگذاذنده اعتبار بانک‌ها و موسسات عامل طرف قرارداد می‌باشد که در این ارتباط علاوه بر مشاوره‌های حضوری و تلفنی با مسئولین دستگاه‌های اجرایی، موسسات عامل و متقاضیان طرح‌ها، راهنمایی‌های لازم توسط اعضاء دبیرخانه استانی در جلسات و بازدیدهای مختلف از طرح‌ها ارائه شده است که در این خصوص تعداد بیش از ۱۴۰ مکاتبه در موضوعات مختلف تبصره مذکور به کلیه دستگاه‌های اجرایی و نهادهای ذیربط از سوی این معاونت ارسال شده است.
- عدم ابلاغ به موقع منابع تبصره‌های قانون بودجه سنواتی از سوی دبیرخانه ملی که این موضوع موجب بروز مشکلات عدیده‌ای برای دبیرخانه‌های استانی از جمله ناهماهنگی بین دستگاه‌های بخشی و بانک‌ها در این ارتباط گردیده است.

مشکلات و چالش‌های قابل حل از طریق مداخله وزارت اقتصاد و دستگاه‌های زیر مجموعه ملی

- طولانی بودن فرآیند تخصیص ارز از بازار متشکل ارزی
- عدم امکان استفاده مجدد از منابع تکلیفی بانک‌ها بدلیل محدودیت‌های قانونی بعنوان مثال امکان استفاده مجدد از منابع تبصره (۱۸) برای واحدها وجود ندارد.

اقدامات انجام شده جهت رفع چالش‌ها و راهکارهای پیشنهادی:

- پرداخت تسهیلات تا ۵ برابر میانگین در تسهیلات خرید دین عمدتاً برای اشخاص حقوقی
- تزریق منابع کافی و مستقیم از بودجه دولتی و ردیف بودجه برای تولیدکنندگان

راهکارهای پیشنهادی برای رفع چالش‌های کلی

- افزایش سهم اعتبارات تبصره (۱۸) مناطق و استانهای محروم کشور
- پرداخت تسهیلات هم براساس میانگین و هم بر اساس گردش حساب برای اشخاص حقوقی
- تفکیک مشتریان بخش‌های تولیدی از سایر بخش‌های اقتصادی
- به روزرسانی سیستم تأمین ارز بانک مرکزی برای شرکت‌های تولیدی
- تفویض اختیار به نماینده بانک مرکزی در استان
- اولویت تخصیص ارز از بازار متشکل ارزی برای خرید از محل تسهیلات
- تعیین سقف تجمعی برای متقاضیان جهت استفاده از تسهیلات تکلیفی (بعنوان مثال هر واحد صنعتی امکان استفاده از منابع تبصره (۱۸) تا سقف ۵۰۰ میلیارد ریال را طی حداکثر ۳ مرتبه داشته باشد).
- حمایت‌های غیرمالی و زیرساختی به شرح موارد زیر در خصوص مشکل کمبود زیرساخت‌ها و پایداری بازار:
 - الف. توسعه زیرساخت دیجیتال: همکاری با نهادهای محلی برای بهبود دسترسی به اینترنت در روستاها برای استفاده از خدمات دیجیتال صندوق ب. بازسازی و برندینگ: ایجاد پلتفرمهای فروش و نمایشگاه‌های فیزیکی محلی با حمایت صندوق برای تضمین بازار فروش محصولات کسب و کارهای خرد و افزایش پایداری آنها.

• کنترل تورم از طریق ابزار پولی (بانک مرکزی) و ابزارهای غیرپولی (مالیات)

- استفاده از سایر روش‌های تامین مالی از قبیل گشایش اعتبار اسنادی و اوراق گام در تامین اولیه شرکت‌ها
- وضع قوانین و نظارت کافی برای شناسایی تولیدکننده واقعی از سایر واسطه‌ها جهت هدایت نقدینگی و مصارف به سمت صنایع مولد

- اصلاح دستورالعمل‌های تضمین: بانک مرکزی با همکاری وزارت اقتصاد، دستورالعمل‌های لازم‌الاجرا برای نظام بانکی را تدوین کند که در آن، برای تسهیلات خرد (با سقف مشخص)، تضمین‌های جایگزین و هوشمند مانند پذیرش اعتبارسنجی زنجیره‌ای، ضمانت صندوق‌های منطقه‌ای، یا تضمین بر پایه اعتبار اجتماعی تراکنش مالی را بپذیرد.

- یکپارچه سازی خدمات و داده ها: وزارت اقتصاد ایجاد یک "پنجره واحد تسهیلات اشتغال" ملی را پیگیری کند تا تبادل داده ها و استعلام های لازم (از سازمان ثبت احوال، سازمان امور مالیاتی و غیره) به صورت الکترونیکی و آنی صورت گیرد و بوروکراسی کاهش یابد.
- ابزارهای انگیزشی برای بانک ها: بانک مرکزی با هدف تشویق بانک ها به همکاری در تأمین مالی مناطق محروم، برای بانک هایی که با صندوق در طرح های بومی مشارکت می کنند، مشوق هایی مانند کاهش نرخ ذخیره گیری یا امتیازات ویژه قائل شود.
- تضمین ریسک های منطقه ای: وزارت اقتصاد مدل هایی برای تضمین بخشی از ریسک شکست طرح های کارآفرینی در مناطق محروم و کم برخوردار تعریف کند تا نگرانی سرمایه گذاران و بانک های همکار کاهش یابد.

فصل سوم

وضعیت تأمین مالی استان

تأمین مالی بنگاه‌های استان با روش‌های غیربانکی:

شاید در دسترس‌ترین روش برای تأمین مالی دریافت تسهیلات از بانک‌ها و موسسات اعتباری باشد، اما در سال‌های اخیر باتوجه به مشکلات بنیادینی که برای بازار پول کشور به وجود آمده است، دریافت تسهیلات از بانک‌ها به‌خصوص با نرخ بهره منطقی بسیار مشکل شده است و این به آن علت است که منابع بانک‌ها محدود است و نمی‌تواند جوابگوی تمام نیازهای تأمین مالی کسب‌وکارها باشد و به علاوه میزان استفاده از تسهیلات در هر طرح سرمایه‌گذاری یا بنگاه اقتصادی با محدودیت‌هایی ازجمله محدودیت‌های اهرم مالی روبه‌رو است؛ اما خوشبختانه با رشد و توسعه ابزارهای جدید تأمین مالی در بستر بازار سرمایه شاهد گشوده شدن راه‌های تازه‌ای برای تأمین مالی شرکت‌های تولیدی و غیرتولیدی هستیم.

بنابراین همگام با نیاز بنگاه‌ها به تأمین مالی نقش دوم بازار از اهمیت بیشتری برخوردار شده است. با توجه به پیشرفت‌های صورت گرفته به‌نظر می‌رسد منطقی باشد که به‌خصوص شرکت‌های تولیدی به جای استفاده از روش‌های تأمین مالی مبتنی بر بدهی به روش‌های تأمین مالی مبتنی بر دارایی و بعضی از ابزارهای مالی اسلامی غیرانتفاعی یا انتفاعی از جمله اوراق صکوک -تأمین مالی مبتنی بر فروش -اوراق مشارکت و... برخی قوانین و دستورالعمل‌های مالی مانند ماده ۲۷ قانون الحاق بخشی از مقررات مالی ۲ و مولد سازی برای تکمیل پروژه‌های نیمه تمام روی آورد. در این راستا استان لرستان برای تکمیل پروژه‌های نیمه تمام عمرانی و اقتصادی خود از مولد سازی دارایی‌ها و ماده ۲۷ قانون الحاق ۲ بهره گرفته است.

الف) گزارش مولدسازی دارایی‌های استان:

کل املاک شناسایی شده جهت مولدسازی : تعداد ۱۴۳ ملک در دستور کار مولدسازی دارایی‌های دولت قرار دارند.
۱- مرحله کارگروه فرعی استانی: ۱۰ ملک به مبلغ تخمینی ۴,۴۶۸,۴۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال
۲- مرحله کارگروه اصلی استانی: ۴۸ ملک به مبلغ تخمینی ۴,۲۵۷,۵۲۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال
۳- مرحله ارزش افزایی: ۸ ملک به مبلغ تخمینی ۸,۲۰۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال
۴- مرحله کارگروه ملی: ۶۳ ملک به مبلغ تخمینی ۲۰,۳۴۴,۸۱۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال
۵- مرحله مزایده: ۱ ملک به مبلغ تخمینی ۹۶۴,۵۲۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال
۶- املاکی که دارای مشکل هستند: ۶ ملک به مبلغ تخمینی ۱,۴۹۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال
۷- فروش نهایی: ۷ ملک به مبلغ ۹۸,۸۳۴,۱۵۱,۰۰۰ ریال
۸- مرحله مزایده تاکنون (فروش نرفته): ۵۳ ملک به مبلغ ۱,۶۹۶,۲۶۳,۳۰۰,۰۰۰ ریال
۹- مبلغ تخمینی املاک در مرحله کارگروه فرعی استانی، کارگروه استانی، ارزش‌افزایی، کارگروه ملی، فروش نهایی و مشکل‌دار ۳۹,۸۲۵,۰۸۴,۱۵۱,۰۰۰ ریال

جدول ۲۰- آمار املاک فروش رفته به تفکیک دستگاه های اجرایی استان

نام دستگاه	تعداد املاک فروش رفته	مبلغ فروش (ریال)
امور اقتصادی و دارایی	۳	۱۹,۵۸۲,۴۰۱,۰۰۰
شرکت پست	۱	۷,۳۴۰,۰۰۰,۰۰۰
دامپزشکی	۲	۵۸,۰۱۱,۷۵۰,۰۰۰
منابع طبیعی	۱	۱۳,۹۰۰,۰۰۰,۰۰۰
جمع کل	۷	۹۸,۸۳۴,۱۵۱,۰۰۰

بر اساس جدول ۳-۱، در مجموع ۷ فقره ملک متعلق به چهار دستگاه اجرایی به فروش رسیده که ارزش ریالی کل این معاملات بالغ بر ۹۸ میلیارد و ۸۳۴ میلیون ریال بوده است.

در میان دستگاه های مذکور، سازمان دامپزشکی با فروش تنها ۲ ملک، بیشترین سهم را از نظر ارزش ریالی معاملات (حدود ۵۸,۷ درصد از کل مبلغ فروش) به خود اختصاص داده است. از نظر تعداد، امور اقتصادی و دارایی با واگذاری ۳ ملک، بیشترین تعداد املاک فروش رفته را در کارنامه خود ثبت کرده است. شرکت پست و منابع طبیعی نیز هرکدام با فروش یک ملک، کمترین سهم را در تعداد واگذاری ها داشته اند، با این حال مبلغ فروش ملک منابع طبیعی، حدود دو برابر بیشتر از ملک شرکت پست بوده است. این تفاوت در مبالغ نشان دهنده اختلاف قابل توجه در ارزش گذاری، مترائ یا موقعیت مکانی املاک واگذار شده در دستگاه های مختلف است.

مرحله کارگروه اصلی استانی

جدول -Error! No text of specified style in document. ۲۱- گزارش املاک در حال واگذاری و تفاهم نامه های دستگاه های اجرایی

استان لرستان

نام دستگاه	آدرس ملک	تعداد	مبلغ تخمینی ملک (ریال)	بسته رونق
دانشگاه لرستان	شهرستان خرم آباد خیابان ولیعصر (خوابگاه دانشجویی)	۱	۴,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰	هنوز اعلام نکرده است
اداره کل فنی و حرفه ای	شهرستان خرم آباد روستای دارایی	۱	۳۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰	برای تهاتر با مطالبات شرکت اسکان سازان لرستان پیمانکار پروژه مرکز آموزشی شهرستان بروجرد مورد موافقت قرار گرفت.
اداره کل منابع طبیعی	شهرستان خرم آباد خیابان شریعتی	۱	۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰	تکمیل فاز دوم ساختمان اداره کل منابع طبیعی در مرکز استان و همچنین تکمیل ساختمان های منابع طبیعی و آبخیزداری در شهرستان های خرم آباد و سلسله
اداره کل امور اقتصادی و دارایی	شهرستان خرم آباد چهارراه بانک	۱	۷۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰	برای تهاتر با مطالبات شهرداری خرم آباد جهت تسویه بدهی دستگاه های اجرایی و تأمین ساختمان جایگزین مورد تأیید اداره کل امور اقتصادی و دارایی
دانشگاه پیام نور	شهرستان پلدختر	۱	۴۶۶,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰	هنوز اعلام نکرده است
دانشگاه پیام نور	شهرستان بروجرد	۱		
دانشگاه پیام نور	شهرستان کوهدشت	۱		
اداره کل ثبت اسناد و املاک	شهرستان خرم آباد خیابان هفده شهریور	۱	۲,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰	هنوز اعلام نکرده است
جمع	-	۸	۸,۲۰۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰	

مطابق با جدول ۲-۳ خلاصه ای از املاک متعلق به دستگاه های اجرایی استان لرستان را نشان می دهد که در وضعیت واگذاری قرار دارند. اطلاعات شامل نام دستگاه، آدرس ملک، تعداد، مبلغ تخمینی ملک (ریال) و وضعیت بسته رونق (یا موارد استفاده در تفاهم نامه ها) است. جمعاً ۸ ملک با ارزش تخمینی بیش از ۸,۲ تریلیون ریال در این گزارش ذکر شده است. برخی از این املاک برای تهاتر با مطالبات پیمانکاران یا شهرداری ها در نظر گرفته شده اند و برخی دیگر نیز هنوز وضعیت بسته رونق آن ها اعلام نشده است.

جدول Error! No text of specified style in document. -۲۲- گزارش جامع املاک دستگاه‌های اجرایی استان لرستان: وضعیت

واگذاری، تهاتر و تخصیص منابع

نام دستگاه	آدرس ملک	تعداد	مبلغ تخمینی ملک (ریال)	بسته رونق
اداره کل زندان ها	شهرستان الیگودرز	۱	۱,۶۳۱,۰۴۰,۰۰۰,۰۰۰	تعمیر و تجهیز زندان های سطح استان
اداره کل اقتصادی و دارایی	شهرستان خرم‌آباد میدان آزادی	۱	۹,۶۵۵,۷۰۵,۱۷۰,۰۰۰	۲۶٪ منابع حاصل از فروش به اداره کل آموزش و پرورش استان جهت پروژه‌های تکمیل مدرسه ۱۸ کلاسه خیابان ولیعصر (عج)، تکمیل مراکز آزمون استاندارد در مناطق شمالی و جنوبی شهرستان خرم‌آباد، تکمیل، نوسازی و بهسازی استخر شهید توکل مصطفی زاده، تکمیل انبار مرکزی آموزش و پرورش استان لرستان جهت نگهداشت و توزیع تجهیزات و کتب درسی، تکمیل مدرسه شهید امان الله مرادی، تکمیل و بهسازی هنرستان شهید مطهری واقع در منطقه ماسور، تکمیل سالن ورزشی دبیرستان دخترانه شاهد واقع در شهرستان خرم‌آباد و ۷۴٪ دیگر منابع به پروژه کنار گذر غربی خرم‌آباد اختصاص یابد.
اداره کل انتقال خون	شهرستان خرم‌آباد خیابان مطهری	۱	۴۹۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰	خرید و ایجاد پایگاه جهت شهرستان‌های کوهدشت، دورود، نورآباد، پلدختر و تبدیل به احسن نمودن پایگاه انتقال خون شهدای علوی خرم‌آباد
اداره کل انتقال خون	شهرستان بروجرد خیابان صفا	۱		
اداره کل کارو رفاه اجتماعی	شهرستان پلدختر	۲	۳۱۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰	تکمیل پروژه های ورزشی کارگران استان
اداره کل کارو رفاه اجتماعی	شهرستان بروجرد	۱		
اداره کل کارو رفاه اجتماعی	شهرستان الیگودرز	۱		
اداره کل فنی و حرفه ای	شهرستان الیگودرز روستای چمن سلطان	۱	۵۸,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰	برای تهاتر با مطالبات شرکت اسکان سازان لرستان پیمانکار پروژه مرکز آموزشی شهرستان بروجرد مورد موافقت قرار گرفت
اداره کل فنی و حرفه ای	شهرستان چگنی شهر ویسیان	۱		
دانشگاه پیام نور	شهرستان خرم‌آباد میدان امام	۱	۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰	منابع حاصل از فروش جهت تکمیل و حصارکشی پروژه مجتمع فرهنگی دانشگاه پیام نور خرم‌آباد اختصاص یابد.
اداره کل امور اقتصادی و دارایی	شهرستان بروجرد تقاطع بلوار چمران و سی متری انقلاب (پایگاه CNG)	۱	۳۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰	پرداخت یک سوم (۱/۳) بهای آن جهت بازسازی اداره کل امور اقتصادی و دارایی استان
دانشگاه علوم پزشکی	شهرستان خرم‌آباد خیابان بعثت	۱۵	۱,۳۳۶,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰	تکمیل بیمارستان نیایش شهرستان خرم‌آباد
دانشگاه علوم پزشکی	شهرستان خرم‌آباد دره گرم (خوابگاه دختران)	۳۲		
دانشگاه علوم پزشکی	شهرستان خرم‌آباد بلوار حج	۲		
اداره کل ورزش و جوانان	شهرستان خرم‌آباد دهکده المپیک (کمربندی جاده اهواز)	۱	۲,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰	تکمیل احداث خانه جوان، خانه کوهنورد مجموعه امام علی (ع)، سالن چند منظوره مسکن مهر، سالن چند منظوره ماسور، سالن سقف کوتاه مجموعه شهدا شهرستان خرم‌آباد، سکوی تماشاگران شهرستان دلفان، مجموعه ورزشی بانوان شهرستان الیگودرز، سالن چند منظوره پرسک، سالن مسابقات شهرستان الشتر، چمن مصنوعی شهر زاغه، سالن مسابقات شهرستان کوهدشت و سالن مسابقات شهرستان دورود
جمع	-	۶۳	۲۰,۳۴۴,۸۱۰,۰۰۰,۰۰۰	

در جزئیات این گزارش، اداره کل امور اقتصادی و دارایی با ارزشی بالغ بر ۹,۶ تریلیون ریال برای ملک خود در خرم‌آباد ، بیشترین سهم را در میان املاک با ارزش مشخص شده دارد که بخشی از آن صرف پروژه‌های آموزشی و بخشی دیگر به کنارگذر غربی خرم‌آباد اختصاص یافته است. دانشگاه علوم پزشکی نیز با ۱۵ ملک (بیمارستان) و ۳۲ مورد (خوابگاه دختران) بیشترین تعداد املاک را به

خود اختصاص داده است، هرچند ارزش دقیق آن‌ها به تفکیک ذکر نشده است. اداره کل ورزش و جوانان نیز با ارزشی معادل ۲ تریلیون ریال، پروژه‌های ورزشی متعددی را در سطح استان کلنگ‌زنی یا تکمیل خواهد کرد. این گزارش تصویری کلی از مدیریت دارایی‌های دولتی در استان لرستان و نقش آن‌ها در پیشبرد پروژه‌های توسعه‌ای ارائه می‌دهد.

ب) گزارش ماده ۲۷ قانون الحاق ۲ استان:

جدول. Error! No text of specified style in document. -۲۳- گزارش طرح های واگذار شده از محل ماده ۲۷ قانون الحاق در سالهای ۹۶ الی ۱۴۰۳

ردیف	عنوان طرح	مبلغ واگذاری (میلیون ریال)	حجم سرمایه گذاری (میلیون ریال)	روش واگذاری	شهر
1	ورزشگاه ۱۵ هزار نفری خرم‌آباد	1500000	1390000	(BOT) ساخت، بهره برداری و انتقال	خرم‌آباد
2	مجتمع پرورش ماهی درب گنبد	108000	700000	(BOO) ساخت، مالکیت، بهره‌برداری	کوه‌دشت
3	استخر شنا امام علی	127000	350000	(ROLT) تجهیز و بازسازی، بهره‌برداری، اجاره و انتقال	خرم‌آباد
4	احداث مجتمع پرورش ماهیان سپیددشت	700000	5400000	(BOO) ساخت، مالکیت، بهره‌برداری	خرم‌آباد
5	بهره برداری شبکه آبیاری و زهکشی سد حوضیان	چون قرارداد تعمیر و نگهداری میباشد مبلغی جهت واگذاری پرداخت نمیگردد	20000	(O&M) مدیریت بهره برداری و نگهداری	الیگودرز
6	ایستگاه پمپاژ و شبکه آبیاری خان آباد الیگودرز	15547	50000	(BOT) ساخت، بهره برداری و انتقال	الیگودرز
7	ایستگاه پمپاژ فیض آباد	143026	100000	(BOT) ساخت، بهره برداری و انتقال	سلسله
8	سایت پرورش ماهی تنوردر	480	5000	(ROLT) تجهیز و بازسازی، بهره‌برداری، اجاره و انتقال	دورود
9	مرکز خود اشتغالی بیرانشهر	90	30000	(ROLT) تجهیز و بازسازی، بهره‌برداری، اجاره و انتقال	بیرانشهر
10	مجتمع پرورش ماهی چم چیت	94000	3800000	(BOO) ساخت، مالکیت، بهره‌برداری	دورود
11	تعمیر و تجهیز پایگاه قهرمانی	10600	100000	(ROLT) تجهیز و بازسازی، بهره‌برداری، اجاره و انتقال	بروجرد
12	ایستگاه پمپاژ کلکله و محمود اباد	37925	100000	(BOT) ساخت، بهره برداری و انتقال	ازنا
13	موزه آب	3720	5000	(BOT) ساخت، بهره برداری و انتقال	خرم‌آباد

چالش‌ها و دلایل عدم یا ضعف در بکارگیری روش‌ها و ابزارهای نوین تأمین مالی (مولدسازی) در استان

یکی از موارد بسیار مهم (خارج از موضوع اصل ۱۳۸ قانون اساسی) در حوزه جغرافیایی استانی موضوع آئین‌نامه مولدسازی دارایی‌های دولت می‌باشد که پیش از این براساس بخشنامه شماره ۲/۴۴۶۴۴ مورخ ۱۴۰۴/۰۳/۰۹ وزارت امور اقتصادی و دارایی موضوع "تفویض بخشی از اختیارات مرتبط با مولدسازی دارایی‌های دولت" به استانداران تفویض گردیده لیکن بدلیل شرایط ناشی از وقوع جنگ و از طرفی طولانی شدن فرآیند اخذ مجوز از سازمان خصوصی‌سازی پس از تصویب مصوبات در کارگروه استانی برای اخذ مصوبه هیأت عالی، و سپس انجام مراحل برگزاری مزایده، عملاً این فرآیند با تأخیری مواجه گردیده که تبعاتی شامل اتمام اعتبار نظریه هیأت کارشناسان رسمی (اعتبار حداکثر شش ماه) و تأخیر در اجرای اهداف اجرائی مصوبات شامل پرداخت مطالبات پیمانکاران حقیقی و یا حقوقی و سایر مقاصد مالی و اقتصادی در استان را در پی خواهد داشت، لذا پیشنهاد می‌گردد بصورت تام اختیارات هیأت عالی مولدسازی درخصوص مجوز مولدسازی اموال و دارایی‌های وزارتخانه‌ها در سطح واحدهای تابعه استانی بصورت کامل به استانداران تفویض و مدیریت این موضوع به صلاحیت‌ها و اختیارات استاندار منضم گردد.

چالش‌های اصلی حوزه تأمین مالی بنگاه‌های لرستان:

- وابستگی به نظام بانکی و سیاست‌های انقباضی: سیاست‌های انقباضی بانک مرکزی (با هدف کاهش تورم) و اولویت‌دهی به تسهیلات تکلیفی، منابع بانک‌ها را محدود کرده و واحدهای تولیدی از این سیاست آسیب می‌بینند.
- آسیب‌پذیری بالای بنگاه‌ها در برابر شوک‌های اقتصادی: شوک اقتصادی از قبیل شیوع کرونا باعث افزایش چک‌های برگشتی، تعدیل نیرو، کاهش صادرات و مشکل در تأمین مواد اولیه در ۲۴۲ بنگاه اقتصادی لرستان شد.
- ضعف زیرساخت‌های سرمایه‌گذاری: نبود خطوط ریلی در مرکز استان (از جمله خرم‌آباد) و کمبود زیرساخت‌های مناسب در بخش‌های اولویت‌دار (کشاورزی، دامپروری، گردشگری) مانع جذب سرمایه‌گذار شده است.

اقدامات انجام‌شده جهت رفع چالش‌های تأمین مالی

۱. تأسیس صندوق سرمایه‌گذاری خطرپذیر کارآفرینان استارت‌آپی

یکی از مهم‌ترین اقدامات ساختاری در استان، پیگیری برای تأسیس صندوق سرمایه‌گذاری خطرپذیر کارآفرینان استارت‌آپی بوده است. حسین سلاح‌ورزی (نایب‌رئیس اتاق بازرگانی ایران) از تشکیل این صندوق در لرستان خبر داد و تأکید کرد که مهم‌ترین نیاز شرکت‌ها و افراد صاحب‌ایده، تشکیل چنین صندوقی است که کارهای مقدماتی آن انجام شده است. همچنین همزمان با آن، دو نهاد حمایتی "انجمن جوانان کارآفرین" و "کانون کارآفرینی لرستان" برای بهبود اکوسیستم کارآفرینی در استان ایجاد شده‌اند.

۲. جذب و پرداخت تسهیلات تبصره ۱۸ قانون بودجه

- استان لرستان به عنوان برترین استان کشور در پرداخت تسهیلات تبصره ۱۸ معرفی شده است (اعلام معاون هماهنگی امور اقتصادی استانداری لرستان).

- در مجموع ۶۸۷ میلیارد تومان اعتبار از محل تبصره ۱۸ در لرستان جذب شده و تعداد ۲۸۵ طرح اقتصادی در کمیته استانی مربوطه به تصویب رسیده است.

۳. تشکیل کارگروه تأمین مالی واحدهای تولیدی

در آبان ۱۴۰۳، کارگروه تأمین مالی واحدهای تولیدی در استان لرستان تشکیل شد. محمد خاکی (رئیس اتاق خرم آباد) اعلام کرد هدف این کارگروه حمایت و هدایت واحدهای تولیدی استان به منظور تأمین نقدینگی از روش های غیربانکی است. معاون اقتصادی استانداری لرستان نیز تأکید کرده است که تنها با نگاه بانکی نمی توان مشکل واحدهای صنعتی استان را حل کرد و نیازمند روش های دیگر و برگزاری کلاس های آموزشی برای تأمین منابع مالی هستیم.

۴. رایزنی با سازمان سرمایه گذاری کشور برای جذب سرمایه گذار خارجی

در اردیبهشت ۱۴۰۴، استان لرستان رایزنی های جدی با سازمان سرمایه گذاری کشور برای جذب سرمایه گذار خارجی و تأمین مالی طرح های کلیدی آغاز کرد. معاون هماهنگی امور اقتصادی استانداری اعلام کرد: «خوشبختانه سازمان سرمایه گذاری کشور نیز نگاه مثبتی به پروژه های لرستان دارد و ما پیگیر تأمین مالی چند طرح کلیدی در استان هستیم». همچنین معاون صندوق توسعه ملی اعلام کرده بود با تقاضای حدود پنج طرح با مبلغ ۱۷۰ تا ۲۰۰ میلیون دلاری، سرمایه گذاری در لرستان آغاز شده است

راهکارهای پیشنهادی (با تأکید بر روش های غیربانکی)

۱. بهره گیری از بازار سرمایه و اوراق بهادار اسلامی (صکوک):

رئیس اتاق خرم آباد (محمد خاکی) با اشاره به مشکلات تأمین مالی از نظام بانکی، استفاده از ظرفیت های بازار سرمایه برای تأمین مالی پروژه های استان لرستان را ضروری عنوان کرده و گفته است: «رفع مشکلات کمبود نقدینگی با روش های سنتی قابل تأمین نیست؛ از این رو چاره ای جز روش تأمین مالی از طریق بازار سرمایه نداریم». راهکارهای پیشنهادی عملیاتی در این حوزه عبارتند از: - انتشار اوراق مرابحه (از طریق بورس یا فرابورس) برای تأمین مالی بنگاه های کوچک و متوسط. - انتشار اوراق استصناع (سفارش ساخت) برای تأمین مالی پروژه های عمرانی و تولیدی. - استاندار لرستان نیز استفاده از ظرفیت اوراق مرابحه در قانون بودجه را یکی از مسیرهای اصلی تأمین مالی دانسته است.

۲. ایجاد صندوق تأمین مالی واحدهای تولیدی با ظرفیت بخش خصوصی: معاون اقتصادی استانداری لرستان (سیروس ابراهیمی) در کارگروه تأمین منابع مالی استان پیشنهاد داد که صندوقی برای شرکتها باید ایجاد شود و برای این منظور می توان از ظرفیت بخش خصوصی استفاده کرد. وی تأکید کرد: «شرایط بانکی و منابع آن به گونه ای نیست که بتوانند به واحدهای صنعتی استان کمک کنند و برای تحقق این مهم روش های دیگری را باید به کار گرفت». این صندوق می تواند در قالب صندوق سرمایه گذاری جسورانه (VC) یا صندوق پژوهش و فناوری غیردولتی فعالیت کند.

۳. آموزش و فرهنگ سازی برای استفاده از روش های نوین تأمین مالی راهکارهای پیشنهادی در این حوزه:

- برگزاری دوره های آموزشی و ارتباط مستمر مشاوران با اتاق بازرگانی برای تشریح روش های تأمین منابع مالی به متقاضیان.

- برگزاری کلاس های آموزشی تخصصی برای تأمین منابع مالی (معاون اقتصادی استاندار).

۴. تشکیل کارگروه تخصصی تأمین مالی با حضور بخش خصوصی و دستگاه های اجرایی: استان لرستان با چالش عمده کمبود نقدینگی و عدم دسترسی به منابع بانکی مواجه است که پروژه های عمرانی و تولیدی را با رکود مواجه کرده است. در مقابل، اقدامات مثبتی نظیر تأسیس صندوق سرمایه گذاری خطرپذیر، تشکیل کارگروه تأمین مالی، جذب ۶۸۷ میلیارد تومان تسهیلات تبصره ۱۸ و رایزنی با سازمان سرمایه گذاری کشور صورت گرفته است

فصل چهارم

وضعیت استان در شاخص های حوزه فضای کسب و کار

وضعیت استان در شاخص های حوزه فضای کسب کار

جدول Error! No text of specified style in document. -۲۴- وضعیت شاخص استانی و کشوری و رتبه استانی (واقعی ۱۴۰۱-۱۴۰۳ و پیش بینی ۱۴۰۴)

عنوان	سال ۱۴۰۱	سال ۱۴۰۲	سال ۱۴۰۳	پیش بینی سال ۱۴۰۴
شاخص استانی	5.95	6.08	5.95	6.1
شاخص کشوری	5.99	6.01	5.98	5.99
رتبه استانی	19	22	16	19

مطابق جدول ۴-۱ شاخص ها و رتبه های استانی و کشوری را طی سال های ۱۴۰۱ تا ۱۴۰۳ به همراه پیش بینی برای سال ۱۴۰۴ نشان می دهد. بر اساس داده ها، شاخص استانی و کشوری در این سال ها نوسانات جزئی داشته اند، به طوری که شاخص استانی در سال ۱۴۰۲ به اوج خود رسیده و در سال ۱۴۰۳ اندکی کاهش یافته اما همچنان بالاتر از سال ۱۴۰۱ بوده است. رتبه استانی نیز در این بازه زمانی تغییراتی داشته و بیشترین بهبود در سال ۱۴۰۳ مشاهده شده است. پیش بینی برای سال ۱۴۰۴ نشان دهنده ثبات نسبی شاخص ها و بازگشت رتبه استانی به سال ۱۴۰۱ است.

جدول Error! No text of specified style in document. -۲۵- مساعدترین مولفه های پیمایشی محیط کسب و کار استان طی سال های ۱۴۰۱-۱۴۰۳ و پیش بینی ۱۴۰۴

سال / مولفه	مولفه (%)	مولفه (%)	مولفه (%)	مولفه (%)	مولفه (%)
سال ۱۴۰۱	نحوه استقبال مشتریان از نوآوری و ابتکار در ارائه خدمات و محصول (۳,۶۳)	محدودیت دسترسی به آب (۳,۹۷)	محدودیت دسترسی به حامل های انرژی (برق گاز، گازوپیل و ...)(۴,۱۱)	تمایل عمومی به خرید کالاهای خارجی و بی رغبتی به خرید محصولات ایرانی(۴,۸۱)	بی تعهدی طرف های قرارداد و معامله به اجرای تعهدات و وعده هایشان (۵,۴۳)
سال ۱۴۰۲	محدودیت دسترسی به آب (۳,۶۷)	نحوه استقبال مشتریان از نوآوری و ابتکار در ارائه خدمات و محصول (۳,۹۶)	محدودیت دسترسی به حامل های انرژی (برق گاز، گازوپیل و ...)(۴,۱۶)	محدودیت های دسترسی به شبکه تلفن همراه و اینترنت(۵,۰۳)	تمایل عمومی به خرید کالاهای خارجی و بی رغبتی به خرید محصولات ایرانی(۵,۰۸)
سال ۱۴۰۳	نحوه استقبال مشتریان از نوآوری و ابتکار در ارائه خدمات و محصول (۳,۹۰)	محدودیت دسترسی به آب (۳,۹۲)	تمایل عمومی به خرید کالاهای خارجی و بی رغبتی به خرید محصولات ایرانی(۵,۱۶)	محدودیت دسترسی به حامل های انرژی (برق گاز، گازوپیل و ...)(۵,۱۶)	ضعف نظام توزیع و مشکل در رساندن محصول به بازار(۵,۲۳)

جدول Error! No text of specified style in document. -۲۶- نا مساعدترین مولفه های پیمایشی محیط کسب و کار استان طی سال های ۱۴۰۱-۱۴۰۳ و پیش بینی ۱۴۰۴

شرح	تعداد درخواست ها	تعداد مجوزهای صادره	در نوبت بررسی مواجه با تاخیر	شاخص تاخیر در پاسخگویی (درصد)
سال ۱۴۰۱ (از تیرماه تا پایان سال)	17098	2273	161	0.94
سال ۱۴۰۲	48547	8915	570	1.17

3.58	1740	10850	48606	سال ۱۴۰۳
2.69	1192	30738	44210	سال ۱۴۰۴ (از ابتدای سال تا ۱۴۰۴/۱۱/۲۹)
2.31	3663	52776	158461	مجموع

جدول Error! No text of specified style in document. ۲۷- گزارش شاخص های محیط کسب و کار به تفکیک مولفه های

پیمایشی (استانی و کشوری)

سال / مولفه	مولفه (%)	مولفه (%)	مولفه (%)	مولفه (%)	مولفه (%)
سال ۱۴۰۱	غیرقابل پیش بینی بودن و تغییرات قیمت مواد اولیه و محصولات (۱۳/۸)	دشواری تأمین مالی از بانکها (۴۳/۷)	بی ثباتی سیاست ها، قوانین و مقررات و رویه های اجرایی ناظر بر کسب و کار (۹۱/۶)	رویه های ناعادلانه ممیزی و دریافت مالیات (۶,۶۴)	فساد و سوء استفاده افراد از مقام و موقعیت اداری در دستگاههای اجرایی (۶,۵۷)
سال ۱۴۰۲	غیرقابل پیش بینی بودن و تغییرات قیمت مواد اولیه و محصولات (۰۸/۸)	دشواری تأمین مالی از بانکها (۷۶/۷)	بی ثباتی سیاست ها، قوانین و مقررات و رویه های اجرایی ناظر بر کسب و کار (۷,۰۶)	تولید و عرضه نسبتاً آزاد کالاهای غیر استاندارد و تقلبی در بازار (۶,۸۶)	دخالت های غیر منطقی نهاد های حاکمیتی در تعیین قیمت ها در بازار (۶,۸۰)
سال ۱۴۰۳	غیرقابل پیش بینی بودن و تغییرات قیمت مواد اولیه و محصولات (۹۴/۷)	دشواری تأمین مالی از بانکها (۷۰/۷)	بی ثباتی سیاست ها، قوانین و مقررات و رویه های اجرایی ناظر بر کسب و کار (۱۶/۷)	وجود رقابت غیر منصفانه شرکت ها و موسسات دولتی یا شبه دولتی در بازار (۶,۸۰)	ضعف دادگاهها در رسیدگی به شکایات و پیگرد موثر متجاوزان به حقوق دیگران (۶,۶۵)
پیش بینی سال ۱۴۰۴	غیر قابل پیش بینی بودن و تغییرات قیمت مواد اولیه و محصولات (۸)	دشواری تأمین مالی از بانکها (۷,۹۴)	بی ثباتی سیاست ها، قوانین و مقررات و رویه های اجرایی ناظر بر کسب و کار (۶,۸)	تولید و عرضه نسبتاً آزاد کالاهای غیر استاندارد و تقلبی در بازار (۶,۷۸)	فساد و سوء استفاده افراد از مقام و موقعیت اداری در دستگاههای اجرایی (۶,۷)

عملکرد درگاه ملی مجوزهای کشور در استان لرستان

اقدامات انجام شده در حوزه نظارت به مجوزها

در خصوص نظارت بر مجوزهای صادر این اداره کل به صورت ماهانه گزارش تحلیلی از وضعیت صدور مجوزها توسط دستگاههای استانی تهیه نموده و هر ماه به صورت مستمر به دستگاههای اجرایی جهت تعیین تکلیف پروندهها برای دستگاههای اجرایی ارسال می نماید.

بخش اول احصاء قوانین و مقررات مغل کسب و کار

در حوزه قوانین مغل در شش ماه اول سال ۱۴۰۴ این اداره کل اقدام به مکاتبه با بخش خصوصی و دستگاههای اجرایی استان نموده که پس از احصاء قوانین و مقرره های مغل، به بررسی ۹ کاربرد پیشنهادی طی جلسات کارشناسی گروه کاری فضای کسب و کار (۹ جلسه) پرداخته که ۶ مورد آن به دبیرخانه هیات مقررات زدائی و تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار ارسال شده و در حال حاضر در کمیته آن هیات در حال بررسی می باشد.

جدول. Error! No text of specified style in document. -۲۸- عملکرد قوانین و مقررات مغل کسب و کار

عنوان	سال ۱۴۰۳	سال ۱۴۰۴
کاربرگ های ارسال شده به هیات مقررات زدایی قوانین و مقررات مغل کسب و کار	9	9

بخش دوم پایش مصوبات هیئت مقررات

در حوزه پایش مصوبات هیات مقررات زدائی این اداره کل اجرای تمامی مصوبات نشست های هیات را طی مکاتبات متعدد از دستگاههای اجرایی پیگیری می نماید که در سال ۱۴۰۴ اجرای مصوبات نشست های شمار ۹ هیئت مقررات زدایی پایش و پیگیری شده است.

چالش های استان در حوزه کسب و کار

عمده ترین چالش های استان در این حوزه عدم اتصال کامل درگاه های تخصصی به درگاه ملی مجوزها یا قطع اتصال این درگاه ها با درگاه ملی می باشد. همچنین برخی نواقص نیز در این حوزه از سوی دستگاه های تخصصی به این اداره کل اعلام شده است.

حوزه صنعت

- قاچاق گسترده کالاهای ارزان خارجی
- دریافت مالیات های سنگین و متنوع از تولید
- دشواری دریافت مجوز از شهرداری ها
- نرخ سود سپرده ها
- نداشتن طرح کسب و کار جامع و علمی

- تجارت خارجی دشوار به دلیل محدودیت‌های سیاسی

حوزه خدمات

- مالیات‌های غیرواقعی و ذهنی و مبتنی بر قضاوت ممیزان مالیاتی
- تامین مالی گران

حوزه کشاورزی

مشکل کم آبی

عدم وجود صنایع تبدیلی

ارزان بودن محصولات کشاورزی وارداتی

خرد شدن اراضی و فقدان شرکت‌های بزرگ

دشواری واردات مواد اولیه در بخش دامپروری و شیلات

اقدامات انجام شده جهت رفع چالش‌ها و راهکارهای پیشنهادی

در راستای رفع چالشهای مذکور این اداره کل ضمن مکاتبه با دستگاه‌های اجرایی برای احصاء نواقص و پیشنهادات آنها جهت رفع نواقص درگاه ملی مجوزها اقدام نموده است و تمامی پیشنهادات احصا شده جهت رفع به مرکز ملی پایش و بهبود کسب و کار ارسال کرده است. در راستای رفع این چالشها پیشنهاد می‌گردد طی ابلاغیه‌های وزارتخانه‌های مرتبط با صدور مجوزها ملزم به افزایش هماهنگی یا هم‌افزایی با دستگاه‌های استانی خود گردند.

فصل پنجم

پروژه ها و طرح های اولویت دارد در بخش های پیشران استان

پروژه‌ها و طرح‌های اولویت دار در بخش‌های پیشران استان‌ها

یکی از راه‌های دستیابی به رشد اقتصادی بالا و پایدار، شناسایی و تقویت پیشران‌های توسعه است. پیشران‌ها آینده اقتصادی هر جامعه‌ای را تعیین می‌کنند. مسیر رشد اقتصادی هر کشور در آینده کوتاه مدت و حتی بلندمدت تا حد زیادی تحت تاثیر نقشی است که بخش‌های پیشران ایفا خواهند کرد و از این جهت شناسایی پیشران‌های رشد از اهمیت بسیاری برخوردار است. پیشران‌ها بخش‌هایی هستند که می‌توانند با نرخ‌های بیش از متوسط اقتصاد رشد کنند. علاوه بر آن، بخش‌هایی که بتوانند با ایجاد تقاضا برای سایر فعالیت‌های اقتصادی، موجب رشد سایر بخش‌ها شوند نیز به تعبیری یک بخش پیشران محسوب می‌شوند. پروژه‌های پیشران، پروژه‌هایی هستند که از لحاظ اقتصادی اثرگذاری زیادی بر توسعه دارند؛ یعنی هم مورد نیاز اساسی استان و کشورند و هم به لحاظ اقتصادی حائز اهمیت هستند.

استان لرستان ۱۰۷ پروژه پیشران طی یک برنامه عملیاتی ۵ ساله احصاء و شناسایی نموده که می‌توانند نقش مهمی در توسعه استان داشته باشند. از این تعداد ۵۳ پروژه پیشران عمرانی و ۵۴ پروژه پیشران اقتصادی می‌باشند. جداول زیر فهرست تعدادی از مهمترین پروژه‌های عمرانی و اقتصادی پیشران توسعه استان را به تفکیک شهرستان نشان می‌دهند.

الف) پروژه‌های عمرانی

جدول ۲۹-مهمترین پروژه‌های عمرانی پیشران توسعه استان-مبالغ به میلیارد تومان

ردیف	عنوان طرح	مسئول مستقیم	شهرستان	سال شروع	سال پایان	پیشرفت فیزیکی	اعتبار هزینه شده	اعتبار مصوب ۱۴۰۳	اعتبار مورد نیاز
۱	ساختمان سد و تونل کاکارضا	آب منطقه‌ای (آب و نیرو)	خرم‌آباد	۱۳۸۳	۱۴۰۷	۳۳	۱۵۹	۱۸۶	۲۲۰۰
۲	ساختمان سد زیبا محمد و شبکه آبیاری و زهکشی	آب منطقه‌ای (مدیریت منابع آب)	خرم‌آباد	۱۳۹۱	۱۴۰۷	۴۶	۱۰۵	۹۷	۱۶۰۰
۳	آبرسانی به شهر خرم‌آباد	آب و فاضلاب	خرم‌آباد	۱۳۸۰	۱۴۰۷	۵۵٫۳	۱۱۰	۶۷	۳۰۰۰
۴	احداث راه آهن دورود- خرم‌آباد - پلدختر- اندیمشک	شرکت توسعه زیرساخت	خرم‌آباد	۱۳۹۲	۱۴۰۷	۵۱	۱۳۹۲	۲۴۴ (مشترک)	۱۱۰۰۰
۵	ساماندهی و تملک قلعه فلک‌الافلاک	میراث فرهنگی و گردشگری	خرم‌آباد	۱۳۸۸	۱۴۰۷	۶۵	۱۵۰	۶۲٫۸	۲۵۰
۶	تجهیز موزه	میراث فرهنگی و گردشگری	خرم‌آباد	۱۴۰۱	۱۴۰۵	۲۰	۴	۳	۵۰
۷	ساماندهی غارها و غار موزه‌های دره خرم‌آباد	میراث فرهنگی و گردشگری	خرم‌آباد	۱۴۰۳	۱۴۰۵	۲۰	۴	۲۵	۲۵
۸	ثبت جهانی پل‌های تاریخی لرستان	میراث فرهنگی و گردشگری	سطح استان	۱۴۰۴	۱۴۰۷	۰	-	-	۹
۹	ساختمان سد کمندان	آب منطقه‌ای (مدیریت منابع آب)	ازنا	۱۳۸۳	۱۴۰۵	۹۶٫۶	۷۶۸	۲۰۴	۵۶۰
۱۰	ساختمان سد آب‌سرد	آب منطقه‌ای (مدیریت منابع آب)	بروجرد	۱۳۸۷	۱۴۰۷	۵۳٫۵	۳۲۶	۲۲۴٫۵	۱۶۰۰
۱۱	احداث تونل محور الشتر - بروجرد	راه و شهرسازی (شرکت توسعه زیرساخت)	سلسله	۱۳۹۴	۱۴۰۷	۳۲	۷۵	۱۸۴	۷۰۰
۱۲	ساختمان سد تنگ معشوره به نسبت ده درصد منابع عمومی و نود درصد سایر منابع	آب منطقه‌ای (آب و نیرو)	کوه‌دشت	۱۳۸۸	۱۴۰۷	۱۱	۱۴۷	۱۴۶٫۸	۱۰۱۰۰

۱۳ ثبت جهانی بزرگترین زمین لغزش میراث فرهنگی و گردشگری
جهان
کوهدشت ۱۴۰۴ ۱۴۰۶ ۰ - - ۹

ب) طرح های اقتصادی

جدول -۳۰- مهم ترین طرح های اقتصادی پیشران توسعه استان- مبالغ به میلیارد تومان

ردیف	عنوان طرح	مسئول مستقیم	شهرستان	سال شروع	سال پایان	پیشرفت فیزیکی تا پایان شهریور ۱۴۰۳	اعتبار هزینه شده	برآورد سرمایه گذاری ۱۴۰۳	اعتبار مورد نیاز	پیش بینی اشتغال
۱	لاستیک نیکرو گسترش	صنعت، معدن و تجارت	خرم آباد	۱۳۹۴	۱۴۰۶	۱۵	۲۰۰	۱۰۰	۱۲۷۰۰	۱۲۰۰
۲	اسید فسفریک (کشت و صنعت)	صنعت، معدن و تجارت	خرم آباد	۱۴۰۳	۱۴۰۵	۱۰	۵۰	۵۰۰	۳۰۰۰	۳۰۰
۳	سیمان خرم آباد	صنعت، معدن و تجارت	خرم آباد	۱۳۸۵	۱۴۰۷	۳۰	۹۰۰	۰	۴۷۰	۳۷۰
۴	نوسازی و بازسازی یخچال سازی	صنعت، معدن و تجارت	خرم آباد	۱۴۰۱	۱۴۰۶	۶۰	۹۰	۰	۷۰۰	۶۰۰
۵	احیاء شرکت پارسیلون	صنعت، معدن و تجارت	خرم آباد	۱۴۰۰	۱۴۰۶	راکد	۲۰۰۰	۰	۱۰۰۰	۱۵۰۰
۶	توسعه گلخانه و زنجیره تولید شرکت ماهور دشت صفا (فاز ۳ و ۴)	جهاد کشاورزی	خرم آباد	۱۳۹۸	۱۴۰۶	۶۰	۵۰۰	۱۰	۱۰۰۰	۵۰۰
۷	مجتمع پرورش ماهی سپید دشت	شیلات	خرم آباد	۱۳۹۴	۱۴۰۷	۲۰	۷۵	۱۱۰	۱۲۰۰	۲۰۰
۸	مجموعه گردشگری بام	منابع طبیعی	خرم آباد	۱۳۹۰	۱۴۰۷	۲۵	۲۰۰۰	۰	۶۵۰۰	۱۰۰۰
۹	مجتمع گردشگری پارک آبی	میراث فرهنگی	خرم آباد	۱۳۹۲	۱۴۰۷	۲۰	۲۰	۰	۱۰۰	۱۰۰
۱۰	هتل ۵ ستاره صخره ای	میراث فرهنگی	خرم آباد	۱۳۸۰	۱۴۰۵	۶۰	۴۳۰	۰	۳۰۰	۶۰
۱۱	هتل ۵ ستاره صدف	میراث فرهنگی	خرم آباد	۱۳۹۲	۱۴۰۶	۵۰	۲۰۰	۰	۲۰۰	۶۰
۱۲	هتل ۴ ستاره بام لرستان	میراث فرهنگی	خرم آباد	۱۳۹۱	۱۴۰۶	۴۰	۱۳۰	۰	۲۰۰	۵۰
۱۳	منطقه نمونه گردشگری مخملکوه	میراث فرهنگی	خرم آباد	۱۴۰۲	۱۴۰۶	۲۰	۷۰	۳۵	۳۶۰	۷۰
۱۴	فاز تکمیل و توسعه ورزش و جوانان ورزشگاه خرم آباد	ورزش و جوانان	خرم آباد	۱۳۷۱	۱۴۰۶	۱۵	۷۰	۱۰۰	۵۰۰	۵۰
۱۵	فروسیلیس اوپال	صنعت، معدن و تجارت	بروجرد	۱۴۰۱	۱۴۰۴	۹۰	۳۵۰	۴۵۰	۲۰۰	۲۷۰
۱۶	توسعه شرکت فردا موتور	صنعت، معدن و تجارت	بروجرد	۱۴۰۳	۱۴۰۵	۳۵	-	۵۵۰	۴۵۰	۵۰۰
۱۷	احیاء سامان کاشی	صنعت، معدن و تجارت	بروجرد	۱۴۰۲	۱۴۰۳	۹۵	۸۰۰	۵	۱۰۰	۱۲۰
۱۸	آهک صنعتی و هیدراته	صنعت، معدن و تجارت	پلدختر	۱۳۹۹	۱۴۰۳	۹۵	۴۰۰	۳۰۰	-	۱۵۰
۱۹	توسعه پالایشگاه	صنعت، معدن و تجارت	پلدختر	۱۴۰۰	۱۴۰۶	۲۰	۲۰	۲	۵۶۰	۵۰
۲۰	پرورش گاو شیری دلفان (تکمیل فاز دوم)	جهاد کشاورزی	دلفان	۱۳۹۸	۱۴۰۶	۷۰	۴۳۰	۳۵	۳۸۰	۴۰

۲۱ مجتمع گاوآری ۷۰۰۰ جهاد کشاورزی دورود ۱۴۰۰ ۱۴۰۷ ۲۵ ۴۰۰ ۱۶۰ ۲۴۰۰ ۴۰۰ راسی نگین دشت

طرح‌ها و پروژه‌های اولویت‌دار و محرک توسعه استان

پروژه‌های اولویت‌دار و محرک توسعه در برنامه راهبردی و عملیاتی توسعه استان با هدف تکمیل پروژه‌های نیمه‌تمام موثر بر توسعه و ارتقای شاخص‌های شهرستانی گنجانده شده است. براین اساس ۴۷۸ طرح و پروژه اولویت‌دار و محرک توسعه استان شناسایی شده است. از کل طرح‌های اولویت‌دار و محرک توسعه استان تعداد ۲۲۲ طرح عمرانی و ۲۵۶ طرح اقتصادی است.

الف) عمرانی

جداول زیر وضعیت پروژه‌های عمرانی اولویت‌دار و محرک توسعه استان به تفکیک دستگاه اجرایی و فهرست این طرح‌ها را نشان می‌دهد. همانطور که ملاحظه می‌شود ۲۲۲ طرح‌های عمرانی اولویت‌دار و محرک توسعه استان شناسایی شده است. پیش‌بینی می‌شود این طرح‌ها طی برنامه (۱۴۰۳-۱۴۰۷) به بهره‌برداری برسند.

جدول ۳۱- پروژه‌های عمرانی اولویت‌دار و محرک توسعه استان به تفکیک

دستگاه اجرایی

دستگاه اجرایی استان	تعداد	دستگاه اجرایی استان	تعداد
شرکت شهرک‌های صنعتی	۳	راهداری و حمل و نقل جاده‌ای	۴۶
حوزه‌های علمیه برادران	۳	میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی	۴۱
دانشگاه ایت‌الله بروجردی	۲	آب و فاضلاب لرستان	۲۸
شهرداری بروجرد	۲	راه و شهرسازی	۲۴
حوزه‌های علمیه خواهران	۲	ورزش و جوانان	۱۶
هلال احمر	۱	جهاد کشاورزی	۱۴
استانداری	۱	دانشگاه علوم پزشکی	۷
بنیاد حفظ آثار دفاع مقدس	۱	نوسازی مدارس	۶
سپاه پاسداران	۱	شرکت آب منطقه‌ای	۵
فنی و حرفه‌ای	۱	شیلات	۵
مرکز خدمات حوزه‌های علمیه	۱	منابع طبیعی و آبخیزداری	۴
مرکز تحقیقات کشاورزی	۱	شهرداری خرم‌آباد	۴
		ارشاد و فرهنگ اسلامی	۳

جداول زیر وضعیت طرح‌های اقتصادی اولویت‌دار و محرک توسعه استان به تفکیک دستگاه اجرایی و فهرست این طرح‌ها را نشان می‌دهد. تعداد ۲۵۶ طرح‌های اقتصادی اولویت‌دار و محرک توسعه استان شناسایی شده است و پیش‌بینی می‌شود این طرح‌ها طی برنامه (۱۴۰۳-۱۴۰۷) به بهره‌برداری برسند.

جدول -Error! No text of specified style in document. ۳۲- طرح های اقتصادی اولویت دار و محرک توسعه استان به تفکیک
 دستگاه اجرایی

دستگاه اجرایی استان	تعداد طرح
صنعت، معدن و تجارت	۱۵۷
جهاد کشاورزی	۵۰
میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی	۳۵
راهداری و حمل و نقل جاده‌ای	۸
شیلات	۴
ورزش و جوانان	۱
شهرداری خرم‌آباد	۱
تعداد کل طرح های اقتصادی	۲۵۶

چالش های اجرایی طرح های اولویت دار در زمینه های مجوز، تأمین مالی، تسهیلات بانکی و موانع صادراتی و گمرکی

چالش های عمده ناپایداری در تأمین مالی و بودجه دهی بوده و با افزایش تورم در طی سال های اخیر شدیدتر شده است. وابستگی به بودجه دولتی: بسیاری از طرح ها با وعده های بودجه های کلان آغاز شده اند، اما با تغییر دولت ها یا کاهش درآمدهای ملی (مثل تحریم ها یا کاهش فروش نفت) بودجه آنها قطع یا کاهش یافته است. ضعف در جذب سرمایه خصوصی: بخش خصوصی به دلیل ریسک بالای اقتصادی، نبود تضامین قانونی و بوروکراسی اداری تمایلی به مشارکت در پروژه های بزرگ ندارد. تخصیص نامناسب اعتبارات: برخی طرح ها به صورت مقطعی تأمین مالی شده اند، اما تداوم مالی نداشته اند. بسیاری از طرح ها پس از راه اندازی اولیه، به دلیل نبود سیستم پایش و ارزیابی، بهره وری لازم را نداشته اند.

اقدامات قابل انجام توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی

تأمین مالی پایدار:

- استفاده از روشهای نوین مانند اوراق مشارکت، PPP (مشارکت عمومی-خصوصی) و جذب سرمایه خارجی .
- تسریع در تصویب و ابلاغ قانون مشارکت عمومی- خصوصی و ایجاد یک محیط قانونی مناسب برای مشارکت بخش خصوصی در پروژه های زیربنایی و دولتی و حمایت و محافظت لازم از سرمایه گذاران فعال در این زمینه؛
- ایجاد واحد مشارکت عمومی- خصوصی (PPP) در وزارت امور اقتصادی و دارایی و تشکیل کمیسیون مشارکت عمومی - خصوصی به ریاست وزیر و عضویت نمایندگان وزارتخانه های زیربنایی کشور، سازمان های برنامه و بودجه، حفاظت محیط زیست و سرمایه گذاری برای اتخاذ تصمیمات راهبردی و صدور تاییدیه های لازم؛

- تکلیف دولت به دستگاه‌های اجرایی زیربنایی برای استفاده از مشارکت بخش خصوصی در پروژه‌های زیرساختی و اهرم‌سازی و تخصیص بودجه و اعتبارات دولتی طرح‌ها متناسب با میزان مشارکت بخش خصوصی در آنها؛
- تدوین و عملیاتی نمودن بسته مشوق‌های مالی و اعتباری ویژه برای طرح زیرساختی با پیش بینی چارچوب و فرآیند اداری روشن و شفاف، اسناد و مدارک واضح و استاندارد، شرایط واگذاری مناسب، ساده، عادلانه، توجیه پذیر و رقابتی برای پروژه‌ها؛
- وجود چارچوب نهادی و نظارتی قوی برای ارزیابی و مدیریت ریسک‌های مالی و بدهی‌های احتمالی: طبق مطالعات انجام گرفته بیشترین ریسک‌ها در پروژه‌های مشارکت عمومی- خصوصی به ترتیب در قراردادهای منابع، اهداف متفاوت (تضاد منافع طرفین (ساختار، تعهد شرکا و محیط خارجی وجود دارد. لذا چارچوب نهادی که در همه مراحل تدوین قرارداد و اجرای پروژه‌های مشارکت عمومی- خصوصی نظارت دقیق داشته باشد و ریسک‌های احتمالی را شناسایی و مانع ایجاد مشکل در روند اجرای پروژه گردد خواهد توانست کارایی این روش تأمین مالی را ارتقا دهد و به این ترتیب کمتر شاهد وجود پروژه‌های ناتمام خواهیم بود.
- با عنایت به تفاوت در اهداف طرفین و وجود تعارض منافع، ضرورت دارد استانداردها یا هنجارهای مورد توافق را در مورد نحوه همکاری اثربخش شرکا برای دستیابی به اهداف خود ایجاد نمود تا طرفین با تبعیت از هنجارها و استانداردهای تعیین شده کمتر دچار تضاد با یکدیگر گردند و سطح کارایی پروژه PPP بهبود یابد .
- تدوین قراردادهای استاندارد مشارکت عمومی- خصوصی توسط تیمی قوی که دارای تخصص‌های لازم است میتواند بسیاری از کاستی‌ها و مشکلات موجود در پروژه‌های مشارکت عمومی- خصوصی را رفع نماید.
- مشارکت عمومی- خصوصی، به شدت تحت تأثیر مکانیسم‌های حاکمیتی ضعیف، از جمله مکانیسم‌های اجرایی ضعیف، سیاست‌های ناکافی، عدم شفافیت و مشارکت نابرابر در فرآیندهای تصمیم‌گیری است. لذا ضرورت دارد دستورالعمل‌ها و رویه‌های دولتی در مورد PPP به گونه‌ای تدوین گردد که چارچوب‌های نظارتی ناکارآمد و سیاست‌های نظارتی ضعیف پروژه را کاهش دهد.
- کوتاه و مختصر بودن دستورالعمل‌های PPP باید مورد توجه قرار گیرد و همچنین این دستورالعمل‌ها باید به شیوه صریح و شفاف تدوین گردد تا مانع تعبیرهای متعدد از این دستورالعمل‌ها گردد.
- ایجاد شرایط برای رقابت موثر به بهبود اجرای پروژه‌های PPP کمک می‌کند، به این ترتیب که ایجاد معیارهای مناسب و تعیین اهمیت نسبی آنها برای انتخاب شریک بخش خصوصی مناسب ضروری می‌باشد.
- تجهیز سازمان‌های دولتی برای مدیریت موثر PPP ها جهت اقدامات نظارتی و ارزیابی اثربخش پروژه‌ها توسط سازمان‌های مرتبط.
- تقویت مدیریت محلی:
- واگذاری اختیارات بیشتر به استاندار و شورای برنامه ریزی استان برای کاهش بوروکراسی مرکزی .
- شفاف سازی و مبارزه با فساد:
- ایجاد سامانه های نظارتی عمومی برای گزارش پیشرفت پروژه ها.

اقدامات انجام شده توسط مسئولان استان جهت رفع مشکلات اجرایی

وضعیت پروژه‌های پیشران و اولویت‌دار در استان لرستان، با رویکردی جدید و برنامه‌محور در حال پیگیری است. مسئولان استانی با تغییر نگرش از «پروژه‌محوری پراکنده» به «تمرکز بر تأمین مالی هدفمند»، تلاش دارند مسیر توسعه را با شتاب بیشتری طی کنند. در ادامه، مهم‌ترین اقدامات انجام‌شده را مرور می‌کنیم:

- تدوین برنامه راهبردی و تعیین اولویت‌ها
گام اول، ترسیم یک چشم‌انداز روشن و اولویت‌بندی پروژه‌ها بود. تدوین برنامه پنج‌ساله: برنامه راهبردی و عملیاتی توسعه استان برای سال‌های ۱۴۰۳ تا ۱۴۰۷ نهایی شده است. این برنامه شامل ۱۰۷ پروژه پیشران (۵۳ پروژه عمرانی و ۵۴ پروژه اقتصادی) است که به عنوان موتورهای محرک توسعه در نظر گرفته شده‌اند.
- تفکیک پروژه‌ها: علاوه بر پروژه‌های پیشران، ۲۵۶ طرح اقتصادی دیگر نیز به عنوان طرح‌های محرک توسعه و اولویت‌دار شناسایی شده‌اند که زمینه‌ساز اشتغال و رشد اقتصادی هستند. در مجموع، ۳۰۴ پروژه پیشران و اولویت‌دار برای اجرا تعریف شده است.
- تأمین مالی و جذب سرمایه‌گذاری
تأمین منابع مالی، بزرگترین چالش پیش روی پروژه‌ها بوده که با اقدامات متعددی در حال رفع است.
- پیگیری منابع ملی: معاون هماهنگی امور اقتصادی استانداری، به‌طور مستقیم برای تأمین مالی طرح‌های پیشران وارد عمل شده و با مقامات ارشد بانک‌های عامل کشور دیدار کرده است. هدف این نشست‌ها، تأمین منابع مالی برای پروژه‌های کلیدی صنعتی و کشاورزی بوده است.
- تزریق اعتبارات کلان: بر اساس برنامه‌ریزی‌ها، سالانه ۵۰ همت (هزار میلیارد تومان) اعتبار به پروژه‌های استان تزریق خواهد شد. همچنین، پیش‌بینی می‌شود طی پنج سال، ۳۰۰ همت از منابع ملی مختلف جذب شود.
- تمرکز بر بانک‌ها: در دیدار با مسئولان بانک صنعت و معدن، پرونده تأمین ۴۵۰ میلیارد تومان تسهیلات برای پنج طرح پیشران اقتصادی در مراحل نهایی قرار گرفته است.

اقدامات در بخش‌های زیرساختی (عمرانی)

زیرساخت‌های پایه مانند راه، آب و انرژی، کلید توسعه اقتصادی هستند

* پروژه راه‌آهن لرستان: تکمیل راه‌آهن دورود-خرم‌آباد-اندیمشک به عنوان یک ضرورت ملی و اولویت اصلی استان دنبال می‌شود. این پروژه ۱۱۴ کیلومتری با ۱۷ تونل، حلقه اتصال لرستان به شبکه ریلی کشور است و انتظار می‌رود با تأمین اعتبار مناسب، شتاب بیشتری بگیرد. *مدیریت منابع آب: با توجه به خروج سالانه ۱۲,۵ میلیارد مترمکعب آب از استان، ساخت سدهای جدید (مانند سد معشوره) و پروژه‌های آبرسانی، برای مدیریت تنش آبی و توسعه کشاورزی در اولویت قرار دارد. احداث سدها و راه‌ها از جمله پروژه‌های کلیدی پیشران هستند. *سایر زیرساخت‌ها: تکمیل پروژه‌های نیمه‌تمام حوزه درمان (مانند بیمارستان رازی کوه‌دشت) و جذب اعتبارات عمرانی (لرستان در جذب ۵۶ درصد اوراق طرح‌های عمرانی کشور رتبه اول را دارد) در دستور کار است.

توسعه بخش‌های اقتصادی پیشران (کشاورزی و صنعت)

علاوه بر زیرساخت‌ها، بر روی بخش‌های تولیدی و اشتغال‌زا نیز تمرکز ویژه‌ای شده است. *کشاورزی مدرن: ۱۲ طرح پیشران در بخش کشاورزی وارد مرحله اجرا شده است. این طرح‌ها شامل گاوداری‌های بزرگ مقیاس (مانند گاوداری ۷ هزار راسی دورود که نیازمند ۱۵ میلیون دلار و ۵۰۰ میلیارد تومان منابع ریالی است)، توسعه گلخانه‌ها (هدفگذاری افزایش از ۱۰۲ به ۵۰۰ هکتار تا ۱۴۰۷) و زنجیره‌های تولید است. *صنعت و معدن: برای ۲۹ طرح پیشران صنعت و معدن، بالغ بر ۶۰ همت سرمایه‌گذاری در نظر گرفته شده است. مهم‌ترین پروژه صنعتی، طرح لاستیک‌سازی خرم‌آباد است که در فاز اول، سالانه ۶۰۰ هزار حلقه لاستیک تولید خواهد کرد.

• نظارت، پیگیری و حمایت ملی

*بازدیدهای میدانی: استاندار و معاونان وی با سفر به شهرستان‌های مختلف، به‌طور مستقیم از طرح‌های اقتصادی، عمرانی و گردشگری بازدید و بر تسریع در اجرای پروژه‌ها با بهره‌گیری از بخش خصوصی تأکید کرده‌اند. *حمایت دولت مرکزی: سفر اخیر رئیس‌جمهور به لرستان و تشکیل جلسات تخصصی با مجمع نمایندگان، نشان‌دهنده عزم ملی برای رفع موانع پیش روی پروژه‌های کلیدی استان است. در این سفرها، موضوعاتی نظیر تکمیل پروژه‌های نیمه‌تمام و حل مشکل واحدهای تولیدی تعطیل، به عنوان اولویت‌های اصلی مطرح شده‌اند. اقدامات مسئولان استان لرستان در سه محور اصلی خلاصه می‌شود:

۱. برنامه‌ریزی: حرکت از مدیریت پراکنده پروژه‌ها به یک برنامه مدون و هدفمند با اولویت‌های مشخص. ۲. تأمین مالی: پیگیری جدی برای جذب منابع از طریق بانک‌ها، اعتبارات ملی و سرمایه‌گذاری بخش خصوصی. ۳. اجرا و نظارت: بازدیدهای میدانی مستمر و پیگیری ویژه پروژه‌های کلیدی در حوزه‌های زیرساخت، کشاورزی و صنعت.

فصل ششم

وضعیت مناطق آزاد و ویژه اقتصادی در استان

وضعیت مناطق آزاد و ویژه اقتصادی در استان

وضعیت مناطق آزاد و ویژه اقتصادی در استان:

سرمایه‌گذاری، پشتیبانی از تولید و توسعه صادرات غیرنفتی و ایجاد اشتغال از مهمترین اهداف مناطق ویژه اقتصادی محسوب می‌شود که برای تحقق آنها، معافیت‌ها و امتیازات گمرکی و مالی به فعالان مستقر در منطقه اعطا شده است. منطقه ویژه اقتصادی لرستان در سال ۱۳۹۴ عملیاتی شده است.

گمرک منطقه ویژه اقتصادی لرستان (ازنا) بصورت رسمی از تاریخ ۱۳۹۳/۰۶/۲۶ شروع به کار نموده و اولین محموله وارداتی آن در تاریخ مذکور وارد سرزمین اصلی شد و دومین محموله ترانزیتی در تاریخ ۱۳۹۳/۰۶/۳۰ به وزن ۱۶۰۰ تن مواد اولیه متعلق به شرکت داروسازی بایر افلاک وارد منطقه ویژه گردیده است که پس از پردازش و فراوری و تشریفات گمرکی وارد سرزمین اصلی خود شد.

حجم صادرات و واردات از مناطق آزاد استان و رتبه و جایگاه در بین مناطق آزاد و ویژه در کشور

طی ۱۰ ماهه سال ۱۴۰۴ مقدار ۶۵،۱۲۹،۵۸۶ کیلوگرم به ارزش ۳۶،۸۱۰،۵۹۲ دلار و معادل ۱،۰۷،۵۰۹،۲۰۰،۳۷۱ ریال از طریق منطقه ویژه اقتصادی لرستان (ازنا) به مقصد کشورهای پاکستان، عراق، امارات متحده عربی، ازبکستان، فرانسه، ترکیه، افغانستان، هند، ترکمنستان، ازبکستان، آذربایجان، گرجستان، عمان، ایتالیا، اسلونی، صربستان، لهستان، هلند، ارمنستان، ترکیه، اوگاندا و سومالی صادر شده است. کالاهای صادراتی شامل شمش چدن، ورق فولادی گرم نورد، اسکت فلزی، روغن پایه، هیدروکربن، ضد یخ، پودر میکرو سیکا، فروسیلیسیم، ضایعات پلاستیکی، میلگرد، چرخ واگن، شیر خشک صنعتی، کیسه مستعمل، داروی انسانی، داروی دامپزشکی، خمیر کاغذ، میخ آهنی، کربنات کلسیم، محصولات پلاستیکی بوده است و این میزان صادرات صادرات در مقایسه با مدت مشابه سال قبل به لحاظ وزنی ۳٪ و از نظر دلاری ۲۸٪ کاهش داشته است. همچنین مقدار ۳۹،۶۶۷ کیلوگرم کالا به ارزش ۱۵۷،۴۳۲ دلار معادل ۶۷،۱۸۲،۵۹۳،۹۶۸ ریال شامل نوار نقاله، کاسه نمد، مواد اولیه داروهای دامی، برد مدار چاپی، سیم مفتول، کابل خنک کننده، گرانول بر پایه پی‌وی‌سی، کانکتور، قاب نگهدارنده شاسی به این گمرک وارد و ترخیص شده است و این میزان واردات در مقایسه با مدت مشابه سال قبل از نظر وزنی ۷۹٪ و از نظر دلاری ۹۸٪ کاهش داشته است.

چالش‌های منطقه آزاد و ویژه اقتصادی و راهکارهای پیشنهادی و اقدامات انجام شده

الف) مزایا و فرصتها

۱- ارائه تسهیلات گمرکی، زمان و هزینه‌های مرتبط با صادرات و واردات را کاهش می‌دهند. این تسهیلات می‌تواند شامل کاهش تعرفه‌ها، تسهیل فرآیندهای اداری و ارائه خدمات مشاوره‌ای به سرمایه‌گذاران باشد. این امر سبب تسهیل تجارت بین‌المللی و جذب سرمایه‌گذاری شده و نقش مهمی در توسعه صنعت و اقتصاد استان و ایجاد اشتغال دارد.

۲- قرار گرفتن منطقه ویژه اقتصادی لرستان در مسیر ترانزیتی جنوب به مرکز کشور و همجوار بودن این منطقه با دو استان صنعتی اصفهان و مرکزی قابلیت جذب سرمایه‌گذاران و صنعت‌گران از استانهای همجوار را دارد.

۳- شرق استان از نظر معادن و سایر منابع و نهاده‌های تولید غنی بوده، لذا فعالیت واحدها در مناطق با تسهیلات اعطایی و کاهش هزینه‌ها، امکان رقابت بهتر با سایر کشورهای منطقه و افزایش صادرات کالاها فراهم می‌شود. این رقابت‌پذیری می‌تواند به جذب بیشتر سرمایه‌گذاری‌ها و تقویت اقتصاد استان منجر شود.

۴- با توجه به شرایط استقرار و دسترسی و همجوار بودن منطقه با خط راه آهن و جاده ترانزیتی و نظر به اهمیت موضوع پدافند غیر عامل امکان انتقال و دیپوی کالاهای اساسی از بنادر کشور به این منطقه وجود دارد .

ب) چالشها و نواقص

- براساس قانون تشکیل و اداره مناطق ویژ اقتصادى سازمان متولى مناطق مى تواند بخش خصوصى و يا دولتى باشد. بخش دولتى به دليل محدوديت هاى قانونى قادر به اعمال مشوق ها و تسهيلات لازم به خدمت گيرندگان و يا ساير سازمان هاى مستقر در مناطق نمى باشد و آزادى عمل لازم را جهت جذب صنعت گران و ترغيب آنها به فعاليت در منطقه را ندارد. متولى منطقه ويژه اقتصادى لرستان شرکت شهرک هاى صنعتى مى باشد
- به دليل عدم آگاهى و اطلاع توليدکنندگان و فعالين اقتصادى استان بدرستى از اين ظرفيت موجود استان بخوبى استفاده نمى شود.
- عدم اعطا مجوز و امکان واردات قطعى کالاهای فعالان تجارى و واحدهای توليدى مستقر در خارج از منطقه

مزيت هاى گمرک منطقه ويژه اقتصادى

- صادرات و ترانزيت کالا از منطقه به بازارهاى جهانى
- واردات مواد اوليه، کالاهای نيمه ساخته و تکميل شده از بازارهاى منطقه اى و جهانى به منظور توليد پردازش و ايجاد ارزش افزوده
- ارائه خدمات و تسهيلات گمرکى (واردات - صادرات) کارنه تير، ترانزيت، بيمه حمل و نقل در منطقه به منظور روان سازى در انجام امور مربوطه.
- خدمات و تسهيلات انبار دارى، تخليه و بارگيرى کالا در انبارهاى عمومى و اختصاصى .
- ايجاد تسهيلات گمرکى و روان سازى جهت واردات، صادرات، توليد، پردازش، صادرات مجدد ترانزيت کالا.
- عدم اعمال محدوديت زمانى براى نگهدارى کالا با حداقل هزينه از انباردارى و عدم متروکه شدن کالا.
- امکان واگذارى تمام يا قسمتى از کالاهای وارده از خارج کشور به ديگران در مقابل قبض انبار قابل معامله.
- امکان بيمه کليه کالاهای وارده به منطقه از هنگام ورود تا خروج (موارد نگهدارى) در انبار هاى عمومى و اختصاصى.
- مجاز بودن ورود و تخليه کالا به اتکاي پروانه ترانزيت يا کارنه تير در منطقه از ساير مناطق در گمرکات مرزى کشور و بالعکس.
- مجاز بودن ترخيص تمام و يا قسمتى از کالاهای وارده بصورت ورود موقت از گمرک منطقه.
- اعاده کالاهای ساخته شده از محل ورود موقت به منطقه جهت انجام امور صادرات يا ترانزيت و رفع تضمين و تعهدات.
- واردکنندگان کالا به مناطق مى توانند تمام يا قسمتى از کالای وارداتى خود را مقابل قبض انبار معامله (NWR) که توسط منطقه صادر خواهد شد به ديگران واگذار نمايند در اينصورت دارنده قبض انبار قابل معامله صاحب کالا محسوب خواهد شد.

- در صورتیکه پردازش و ایجاد ارزش افزوده کالاهای وارد شده به منطقه به مقداری باشد که موجب تغییر تعرفه گمرکی این کالا گردد محاسبه حقوق ورودی این کالاها برای واردات به داخل کشور تنها معادل حقوق ورودی مواد اولیه و قطعات وارداتی بکار رفته در فرایند تولید کالای فوق می باشد.
- کلیه کالاهایی که برای تولید یا ارائه خدمات مورد نیاز از خارج منطقه وارد می شود و در آن مصرف یا بکار گرفته می شوند مشمول پرداخت حقوق و عوارض گمرکی نمی باشند ولی از ارسال کالاهای مذکور از منطقه به سایر نقاط کشور تابع مقررات صادرات و واردات کشور خواهد بود.
- ماشین آلات مورد نیاز واحد های تولیدی مستقر در منطقه و قطعات مربوط به آنها تا مادامی که در منطقه مستقر باشند از اخذ مجوز و پرداخت ورودی گمرکی معاف می باشند.

چالش های خاص استان لرستان در حوزه مناطق ویژه اقتصادی

استان لرستان با وجود سه منطقه ویژه اقتصادی، با چالش های متعددی در مسیر بهره برداری از این ظرفیت ها مواجه بوده است:

۱. کمبود زیرساخت های حمل و نقل هوایی
یکی از مهم ترین چالش های لرستان در توسعه اقتصادی، نبود فرودگاه بین المللی است. معاون هماهنگی امور اقتصادی استاندار لرستان تأکید کرده است: «لرستان با وجود سه منطقه ویژه اقتصادی و ظرفیت های ویژه کشاورزی و گردشگری نیازمند فرودگاه بین المللی است». این ضعف زیرساختی، دسترسی سرمایه گذاران و تجار به استان را با محدودیت مواجه کرده و فرآیند صادرات محصولات را با مشکل روبرو ساخته است.
۲. عدم تکمیل زیرساخت های پایه در مناطق ویژه
در حالی که منطقه ویژه اقتصادی بروجرد از زیرساخت های مناسبی مانند دیوارکشی، احداث ساختمان گمرک و سایر ملزومات برخوردار است، اما در سایر مناطق استان وضعیت مطلوب نیست. به عنوان نمونه، منطقه ویژه اقتصادی خرم آباد سال ها تنها در حد یک مصوبه روی کاغذ باقی مانده بود و هیچ اقدام عملی برای اجرای آن صورت نمی گرفت.
۳. محدودیت های تأمین آب
لرستان با وجود برخورداری از بیش از ۱۳,۲ میلیارد مترمکعب روان آب های سطحی، متأسفانه بیش از ۱۲,۵ میلیارد مترمکعب آن از استان خارج می شود و تنها کمتر از ۷۷۰ میلیون مترمکعب در استان تخصیص می یابد و مصرف می شود. این مسئله تأمین آب مورد نیاز واحدهای صنعتی و تولیدی در مناطق ویژه اقتصادی را با چالش مواجه ساخته است.
۴. نبود آگاهی کافی تولیدکنندگان از مزیت های مناطق ویژه مدیر منطقه ویژه اقتصادی از نا پیشتر اعلام کرده بود که متأسفانه تولیدکنندگان لرستان از مزیت های فعالیت در مناطق ویژه اقتصادی آگاهی کافی ندارند. این ضعف اطلاع رسانی موجب شده است که بسیاری از ظرفیت های این مناطق به طور کامل به کار گرفته نشود.
۵. تأخیر در صدور مجوزها و کدهای گمرکی منطقه ویژه اقتصادی بروجرد با وجود پیشرفت قابل توجه، تا مدتها فاقد کد گمرکی بود که این مسئله جذب سرمایه گذاران را با مشکل مواجه می کرد. هرچند اخیراً این مشکل در حال رفع شدن است.

۶. خروج سرمایه‌ها و منابع از استان لرستان با قرار گرفتن در مسیر گلوگاه انتقال انرژی‌های فسیلی (دالان انرژی کشور به طول ۷۳۵ کیلومتر)، صرفاً آسیب‌های زیست محیطی آن نصیب استان می‌شود، اما سهم تخصیص خوراک اولیه پتروشیمی و پالایشگاه‌ها به استان پایین است.

۷. موانع جذب سرمایه‌گذار مهم‌ترین چالش‌های استان لرستان شامل موانع جذب سرمایه‌گذار و عدم توسعه زیرساخت‌های اقتصادی استان است. سرمایه‌گذاری در هر منطقه نیازمند امنیت، آرامش و تضمین بازده اقتصادی است و تلاش برای ایجاد این بستر در استان همچنان ادامه دارد.

راهکارهای پیشنهادی برای رفع چالش‌ها

بر اساس بررسی‌های انجام‌شده، راهکارهای زیر برای رفع چالش‌های مناطق ویژه اقتصادی لرستان قابل ارائه است:

۱. تکمیل زیرساخت‌های حمل‌ونقل:
 - پیگیری جدی ایجاد فرودگاه بین‌المللی در لرستان
 - خرید هواپیما و پیگیری مجوزهای لازم از وزارت راه و شهرسازی
 - بهبود زیرساخت‌های حمل‌ونقل جاده‌ای و ریلی برای تسهیل دسترسی به مناطق ویژه اقتصادی
۲. بهبود زیرساخت‌های انرژی، آب و فاضلاب: ارتقای زیرساخت‌های حمل‌ونقل، انرژی و آب و فاضلاب می‌تواند به جذب سرمایه‌گذاران کمک شایانی کند.
۳. بازنگری در الگوی مدیریت اقتصادی استان: استاندار لرستان بر لزوم تغییر نگاه در مدیریت اقتصادی استان تأکید کرده و «انسجام مدیریتی و پرهیز از اختلاف» را عامل اصلی موفقیت و پیشرفت برشمرده است.
۴. جذب سرمایه از منابع مختلف بودجه دولتی: باید از ظرفیت صندوق توسعه ملی، بازار سرمایه و سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی بهره‌مند شد.
۵. تأمین خوراک اولیه صنایع: استفاده از فرصت قرارگیری لرستان در مسیر دالان انرژی کشور برای توسعه صنایع پتروشیمی و پالایشگاهی و ارتقای سهم تخصیص خوراک اولیه.
۶. توسعه کشاورزی و صنایع تبدیلی: لرستان با دارا بودن ۸۰۰ هزار هکتار اراضی کشاورزی و تولید ۳۱۰ هزار تن محصولات باغی، ظرفیت بالایی برای ایجاد صنایع تبدیلی و بسته‌بندی در مناطق ویژه اقتصادی دارد.
۷. افزایش آگاهی‌رسانی به تولیدکنندگان: برگزاری دوره‌های آموزشی و اطلاع‌رسانی گسترده درباره مزیت‌های فعالیت در مناطق ویژه اقتصادی برای جذب حداکثری سرمایه‌گذاران داخلی.

اقدامات انجام‌شده در استان لرستان

خوشبختانه در سال‌های اخیر اقدامات مؤثری در جهت فعال‌سازی و توسعه مناطق ویژه اقتصادی لرستان صورت گرفته است:

۱. تعیین سازمان مسئول منطقه ویژه اقتصادی خرم‌آباد: پس از سال‌ها بلامتکلیفی، شرکت «کشت و صنعت» به‌عنوان سازمان مسئول منطقه ویژه اقتصادی استان در شهرستان چگنی تعیین شد. این اقدام که استاندار لرستان آن را «یکی از مهم‌ترین اقدامات انجام‌شده در یک سال گذشته» خوانده است، نقطه عطفی در اشتغال و سرمایه‌گذاری پایدار استان خواهد بود.

۲. جذب سرمایه‌گذاری‌های کلان: - جذب ۱۸ هزار میلیارد تومان سرمایه‌گذاری در منطقه ویژه اقتصادی خرم‌آباد- بیش از پنج هزار میلیارد تومان سرمایه‌گذاری در بخش خصوصی در منطقه ویژه اقتصادی بروجرد- مجموع سرمایه‌گذاری در مناطق اقتصادی خرم‌آباد و بروجرد به ۲۳ هزار میلیارد تومان رسیده است
۳. آغاز به کار واحدهای صنعتی در منطقه ویژه اقتصادی بروجرد: استاندار لرستان اعلام کرده است: «۲۰ واحد صنعتی دارای مجوز فعالیت در منطقه ویژه اقتصادی بروجرد وجود دارد و ۱۰ واحد دیگر نیز در حال ساخت است». همچنین دو واحد مهم در حوزه فروسیلیس در این منطقه در حال اجراست که نقش مؤثری در ارزآوری و توسعه صنعتی منطقه خواهند داشت.
۴. افتتاح گمرک منطقه ویژه اقتصادی بروجرد: ساختمان گمرک منطقه ویژه اقتصادی بروجرد افتتاح شده و به‌زودی کد گمرکی نیز صادر خواهد شد که این امر شرایط را برای جذب سرمایه‌گذاران بیشتر از سراسر کشور فراهم می‌کند.
۵. امضای تفاهمنامه واگذاری با حضور رئیس‌جمهور در جریان سفر استانی رئیس‌جمهور، تفاهمنامه واگذاری سازمان مسئولی منطقه ویژه اقتصادی استان به امضا رسید که اجرای پنج طرح بزرگ سرمایه‌گذاری با ارزش ۱۸ هزار میلیارد تومان و ایجاد ۹۰۰ فرصت شغلی را در استان به دنبال خواهد داشت.
۶. پیشرفت فیزیکی طرح‌های صنعتی: - یک پروژه مهم در منطقه ویژه اقتصادی بروجرد به پیشرفت ۸۰ درصدی رسیده است- چندین صنعت پیشرو بیش از ۶۰ تا ۷۰ درصد پیشرفت فیزیکی دارند- پست ۲۳۰ کیلوولت برق با سرمایه‌گذاری ۱۰ هزار میلیارد ریالی و بیش از ۷۰ درصد پیشرفت در دست اجراست
۷. ورود منطقه ویژه اقتصادی ازنا به فاز تجاری مناطق ویژه اقتصادی ازنا وارد فاز تجاری و بازرگانی شده و مراحل اصلی توسعه آن به پایان رسیده است.
۸. بهره‌برداری از پروژه‌های پیشران اقتصادی: معاون استاندار لرستان از بهره‌برداری ۹ پروژه پیشران اقتصادی و ۹۱ طرح اولویت‌دار در استان خبر داده است.
۹. آغاز به کار واحدهای شیمیایی در خرم‌آباد: پنج واحد شیمیایی در منطقه ویژه اقتصادی خرم‌آباد آغاز به کار کرده‌اند که مجموع سرمایه‌گذاری آنها حدود ۱۸ هزار میلیارد تومان است و موجب اشتغالزایی گسترده در استان خواهد شد.

استان لرستان با وجود چالش‌های متعدد از جمله کمبود زیرساخت‌های حمل‌ونقل هوایی، محدودیت‌های تأمین آب، تأخیر در صدور مجوزها و موانع جذب سرمایه‌گذار، در سال‌های اخیر گام‌های بلندی در جهت توسعه مناطق ویژه اقتصادی خود برداشته است. تعیین سازمان مسئول برای منطقه ویژه اقتصادی خرم‌آباد پس از سال‌ها بلاتکلیفی، جذب سرمایه‌گذاری‌های کلان (بیش از ۲۳ هزار میلیارد تومان)، افتتاح گمرک بروجرد و پیشرفت چشمگیر طرح‌های صنعتی از مهم‌ترین دستاوردهای این حوزه محسوب می‌شود. تداوم این روند نیازمند همدلی و هماهنگی میان تمامی دستگاه‌های اجرایی، پیگیری جدی ایجاد فرودگاه بین‌المللی، تکمیل زیرساخت‌های پایه و تسهیل فرآیندهای اداری برای جذب حداکثری سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی است. چنانچه استاندار لرستان تأکید کرده است: «رمز موفقیت لرستان وحدت، وفاء، دلسوزی برای مردم و شایسته‌سالاری در مدیریت‌هاست».

وضعیت گمرکات استان

گمرک به عنوان مرزبان اقتصادی کشور مأمور وصول درآمد و بعنوان مجری بخشی از سیاست‌های اقتصادی دولت عمل می‌نماید که در این راستا بعنوان امین دولت و خدمتگذار ملت ضمن اجرای قوانین و مقررات و وصول عایدات دولت با ارائه

خدمات مطلوب و روان و ارائه تسهیلات در چارچوب قوانین حداکثر رضایتمندی مراجعین حاصل می شود می تواند نقش و جایگاه بالایی در توسعه اقتصادی و صنعتی استان لرستان ایفا کند و دارای کارکرد ویژه ای در تسهیل تجارت، کاهش بهای تمام شده و رفع موانع تولید باشد.

خط مشی سازمان حول چند محور اصلی زیر دنبال میشود :

- ۱- تسهیل تجارت قانونی و ایمن در چارچوب قانون و مقررات و دستورالعمل های بین المللی و شیوه نامه های داخلی
- ۲- تامین امنیت و انعطاف پذیری زنجیره تامین در چارچوب استاندارد (Safe) همزمان با به کارگیری مدیریت مخاطره (ریسک)
- ۳- ظرفیت سازی و توانمندسازی منابع انسانی و ارتقاء سلامت اداری از طریق آموزش های استاندارد بین المللی و مهارت های نوین
- ۴- نوآوری و تحول دیجیتال با به روز رسانی و هوشمندسازی فرآیندهای گمرکی به سمت گمرک نوین و هوشمند
- ۵- کمک به توسعه پایدار از طریق حفاظت محیط زیست.
- ۶- تلاش در جهت بهبود مستمر محیط کسب و کار با به روزرسانی فرآیندهای گمرکی

تقویت و ارتقاء گمرک مستلزم فراهم سازی زیر ساخت ها ترغیب فعالان اقتصادی استان جهت استفاده از این ظرفیت از یک سو و روان سازی فرایند و تشریفات گمرکی از سوی دیگر باشد. لذا اقدامات صورت گرفته در این راستا به شرح ذیل است :

- ۱- از واحدهای تولیدی صادرات محور شرق استان و شهرستان بروجرد بازدید به عمل آمد و طی مذاکرات و جلساتی که با این واحدها برگزار شد، ضمن در جریان قرار گرفتن مشکلات حوزه تجارت واحد ها ، قول مساعدت و پیگیری تا حصول نتیجه ابلاغ و اعلام گردید. (شرکت های فولاد الیگودرز-شیشه لرستان-کربنات کلسیم - سیمان دورود-صبا ظرف آسیا- نساجی بروجرد-کاشی جم -لواشک و ترشیجات نارین)
- ۳- برگزاری جلسه با اعضای کمیته بسیج دانشگاه - صنعت و مذاکره جهت استفاده از ظرفیت دانشگاه در خصوص اینکه علل عدم استقبال فعالان اقتصادی و فعالیت تجاری آسیب شناسی و بررسی شد.
- ۴- برگزاری جلسات دوره ای با مدیران و کارشناسان استانداری، سازمان صمت، اتاق بازرگانی و جهاد کشاورزی ، استاندارد، غذا و دارو و هم اندیشی جهت رفع موانع و توسعه صادرات استان.
- ۵- با توجه به اینکه بخش اعظم صادرات مشتقات و فرآورده های نفتی استان لرستان مربوط به شرق استان می باشد و صادرات می بایست صرفا از طریق گمرک خرم آباد صورت گیرد و تانکرهای حامل مواد نفتی با عبور از گردنه های استان مسافت ۱۵۰ کیلومتری را رفت و برگشت داشته باشند، این امر موجب هزینه کرایه بالا، تاخیر در فرآیند ترخیص، ترافیک جاده ای می گردد. لذا با ستاد مرکزی گمرک جمهوری اسلامی ایران مکاتبات و مذاکراتی انجام شد و پیشنهاد گردید که با برقراری ارتباط شبکه ای بین گمرک منطقه ویژه اقتصادی لرستان (ازنا) و گمرک خرم آباد، فرآیند بازدید فیزیکی و باسکول در گمرک منطقه ویژه انجام و سایر فرآیندهای ترخیص در گمرک خرم آباد دنبال شود، که پیشنهاد مورد موافقت واقع شد و زیرساخت های سخت افزاری و نرم افزاری پیاده و امر اجرایی گردید.

جدول ۳۳-Error! No text of specified style in document. آمار صادرات مقایسه ای سال ۱۴۰۳ و ۱۰ ماهه ۱۴۰۴ گمرک استان لرستان

سال	وزن خالص	ارزش دلاری	ارزش ریالی
1403	154711226	139657143	72,794,378,433,645
۱۴۰۴	۱۶۵۷۶۲۹۴۰	۱۲۸۳۱۵۵۵۸	۹۸۶۱۲۵۶۴۲۸۶۵۵۲

جدول ۳۴-Error! No text of specified style in document. آمار واردات مقایسه ای سال ۱۴۰۳ و ۱۰ ماهه ۱۴۰۴ گمرک استان لرستان

سال	وزن خالص	ارزش دلاری	ارزش ریالی
1403	۱,۱۸۸,۴۵۵	۲۰,۷۱۸,۲۱۲	۵,۹۰۴,۶۹۰,۷۲۲,۸۳۸
۱۴۰۴	۱۹۴۱۲۱۷	۱۷۷۷۹۶۳۳	۱۱۶۸۹۵۶۴۲۲۹

عمده کشوهای مقصد صادرات طی ۱۰ ماهه سال ۱۴۰۴

عراق، پاکستان، امارات متحده عربی، بلغارستان، ترکمنستان، فدراسیون روسیه، هند، صربستان، ترکیه، گرجستان، آذربایجان، اسپانیا، اسلونی، هلند، لهستان، ایتالیا، یمن، قزاقستان، ازبکستان، آذربایجان، ارمنستان، جمهوری عربی سوریه، عمان، سومالی، لبنان، اوگاندا، بوسنی هرزگوین
 درصد تغییرات نسبت به مدت مشابه سال ۱۴۰۳، ۷۲ درصد سال ۱۴۰۴ افزایش داشته است، ۱۳ درصد سال ۱۴۰۴ کاهش داشته است ۱۰۰ درصد سال ۱۴۰۴ افزایش داشته است

کالاهای وارداتی طی ۱۰ ماهه سال ۱۴۰۴ که شامل :

خط تولید اسید فسفوریک خوراکی، کاتالیست، ژنراتور الکترونیکی، پمپ و قطعات پمپ، قطعات USP، اسپری درایر، تری اتیلن آلومینیوم، کوره صنعتی، تتراکلراید تیتانیوم، پنل خورشیدی، ایزوتانک، رول نوار نقاله، برد مدار چاپی، کابل خنک کننده، تار فیبر نوری، قاب نگهدارنده، آجر نسوز، تجهیزات مولد ژنراتور، مواد اولیه داروهای دامی، محلول اتیلن دی آمین و ...

عمده کشوهای طرف معامله طی ۱۰ ماهه سال ۱۴۰۴ در واردات:

چین، امارات متحده عربی، هنگ کنگ، سوئیس، آلمان
 پیشنهادات:

- ۱- گمرک استان لرستان (خرم آباد) فاقد محوطه مناسب و لازم است به شکلی که امکان تردد، توزین، انبار تخلیه و بارگیری درست محموله های ترانزیتی و صادراتی فراهم نیست. با عنایت به اینکه زمین همجوار گمرک به متراژ حدودی ۳۰۰۰۰ متر مربع آماده فروش می باشد، تامین اعتبار جهت خرید زمین این مشکل را در گمرک مرتفع خواهد کرد.
- ۲- ارتقا گمرک استان از مدیریت به اداره کل
- ۳- اخذ مجوز صادرات و واردات محصولات تخصصی

۴- عملیاتی کردن گمرک تجاری فرودگاه خرم‌آباد (کارگو) سبب دسترسی بهتر و سریعتر فعالان اقتصادی و تولیدکنندگان استان به بازارهای بین‌المللی می‌شود.

فصل هفتم

نیازهای زیرساختی استان

نیازهای زیرساختی استان

– موانع مالی پروژه های زیرساختی

برخی از چالش ها و موانع تحقق پروژه های زیرساختی به شرح زیر می باشد:

چالش: مقاومت و مخالفت مدیران برخی دستگاه های اجرایی در جریان مولدسازی املاک بلااستفاده یا راکد راهکار: با دستور ویژه وزیر محترم امور اقتصادی و دارایی بدون اخذ نظر مدیران دستگاه ها اقدام شود و پروژه های مهم و نیمه تمام همان دستگاه اجرایی از محل مولدسازی آن تکمیل و به بهره برداری برسد.

چالش: درخواست سهم شهرداری ها به روش های مختلف از املاک مشمول مولدسازی

راهکار: بخشنامه ای مبنی بر تعیین سهم شهرداری یا عدم مشمول املاک دولتی به پرداخت سهم شهرداری ناشی از ارزش افزوده ایجاد شده به تفکیک نوع ارزش افزایی (افراز، تفکیک، تغییر کاربری، جمعیت، افزایش تراکم و ...) تدوین و ابلاغ گردد.

– محدودیت های بانکی و مالیاتی

چالش: توزیع نامناسب منابع بین استان ها با توجه به ظرفیت و پتانسیل های استان ها

راهکار: توجه به شاخص های مغفول مانند سهم جمعیت، درآمد سرانه استان ها، ظرفیت های توسعه استان و ... در جهت تحقق توسعه متوازن در کشور؛ تعیین بودجه و تخصیص منابع با انضباط و پروتکل بهتر و توجه به شاخص های اقتصادی استان ها از جمله ظرفیت های اقتصادی، تعداد شهرستان ها، وضعیت پروژه های عمرانی، درآمدهای استانی، سهم بخش خصوصی از اقتصاد استان، توجه به پروژه های تاثیرگذار استان ها در سطح کشور و ...؛ ارائه تسهیلات به استان ها و توزیع منابع تبصره (۱۸) به استان ها، متناسب با شاخص های اقتصادی و ظرفیت های سرمایه گذاری آنها و عدم در نظر گرفتن صرفاً یک شاخص مثل نرخ بیکاری؛ صد در صد منابع مالی اجزای (۱) و (۲) بند «الف» تبصره (۱۸) قانون بودجه سال ۱۴۰۲ به برنامه های تولید و اشتغال در سطح استانی و با تصویب شورای برنامه ریزی و توسعه استان اختصاص یابد.

چالش: محدود بودن اختیارات سرپرستی بانک ها در استان و تمایل شرکت های بزرگ فعال در استان به سمت شعب تهران

راهکار: اختیارات مدیران بانک ها در سطح استان افزایش یابد.

چالش: عدم همکاری برخی از بانک های خصوصی استان در راستای تخصیص حداقل ۵۰ درصد از منابع جمعیتی بانک ها در استان محل فعالیت بر اساس دستورالعمل بانک مرکزی

راهکار: صدور دستورالعمل مجدد و تأکیدی از طرف بانک مرکزی مبنی بر الزام بانک ها در تخصیص ۵۰ درصد از منابع جمعیتی در استان مربوطه با ضمانت اجرایی؛ اجرایی نمودن دستورالعمل بانک مرکزی در راستای برخورد با واحدهای استانی بانک های خصوصی متخلف؛ تعریف پروتکلی برای ابطال مجوز فعالیت بانک ها و یا اعمال محدودیت یا ممنوعیت سپرده پذیری توسط بانک های دارای نسبت مصارف به منابع زیر ۲۰ درصد.

چالش: عدم استعلام بدهی از بازار سرمایه در پرداخت تسهیلات به متقاضیان، سبب سو استفاده برخی متقاضیان تسهیلات و به طبع آن افزایش ریسک مطالبات در سیستم بانکی گردیده است.

راهکار: ایجاد زیرساخت اخذ استعلام بدهی اشخاص حقوقی از سازمان بورس برای متقاضیان تسهیلات.

چالش: وجود بروکراسی اداری و روند طولانی در بررسی و اعطای تسهیلات از منابع جزء (۲) بند «ب» تبصره (۱۸) قانون بودجه سال ۱۴۰۲ کل کشور از محل احیاء واحدهای راکد

راهکار: با توجه به این موضوع که مجموعه استانها به دلیل اشرافیت بر پتانسیل ها و مشکلات استان و وضعیت طرح های متقاضی تسهیلات و اطلاعات آنها، در تأیید و تصویب طرح ها حساسیت لازم را دارند، ارجاع طرح های فوق الذکر به معاونت

توسعه روستایی و مناطق محروم و وزارت بهداشت، درمان و علوم پزشکی با هدف تسریع و تسهیل در فرایند موجود حذف گردد.

چالش: وجود محدودیت زمانی در اعطای تسهیلات منابع جزء (۲) بند «ب» تبصره (۱۸) قانون بودجه سال ۱۴۰۲ و تأخیر در فرآیند اجرایی اعطای تسهیلات منابع جزء (۲) بند «ب» تبصره (۱۸) قانون بودجه سال ۱۴۰۲ به دلیل زمانبر بودن عملیاتی شدن سامانه کات راهکار: مدت زمان استفاده از منابع مذکور تمدید گردد.

جدول Error! No text of specified style in document. -۳۵-رتبه عملکرد اداره کل امور مالیاتی استان لرستان در سنوات ۱۴۰۱-۱۴۰۳

سال عملکرد	رتبه در بین سایر استانها براساس درصد تحقق	رتبه در بین سایر استانها براساس درصد رشد
۱۴۰۱	۸	۳۲
۱۴۰۲	۲	۱۶
۱۴۰۳	۲۵	۴۱

جدول Error! No text of specified style in document. -۳۶-میزان درآمدهای مالیاتی استان در سه سال اخیر تاکنون به تفکیک شهرستانهای استان - (ارقام به میلیون ریال)

نام شهرستان	سال ۱۴۰۱	سال ۱۴۰۲	سال ۱۴۰۳	فروردین لغایت بهمن ماه ۱۴۰۴
خرم آباد	۹,۷۶۷,۷۹۳	۱۳,۷۷۱,۹۶۸	۱۲,۶۲۹,۰۸۹	۲۰,۱۰۵,۹۶۴
بروجرد	۲,۵۷۰,۰۷۱	۴,۳۱۶,۵۵۵	۶,۹۱۶,۰۶۸	۸,۶۵۷,۳۲۳
دورود	۹۷۵,۴۷۴	۱,۱۷۰,۵۳۰	۲,۷۰۷,۷۴۱	۲,۹۳۴,۴۰۲
الیگودرز	۹۴۴,۱۴۲	۱,۲۶۸,۴۰۱	۲,۴۶۶,۵۴۱	۲,۴۰۶,۹۵۰
ازنا	۱,۸۰۶,۴۴۸	۱,۵۲۸,۷۶۴	۲,۳۱۶,۷۸۹	۱,۳۳۹,۳۷۴
پلدختر	۲۸۹,۶۷۸	۳۶۴,۵۷۴	۵۶۰,۷۵۴	۷۲۴,۲۶۹
کوهدشت	۲۲۵,۹۵۳	۳۲۹,۰۳۴	۷۳۲,۹۵۶	۶۲۵,۰۹۸
دلفان	۱۵۶,۹۸۷	۲۵۴,۵۴۲	۵۷۱,۷۶۳	۵۸۵,۹۸۵
الشتر	۱۶۷,۱۸۸	۱۸۶,۱۷۷	۳۶۱,۷۳۳	۳۹۵,۹۹۲
دوره	۳۳,۰۵۶	۵۹,۱۸۸	۱۰۸,۶۳۳	۱۴۴,۳۴۷
رومشگان	۵۵,۶۳	۱۳۲,۵۲۵	۱۲۲,۹۴۲	۱۵۳,۴۰۱
جمع کل	۱۶,۹۹۲,۴۲۰	۲۳,۳۸۲,۲۵۸	۲۹,۴۹۵,۰۰۹	۳۸,۰۷۳,۱۰۵

کمبود انرژی و اثر ناترازی انرژی بر استان

الف) انرژی برق

- عدم سرمایه گذاری کافی در زیرساختها
- تاخیر در تعمیرات اساسی نیروگاههای حرارتی
- افزایش غیرمنتظره دمای هوا و شروع زود هنگام فصل گرما هر یک درجه افزایش دما موجب افزایش مصرف در حدود ۱۸۰۰ مگاوات در کل کشور می گردد.
- افزایش جهشی تقاضای مصرف برق
- استفاده غیر مجاز از رمز ارز
- استفاده از وسایل سرمایشی ارزان قیمت با برچسب های انرژی پایین
- عدم توجه کافی صنایع انرژی بر به ماده (۴) قانون مانع زدایی از توسعه صنعت برق.

با عنایت به موارد فوق برای بهبود تراز برق استان، باید یکی از گزینه های زیر تقویت شود:

- افزایش تولید برق (افزایش ظرفیت تولید، واحدهای جدید یا واردات برق از سایر استانها)
- بهبود بهره وری و کاهش بار در ساعات اوج (مدیریت دقیقتر و هدفمندتر مصرف، تعرفه های انگیزشی، برنامه های پاس به تقاضا)
- سرمایه گذاری در ذخیره سازی انرژی یا منابع در ساعات پیک.

دلایل ناترازی برق:

- ۱- افزایش جمعیت و رشد بیش از حد مصرف
- ۲- افزایش میانگین دما و افزایش جهشی مصرف
- ۳- توسعه صنعت و نیاز به تامین انرژی بیشتر
- ۴- فرسودگی زیرساخت های تولید انرژی
- ۵- تحریم ها و مشکلات اقتصادی جهت تسریع در ساخت نیروگاه جدید و تامین سوخت آنها

جدول ۳۷- آمار فروش انرژی مصرف شرکت توزیع نیروی برق استان
 لرستان

مدیریت توزیع برق	سال ۱۴۰۳ (میلیون کیلووات ساعت)	سال ۱۴۰۲ (میلیون کیلووات ساعت)	سال ۱۴۰۱ (میلیون کیلووات ساعت)
امور خرم آباد ۱	514.4	478.3	418.7
امور خرم آباد ۲	512.4	452.9	372.1
امور بروجرد ۱	377.8	409.6	394.4
امور بروجرد ۲	287.8	274.6	257.3
امور کوهدشت	299.4	263.0	281.0
امور الیگودرز	382.8	355.1	360.2
امور دورود	386.4	384.8	354.8
امور نورآباد	168.2	156.0	154.3
امور پلدختر	286.0	249.6	239.7
امور ازنا	242.4	222.8	222.0
امور الشتر	135.9	137.1	142.8
امور چگنی	79.8	80.6	77.8
امور رومشکان	63.6	57.4	49.9
جمع	3737.1	3521.7	3325.1

مصرف کل گاز استان

جدول Error! No text of specified style in document. ۳۸- میزان مصرف گاز استان لرستان به تفکیک شهر در سالهای ۱۴۰۴-۱۴۰۲

شهر	مصرف سال ۱۴۰۲ (متر مکعب)	مصرف سال ۱۴۰۳ (متر مکعب)	مصرف سال ۱۴۰۴ (متر مکعب)
خرم آباد	1,026,706,725	1,025,244,548	973,675,804
ازنا	87,691,232	95,709,830	81,767,059
الیگودرز	148,026,563	159,211,838	117,343,641
بروجرد	382,509,153	403,510,269	300,622,671
درود	334,543,380	341,066,202	325,695,341
اشترینان	40,878,832	45,104,605	33,078,509
الشر	74,460,631	81,649,759	59,074,686
نورآباد	135,100,612	150,189,517	109,339,614
کوهدشت	108,972,341	120,176,562	87,282,302
زاغه	45,645,440	52,930,588	42,893,319
فیروزآباد	19,295,889	22,446,299	14,518,869
چالانچولان	27,242,796	40,575,470	36,281,704
پل دختر	117,877,977	128,525,224	111,846,648
مومن آباد	18,166,444	21,389,355	20,696,318
معمولان	9,105,028	10,135,030	7,417,314
دوره چگینی	15,138,863	16,852,712	12,092,676
ویسیان	20,270,743	19,194,670	14,768,008
بیرانشهر	11,233,361	11,967,501	8,980,008
هفت چشمه	12,433,606	15,543,040	9,501,512
چغابلی	33,454,041	36,347,302	25,673,140
گراب	8,473,100	9,497,344	5,517,073
کوهنانی	12,400,576	13,962,257	10,712,637
سپیددشت	4,829,386	5,704,227	4,693,400
درب گنبد	7,499,832	8,762,875	6,743,588
چمن سلطان	14,257,919	15,409,327	12,609,385
شاپورآباد	10,660,636	11,009,640	8,481,529
چم پلک	8,736,406	11,863,441	8,277,250
تیتکان بزنوید	460,200	1,427,445	1,186,271
شول آباد	152,315	1,081,311	1,038,807
مجموع استان	2,736,224,028	2,876,488,185	2,451,809,084

جمهوری اسلامی ایران

وزارت امور اقتصادی و دارایی

معاونت سیاست گذاری و راهبردی اقتصادی

نیاز به شهرک‌های صنعتی

سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران (ISIPO) معمولاً رتبه‌بندی رسمی شرکت‌های استانی را بر اساس شاخص‌های عملکردی (مانند بودجه، برنامه‌ها، جذب سرمایه، احیای واحدها، واگذاری زمین و اشتغال) اعلام می‌کند، اما تا بهمن ۱۴۰۴ (فوریه ۲۰۲۶)، رتبه‌بندی جامع و جدید برای سال ۱۴۰۴ یا ۱۴۰۵ منتشر نشده است. آخرین رتبه‌بندی‌های عمومی مربوط به سال‌های قبل (مانند ۱۴۰۱) است که لرستان در برخی شاخص‌ها رتبه‌های خوبی کسب کرده بود (مثل رتبه اول در شهرک‌سازی و رتبه‌های بالا در عملکرد بودجه)

با این حال، بر اساس آمارنامه سازمان تا شهریور ۱۴۰۴، گزارش‌های رسمی و اخبار عملکرد، لرستان پیشرفت قابل توجهی داشته و جایگاه آن بهبود یافته (مثلاً چهار رتبه ارتقا در سال‌های اخیر). رتبه کلی لرستان در کشور معمولاً در نیمه دوم جدول (حدود رتبه ۲۵-۲۰ از ۳۱ استان) قرار دارد، زیرا استان‌های صنعتی بزرگ مثل اصفهان، تهران، فارس و آذربایجان شرقی پیشرو هستند.

شاخص‌های کلیدی لرستان (تا پایان ۱۴۰۴)

- تعداد واحدهای بهره‌بردار: حدود ۱۳۳۲ واحد (۱۷٪ راکد)
- اشتغال ایجاد شده اخیر: بیش از ۲۱۷۰ نفر در ۳ سال گذشته
- پیشرفت‌ها: واگذاری بیش از ۶۰ هکتار زمین برای نیروگاه‌های خورشیدی، احیای ده‌ها واحد راکد، اضافه شدن صدها هکتار به مساحت شهرک‌ها، و اجرای پروژه‌های عمرانی بزرگ

مقایسه با استان‌های همجوار و کل کشور

جدول Error! No text of specified style in document. -۳۹-رتبه‌بندی تقریبی بر اساس تعداد واحدهای صنعتی بهره‌بردار در شهرک‌ها، اشتغال و جذب سرمایه (داده‌های تقریبی از گزارش‌های ۱۴۰۳-۱۴۰۴):

رتبه تقریبی در کشور	استان	تعداد واحدهای بهره‌بردار تقریبی	اشتغال تقریبی (هزار نفر)	توضیحات کلیدی
۱	اصفهان	بیش از ۷۰۰۰	بیش از ۲۰۰	پیشرو مطلق، بیشترین شهرک و واحد
۵-۸	خوزستان	بیش از ۴۰۰۰	بیش از ۱۰۰	قوی در صنایع بزرگ و نفتی
۸-۱۲	مرکزی	حدود ۳۰۰۰	حدود ۸۰	خوب در جذب سرمایه
۱۵-۲۰	همدان	حدود ۲۰۰۰	حدود ۵۰	متوسط رو به بالا
۲۰-۲۵	لرستان	حدود ۱۳۳۲	حدود ۳۰-۴۰	در حال پیشرفت سریع، تمرکز بر احیا و انرژی پاک
۲۰-۲۵	کرمانشاه	حدود ۱۵۰۰	حدود ۴۰	مشابه لرستان، مشکلات زیرساختی
۲۵-۳۰	چهارمحال و بختیاری	کمتر از ۱۰۰۰	کمتر از ۳۰	پایین تر به دلیل محرومیت
۲۵-۳۰	ایلام	کمتر از ۱۰۰۰	کمتر از ۲۰	کمتر از ۲۰

نکات مهم:

- لرستان در شاخص های رشد اخیر (مثل احیای واحدها و اضافه کردن زمین) عملکرد خوبی داشته و از استان های محروم همجوار (مثل ایلام و چهارمحال) بهتر عمل کرده، اما هنوز از استان های صنعتی مثل اصفهان و خوزستان فاصله دارد.
- استان های همجوار غربی (کرمانشاه و ایلام) مشابه لرستان هستند، اما مرکزی و اصفهان خیلی جلوترند

جدول. Error! No text of specified style in document. -۴۰- آمار کلی شهرک خرم آباد های صنعتی استان ۱۴۰۴-۰۶

ردیف	شهرستان	نام شهرک / ناحیه	وضعیت واگذاری	کمتر تقاضا محور	کمتر توسعه یافته	مساحت زمین (هکتار)		قراردادها	طرح های صنعتی (ساخت و ساز)	واحدهای به بهره برداری رسیده					
						اراضی در اختیار	مساحت واگذاری از زمین صنعتی			تعداد کل قراردادهای شرکت	تعداد واحدهای بهره بردار فعال	تعداد کل واحدهای به بهره برداری رسیده	مساحت واحدهای به بهره برداری رسیده	آشغال (نفر)	میزان سرمایه (میلیارد ریال)
۱	خرم آباد	شهرک صنعتی خرم آباد ۱	*	*	*	۶۰/۲۹	۰۶/۲۰	۷۸	۷	۷	۷	۵۹	۶۶	۶/۱۷	۳۸۷۹
۲	خرم آباد	شهرک صنعتی خرم آباد ۲	*	*	*	۹۰/۱۲۹	۶۷/۹۰	۲۴۶	۹۷	۳۴	۱۰۹	۱۴۳	۸/۴۶	۱۷۹۴	۶۴۱۶
۳	بروجرد	شهرک صنعتی بروجرد ۱	*	*	*	۰۰/۱۳۰	۳۹/۴۰	۹۸	۱۶	۱۵	۶۵	۸۰	۹/۳۳	۱۹۲۵	۱۲۵۶۵
۴	الیگودرز	شهرک سنگ الیگودرز	*	*	*	۰۰/۴۴	۳۳/۲۴	۳۶	۵	۶	۲۴	۳۰	۲/۲۰	۳۴۱	۲۰۴۴
۵	ازنا	منطقه ویژه اقتصادی ازنا	*	*	*	۰۰/۴۴۱	۴۱/۱۴۵	۴۲	۱۷	۸	۱۶	۲۴	۵/۲۱	۷۳۷	۶۲۲۶۰
۶	دورود	شهرک صنعتی دورود ۱	*	*	*	۴۰/۴۵	۰۱/۱۲	۳۵	۴	۷	۲۲	۲۹	۶/۱۰	۳۷۱	۳۸۹۹
۷	الیگودرز	شهرک صنعتی الیگودرز	*	*	*	۷۰/۱۵۱	۹۵/۵۳	۶۱	۳۴	۴	۲۲	۲۶	۰/۱۱	۲۱۹	۳۱۳۳
۸	الشتر	شهرک صنعتی الشتر	*	*	*	۸۰/۵۷	۲۲/۱۳	۲۳	۱۵	۱	۷	۸	۳/۳	۵۴	۴۶۹
۹	کوهدشت	شهرک صنعتی کوهدشت	*	*	*	۹۰/۱۰۸	۶۲/۱۷	۳	۳	۰	۰	۰	۰/۰	۰	۰
۱۰	بروجرد	شهرک صنعتی بروجرد ۲	*	*	*	۰۰/۶۸	۵۶/۳۴	۲۱	۲۱	۰	۰	۰	۰/۰	۰	۰
۱۱	خرم آباد	شهرک صنعتی خرم آباد ۳	*	*	*	۸۲/۱۲۰	۴۵/۵۵	۶۱	۵۱	۰	۱۰	۱۰	۷/۳	۱۳۹	۹۲۳
۱۲	نورآباد	شهرک صنعتی نورآباد	*	*	*	۰۰/۶۰	۱۸/۰	۱	۱	۰	۰	۰	۰/۰	۰	۰
۱۳	دورود	شهرک صنعتی دورود ۲	*	*	*	۲۰/۷۵	۳۴/۲	۶	۴	۰	۲	۲	۴/۰	۲۴	۷۴
۱۴	پلدختر	شهرک صنعتی پلدختر	*	*	*	۰۰/۷۱	۰۵/۱۵	۵	۰	۰	۵	۵	۰/۱۵	۸۲	۵۷۳

۱۵	ازنا	ناحیه صنعتی مرزبان	*	*	*	۲۰/۱۰	۷۹/۷	۲۷	۷	۳	۱۵	۱۸	۳/۵	۱۸۵	۱۳۹۳
۱۶	خرم آباد	ناحیه صنعتی پل هرو	*	*	*	۰۰/۲۱	۷۳/۸	۲۸	۹	۶	۱۲	۱۸	۳/۵	۱۶۱	۱۱۰۱
۱۷	کوهدهشت	ناحیه صنعتی خوشناموند	*	*	*	۷۱/۲۷	۸۴/۱۴	۵۱	۱۶	۶	۲۲	۲۸	۷/۹	۲۹۷	۵۰۰
۱۸	نورآباد	ناحیه صنعتی علی میرزایی	*	*	*	۶۴/۱۴	۶۹/۹	۲۵	۹	۶	۱۰	۱۶	۹/۶	۱۷۸	۲۳۲
۱۹	دوره چگنی	شهرک فراوری سنگ دوره چگنی	*			۰۰/۵۰									
۲۰	بروجرد	شهرک صنعتی بروجرد ۳													
۲۱	خرم آباد	شهرک صنعتی خرم آباد ۴				۰۰/۶۰									
۲۲	رومشکان	ناحیه صنعتی رومشکان	*			۰۰/۴۵	۱۰/۰	۱	۱						
۲۳	الیگودرز	ناحیه صنعتی چمن سلطان الیگودرز	*			۰۰/۴۵									
۲۴	خرم آباد	ناحیه صنعتی بیرانشهر													
مجموع			۲۰	۷	۱۵	۸۷/۱۸۰۶	۴۱/۵۶۶	۸۴۸	۳۱۷	۱۰۳	۴۰۰	۵۰۳	۲۱۱	۷۶۶۹	۹۹۴۶۱

دلیل نیازمندی استان لرستان به شهرک های صنعتی

دلایل متعددی برای نیازمندی استان لرستان به شهرک های صنعتی وجود دارد که در ادامه به بررسی آنها می پردازیم: توسعه اقتصادی و ایجاد اشتغال اصلی ترین دلیل برای ایجاد شهرک های صنعتی، بهره مندی از نقش آن ها در ایجاد اشتغال و رونق اقتصادی است. این شهرک ها با فراهم کردن بستر مناسب، به اشتغال زایی مستقیم و غیرمستقیم کمک شایانی می کنند. در سال های اخیر، پروژه های متعددی در این شهرک ها منعقد شده که تنها با ۱۲۹ قرارداد، اشتغال ۲،۱۰۰ نفر فراهم شده است. همچنین واگذاری واحدهای کارگاهی کوچک به مشاغل مختلف، منجر به اشتغال ۵۰۰ نفر دیگر شده است.

بهره مندی از ظرفیت های متنوع استان لرستان از پتانسیل های بالایی در حوزه های مختلف، از جمله کشاورزی و صنعت، برخوردار است. ایجاد شهرک های صنعتی می تواند زمینه ساز تبدیل این ظرفیت ها به ثروت شود. برای مثال، شهرک صنعتی «کشت و صنعت» با هدف ایجاد زنجیره ارزش در این بخش در حال بهره برداری است. علاوه بر این، ۱۵ رسته صنعتی مختلف از جمله صنایع غذایی، کانی های غیرفلزی، پلاستیک و پلیمر در این شهرک ها فعال هستند که نشان دهنده تنوع فرصت های سرمایه گذاری است.

جذب سرمایه گذاری و حمایت از تولید وجود شهرک های صنعتی، زیرساخت های لازم را برای سرمایه گذاران داخلی و خارجی فراهم می کند. این مناطق به عنوان مکانی مناسب برای سرمایه گذاری خارجی معرفی شده اند. در همین راستا، ایجاد شهرک های صنعتی غیردولتی با سرمایه گذاری خارجی نیز در استان در حال پیگیری است که می تواند تأثیر بسیار خوبی بر اقتصاد لرستان داشته باشد. در سه سال اخیر، حجم پروژه های صنعتی استان رشد چشمگیری داشته و از این محل مبلغ ۴۵ هزار میلیارد ریال سرمایه گذاری جذب شده است. تجهیز زیرساخت های کارآمد و مقرون به صرفه شهرک های صنعتی با ارائه زیرساخت های حیاتی مانند آب، برق، گاز و راه، هزینه های اولیه راه اندازی واحدهای تولیدی را به طور قابل توجهی کاهش می دهند. این موضوع به ویژه برای صنایع کوچک که با محدودیت منابع مالی مواجه هستند، بسیار حیاتی

است. همچنین، تمرکز صنایع در یک مکان مشخص، هزینه‌های انتقال و توزیع را کاهش داده و امکان ارائه خدمات بهتر را فراهم می‌کند. علاوه بر این، وجود اراضی صنعتی در این شهرک‌ها، با قیمتی به مراتب مناسب‌تر از زمین درون شهری، هزینه‌های سرمایه‌گذاری را کاهش می‌دهد.

حمایت هدفمند از صنایع کوچک: بیش از ۹۶ درصد پروانه‌های بهره‌برداری صنعتی صادر شده در لرستان مربوط به صنایع کوچک است. این صنایع به دلیل آسیب‌پذیری بالا در برابر بحران‌های اقتصادی، نیازمند حمایت هستند و شهرک‌های صنعتی با ارائه خدمات زیرساختی، تسهیلات و فضای مناسب، محیطی امن‌تر برای فعالیت آن‌ها فراهم می‌آورند.

کاهش آلودگی زیست محیطی: استقرار واحدهای صنعتی در فضایی خارج از محدوده شهرها، از آسیب‌های زیست محیطی مانند آلودگی صوتی و سایر آلاینده‌ها به بافت مسکونی شهری جلوگیری می‌کند. همچنین، با تمرکز صنایع، امکان مدیریت و نظارت بر فرآیندهای تولید و دفع پسماندها به صورت متمرکز و اصولی فراهم می‌شود.

توسعه متوازن و جلوگیری از مهاجرت: ایجاد شهرک‌های صنعتی در شهرهای مختلف استان (مانند خرم‌آباد، بروجرد، الشتر، ازنا و ...) به توزیع متوازن فرصت‌های شغلی و کاهش تمرکز فعالیت‌ها در مرکز استان کمک می‌کند. این امر عاملی مهم در جلوگیری از مهاجرت نیروی کار به سایر استان‌ها و تقویت اقتصاد محلی است.

غلبه بر محدودیت‌های طبیعی: استان لرستان به دلیل وضعیت توپوگرافی و کوهستانی بودن، با محدودیت شدید در دسترسی به اراضی مسطح و مناسب برای فعالیت‌های صنعتی مواجه است. در حال حاضر، مجموع مساحت ۲۳ شهرک صنعتی لرستان ۱,۵۰۰ هکتار است که در مقایسه با استان‌های دیگر، رقم ناچیزی محسوب می‌شود و حداقل ۱,۰۰۰ هکتار کمبود دارد. در برخی استان‌های کویری، مساحت یک شهرک صنعتی به تنهایی به ۱,۰۰۰ هکتار می‌رسد. به همین دلیل، برنامه‌ریزی برای احداث شهرک‌های جدید و افزایش مساحت شهرک‌های موجود، ضرورتی انکارناپذیر برای جبران این کمبود است.

برای درک بهتر وضعیت موجود، به خلاصه‌ای از آمار و اطلاعات کلیدی استان توجه کنید:

تعداد کل مصوب: ۲۴ شهرک و ناحیه صنعتی

تعداد فعال: ۲۰ شهرک و ناحیه صنعتی به بهره‌برداری رسیده

مساحت کل: در حال حاضر ۱,۵۰۰ هکتار (با کمبود حداقل ۱,۰۰۰ هکتاری)

رشد سرمایه‌گذاری: رشد ۱۸ برابری حجم پروژه‌ها در سه سال اخیر

اشتغال‌زایی: بیش از ۲,۶۰۰ نفر با احتساب اشتغال جدید (۵۰۰+۲,۱۰۰)

تنوع صنایع: فعال در ۱۵ رسته صنعتی (غذایی، کانی غیرفلزی، پلیمر و ...)

فصل هشتم

هشتم اندازه ۳ ساله استان

چشم انداز ۳ ساله استان

در چشم انداز ۳ ساله لرستان استانی است توسعه یافته، با جایگاه اقتصادی، علمی و فناوری مناسب در سطح کشور در چارچوب هویت اسلامی- ایرانی، با بهره‌مندی از موقعیت ممتاز جغرافیایی، تاریخی و فرهنگی خود و متکی بر همبستگی ملی و وحدت سرزمینی با رعایت الزامات و ملاحظات دفاعی، امنیتی و پدافند غیرعامل می‌باشد.

در یک دهه اخیر، سهم استان لرستان از تولید ناخالص داخلی کشور همواره کمتر از یک درصد بوده است؛ از سوی دیگر، نرخ بیکاری این استان که در زمستان ۱۴۰۴ به ۱۱,۹ درصد رسیده، از میانگین کشوری بالاتر است. این آمارها و چالش‌های فراوان دیگر، اگرچه گویای فاصله لرستان با جایگاه واقعی خود است، اما نگاه عمیق‌تر به پتانسیل‌های خفته این دیار، چشم‌اندازی امیدبخش را پیش‌روی ما ترسیم می‌کند. بر پایه اسناد بالادستی و تأکید استاندار لرستان بر ظرفیت‌های گردشگری به عنوان فرصتی برای توسعه، چشم‌انداز اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی استان لرستان برای افق سه‌ساله ۱۴۰۵ تا ۱۴۰۷ در قالب اهداف کمی و کیفی ذیل تدوین شده است.

وضعیت موجود (آغاز مسیر در سال ۱۴۰۴)

- *تولید ناخالص داخلی (GDP): حدود ۱ درصد از GDP کشور (رتبه ۲۴) - نرخ بیکاری: ۱۱,۹ درصد (سومین استان با نرخ بالای بیکاری) - کشاورزی: سالانه حدود ۳ میلیون تن محصولات زراعی، باغی، دامی و شیلات (نقش محوری در امنیت غذایی منطقه) - صنعت و معدن: حدود ۴۵ درصد بنگاه‌های جدید در سه سال نخست از چرخه تولید خارج می‌شوند - گردشگری: ۵۹ اقامتگاه بوم‌گردی فعال و رتبه ۲۸ کشور - فضای کسب‌وکار: رتبه ۴ کشور در پاییز ۱۴۰۳ (نوسان قابل توجه دارد) - سرمایه‌گذاری خارجی: در سال ۱۴۰۳ حجم سرمایه‌گذاری مصوب ۲۱ میلیون دلار بوده است - بهره‌وری: بهره‌برداری از منابع آبی و مهار رواناب‌ها نامطلوب است.

جدول ۴۱- اهداف کمی چشم‌انداز سه‌ساله لرستان (۱۴۰۵ - ۱۴۰۷)

شاخص	سال ۱۴۰۵	سال ۱۴۰۶	سال ۱۴۰۷	چشم انداز سه ساله
رشد اقتصادی	۳,۵ درصد	۴,۸ درصد	۶ درصد	افزایش سهم GDP به ۱,۳ درصد
نرخ بیکاری	۹,۵ درصد	۷,۴ درصد	۵,۵ درصد	ایجاد ۴۵ هزار شغل جدید
سرمایه گذاری داخلی	۱۵ همت	۲۵ همت	۴۰ همت	جذب ۸۰ همت سرمایه گذاری
سرمایه گذاری خارجی	۵۰ میلیون دلار	۸۰ میلیون دلار	۱۲۰ میلیون دلار	جذب ۲۵۰ میلیون دلار
کشاورزی	۳,۴ میلیون تن	۳,۶ میلیون تن	۴ میلیون تن	افزایش ۳۳ درصدی تولید
صنعت و معدن	رشد ۲۰ درصدی واحدهای فعال	رشد ۳۵ درصدی	رشد ۵۰ درصدی	احیای ۱۰۰ واحد راکد
گردشگری	۵۹ اقامتگاه بوم گردی	۶۵ اقامتگاه	۷۰ اقامتگاه	جذب ۳ میلیون گردشگر
تولید گندم	۵۸۰ هزار تن	۶۲۰ هزار تن	۶۸۰ هزار تن	افزایش ۲۶ درصدی
تولید حبوبات	حفظ رتبه اول	رشد ۱۰ درصدی	رشد ۲۵ درصدی	افزایش سهم بازار

اهداف کیفی

بهبود فضای کسب و کار:

- حذف کامل مجوزهای کاغذی و استقرار پنجره واحد سرمایه‌گذاری (۱۴۰۵): تکمیل و بهره‌برداری کامل از زیرساخت‌های الکترونیکی برای تسهیل فرآیند ثبت و تغییرات شرکت‌ها
- ثبات رتبه در بین ۵ استان برتر کشور (۱۴۰۶-۱۴۰۷): با تمرکز بر اصلاح ساختارهای اداری و کاهش بروکراسی - بهبود شاخص امنیت سرمایه‌گذاری (۱۴۰۷): ارتقا از رتبه ۲۳ به رتبه ۱۵ کشوری ارتقای بهره‌وری
- مدیریت پایدار منابع آب (۱۴۰۵-۱۴۰۷): افزایش ۴۰ درصدی بهره‌وری آب کشاورزی با توسعه سیستم‌های نوین آبیاری
- صنایع تبدیلی و تکمیلی (۱۴۰۵-۱۴۰۷): افزایش ظرفیت فرآوری محصولات کشاورزی از ۱,۱ میلیون تن فعلی به ۲ میلیون تن (افزایش ۸۲ درصدی) - بهره‌وری نیروی کار (۱۴۰۵-۱۴۰۷): رشد ۳۵ درصدی با تمرکز بر آموزش‌های مهارتی و توسعه کسب و کارهای دانش‌بنیان رفع موانع بانکی و تأمین مالی
- بهبود شاخص‌های دسترسی به تسهیلات بانکی (۱۴۰۵-۱۴۰۷): افزایش ۵۰ درصدی سهم تسهیلات پرداختی به بخش‌های تولیدی
- ایجاد صندوق سرمایه‌گذاری خطرپذیر استانی (۱۴۰۶): برای حمایت از کسب و کارهای نوپا و استارت‌آپ‌ها - توسعه تعامل با شبکه بانکی (۱۴۰۵-۱۴۰۷): انعقاد تفاهمنامه با حداقل ۵ بانک عامل برای تأمین مالی پروژه‌های پیشران توسعه زیرساخت‌ها
- انرژی‌های تجدیدپذیر (۱۴۰۵-۱۴۰۷): بهره‌برداری از سه مزرعه خورشیدی ۱۰ هکتاری و افزایش سهم انرژی پاک به ۱۵ درصد
- حمل و نقل و لجستیک (۱۴۰۵-۱۴۰۷): تکمیل کریدورهای مواصلاتی غرب کشور و اتصال به شبکه ریلی سراسری
- ایجاد کارخانه نوآوری لرستان: با پیشرفت فیزیکی ۹۰ درصدی و حمایت از ایده‌های خلاقانه جوانان - راه‌اندازی منطقه ویژه اقتصادی لرستان: با هدف توسعه صادرات غیرنفتی و جذب سرمایه‌گذاری خارجی
- به‌کارگیری سند آمایش سرزمین: با محوریت اسناد بالادستی و سند آمایش استانی برای مسیر رشد پایدار
- توسعه شهرک‌های تخصصی: از جمله شهرک دارویی بیضا با بیش از ۲۰۰ قرارداد سرمایه‌گذاری منعقد شده
- توسعه گردشگری سلامت و طبیعت‌گردی: بهره‌گیری از جاذبه‌های طبیعی بی‌نظیر لرستان و معرفی آنها در سطح ملی و بین‌المللی

برنامه ریزی عملیاتی سالانه برای تحقق چشم انداز

سال ۱۴۰۵: سال استقرار و توانمندسازی

در این سال، زیرساخت های کلیدی مانند کارخانه نوآوری، پنجره واحد سرمایه گذاری و مزارع خورشیدی به بهره برداری می رسند و تمرکز بر توانمندسازی نیروی انسانی از طریق آموزش های مهارتی و بهبود دسترسی به تسهیلات بانکی است.

سال ۱۴۰۶: سال جهش تولید و اشتغال

تکمیل زنجیره های ارزش در بخش های کشاورزی (از تولید تا فرآوری و بسته بندی) و صنعت (توسعه صنایع پایین دستی) در دستور کار قرار دارد و هدف گذاری ایجاد اشتغال برای ۱۵ هزار نفر از جوانان استان محقق می شود.

سال ۱۴۰۷: سال تثبیت و توسعه پایدار

با تکمیل پروژه های زیربنایی و رفع موانع ساختاری، استان لرستان به عنوان قطب اقتصادی غرب کشور تثبیت می شود و شاخص های کیفی و کمی به اهداف تعیین شده می رسند. نرخ بیکاری تکرر کمی پایدار و رشد اقتصادی بالای ۶ درصد از دستاوردهای این سال خواهد بود.

مسیر توسعه لرستان، سه مرحله مشخص را در چشم انداز سه ساله خود دنبال می کند: در سال اول (۱۴۰۵)، زیرساخت های کلیدی و نظام های تسهیل گر (مانند پنجره واحد سرمایه گذاری و کارخانه نوآوری) مستقر و نیروی انسانی توانمند می شوند؛ در سال دوم (۱۴۰۶)، با بهره برداری از این زیرساخت ها، جهش در تولید و اشتغال محقق می گردد و زنجیره های ارزش در بخش های کشاورزی و صنعت تکمیل می شود؛ و در سال سوم (۱۴۰۷)، استان به ثبات و توسعه پایدار دست می یابد و به عنوان قطب اقتصادی غرب کشور تثبیت می شود. این مسیر سه ساله، لرستان را از وضعیت فعلی که با نرخ بیکاری ۱۱٫۹ درصد و سهم GDP کمتر از یک درصد مواجه است، به جایی که با نرخ بیکاری ۵٫۵ درصد و سهم GDP معادل ۱٫۳ درصد خواهد رساند. با عزم ملی و مشارکت همگانی و با تکیه بر مزیت های نسبی استان به ویژه در بخش های کشاورزی و خدمات که به ترتیب ۲۰٫۵ و ۶۳ درصد ارزش افزوده استان را تشکیل می دهند، تحقق این چشم انداز دور از دسترس نخواهد بود. امید است با بهره گیری از تمام ظرفیت های موجود، گام های بلندی در مسیر آبادانی و پیشرفت لرستان برداشته شود.